The Latvian newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, JULY 30, 1953.

LATVIJA

AMERIKĀ

61./701. n-rs

TRESDIEN, 1953. G. 30. JŪLIJĀ

8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas teipu.

DALLESS PIE ADENAUERA

B o n n a. Pa ceļam uz Londonu, kur viņš piedalīsies Bagdādes pakta konferencē, Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless uz īsu brīdi uzkavējās Rietumvācijas galvaspilsētā Bonnā, kur **apspriedās ar kanclera Ādenauera.**

Pēc vairāk nekā divu stundu ilgām sarunām izdotajā komunikē abi valstsvīri paziņoja, ka **Sav. Valstis un Rietumvācija panākušas pilnīgu vienošanos Vidējo Austrumu politikā, un ka paņēmieni, pie kādiem šai jautājumā taisās pieturēties Sav. Valstis, saskan ar vāciešu nostāju.**

Rietumvācija starp citu arī pēdējās dienās nonākusi Padomju Savienības pārmetumu ugunīs. Iemesls — tie paši Vidējie Austrumi. Un, proti, amerikāņu lidmašīnas no Rietumvācijas lidlaukiem pievedušas savus bruņotos spēkus Vidējos Austrumos. Līdz ar to Rietumvācijas parastā atrunāšanās, ka Ziemeļatlantijas organizācija domāta vienīgi aizsardzībai, nekam vairs nederot.

SAVIENOTĀS VALSTIS VAIRS NELIECAS

SAV. VALSTU PREZIDENTA EIZENHAUERA VĒSTULE PADOMJU PREMJERAM CHRUŠČEVAM RĀDA NEPARASTI STINGRU ASV MUGURKAULU.

V a š i n g t o n ā. **Ātrā vairāku vēstuļu apmaiņā ar Padomju Savienības ministru prezidentu Hruščevu, pagājušās nedēļas nogalē neapšaubāms uzvarētājs bija Sav. Valstu prezidents Eizenhauers. Prezidenta pēdējā atbilde Hruščevam ir visai interesanta, jo tur pēkšņi sāk parādīties pazīmes, ka politiskā iniciātīva valdību galvu sarunu jautājumā sākusi kļūt par smagu Maskavas propagandai un ka drīz vien tā būs pārgājusi Vašingtonas rokās.**

Ieteikdams Hruščevam izlasīt viņa 22. jūlijā rakstīto vēstuli vēlreiz un uzmanīgāk, prezidents Eizenhauers savā 25. jūlija korespondencē **deklarē Vašingtonas politiku valdību galvu konferences jautājumā, liekot Maskavai saprast, ka var vai nu sadarboties, vai arī palikt sēžot mājās.** Sav. Valstis savu nostāju ir deklarējušas un pie tās arī paliks.

Attiecībā uz Maskavas iecerēto valdību galvu konferenci un Vidējo Austrumu saspīlējumu Sav. Vastu nostāja ir ļoti noteikta un neapslēpti naidīga Padomju Savienībai. Vispirms, vēstulē Hruščevam prezidents Eisenzenhauers deklarēja, ka Sav. Valstis nekādos apstākļos nepievienosies padomju izstrādātai valdību galvu sarunu darba kārtībai, kurā paredzēts apskatīt vienīgi Savienoto Valstu iejaukšanos Libānā un Anglijas iejaukšanos Jordānā. **Ja valdību galvu konference notiks, tad Sav. Valstis atzīs par savu pienākumu pierādīt, kādēļ šāda iejaukšanās bijusi nepieciešama.**

Otrkārt, tā kā valdību galvu konference paredzēta Apvienoto Nāciju resp. Drošības padomes paspārnē, tad tai jānotiek pēc Drošības padomes un nevis pēc kādas atsevišķas valsts izstrādātiem noteikumiem. Ar to Hruščevam likts saprast, ka viņš nebūs tas, kas noteiks valdību konferences sasaukšanas dienu, dalībnieku sastāvu un sarunu darba kārtību, kā Hruščevs to bija iedomājies. Nekādos apstākļos Sav. Valstis nesēdēs un neklausīsies Hruščeva vienpusīgā uzbrukumā Sav. Valstu un Anglijas politikai Vidējos Austrumos. Pēc prezidenta Eizenhauera uzskatiem Libāna un Jordāna ir tikai daudz plašāku problēmu sastāvdaļas un tādēļ nav diskutējamas kā neatkarīgi saspīlējuma centri, bet vienīgi Vispārējā Vidējo Austrumu sastrēguma ielogā. Tas jāsaprot tā: kamēr Padomju Savienība gatavojas Apvienotās Nāciju propagandas uzbrukai pret Sav. Valstīm un Angliju, **Rietumu sabiedrotie gatavojas atmaskot visu Vidējo Austrumu mistēriju, darot atbildīgu Padomju Savienību par nemieriem, demonstrāciju un saspīlējuma radīšanu,** jo Pad. Sav. arābu pasaulē iefiltrējas caur Apvienoto Arabu Republiku.

Vēstules noslēgumā prezidents ne ar vienu vārdu nepieminēja, vai viņš akceptē un ir gatavs darboties līdz padomju proponētajā valdību galvu konferencē vai ne. Vēstulē Hruščevam prezidents Eizenhauers ieteica konferences jautājumu nodot Drošības padomei, lai pēdējā noskaidro, vai valdību galvu konference un viņa noteikumiem ir iespējama.

PADOMJU SAVIENĪBA BRĪDINA NO BAGDADES PAKTA STIPRINĀŠANAS

BAGDADES PAKTA VALSTU KONFERENCĒ LONDONĀ NAV BAGDADES PĀRSTĀVJA.

L o n d o n ā. 28. jūlijā Londonā sākās 14. jūlija revolūcijā iedragātā Bagdades aizsardzības pakta konference, iztrūkstot Irakai. Pārējās pakta valstis — Angliju, Pakistanu, Turciju un Persiju reprezentē šo valstu ministru prezidenti, kamēr Sav. Valstu vārdā runā ārlietu ministrs Dalless.

Sagaidāms, ka Savienotās Valstis pašreizējās konferences ietvaros [illegible] biedrēs [illegible] gāsanās no Bagdades pakta nekavējoties pārejas. Cik zināms, tad tagad minētās aizsardzības alianses galveno mītni no Bagdades pārcels uz Ankaru Turcijā.

Sakarā ar Bagdades pakta konferenci un saspīlēto stāvokli Vidējos Austrumos Padomju Savienība brīdinājusi Rietumu [illegible] valstis [illegible] publicēt [illegible] slimnīcas [illegible] un Jordānu.

Padomju Savienība skaidros vārdos uzsvēra, ka Jordānas un Libānas iesaistīšana Bagdades paktā nozīmētu to pašu, kā iecirst labi pārdomātu pliķi valdību galvu konferences tapšanas iespējai. Visa Maskavas prese tagad ar vislielāko uzcītību uzbrūk Sav. Valstu ārpolitikai, jo sevišķi Vidējos Austrumos un no visas sirds priecājas par Rietumu lielvalstu savstarpējām nesaskaņām. Tas Padomju Savienībai liekas daudz svarīgāk un zīmīgāk nekā valdību galvu konferences aizkavēšana. Konference, ko Hruščevs jau gribēja [illegible] sasaukt pagājušās nedēļas sākumā, [illegible] Savienības ministru prezidenta noteiktā dienā, pat šai nedēļā nenotiks. Un, proti, konferences sagatavošana tagad gandrīz pilnīgi pārgājusi Apvienoto Nāciju Drošības padomes rokās — pastāvīgie biedri vispirms mēģinās vienoties par šādas konferences vietu, laiku un darba kārtību. Tikai, kad viss tas būs noskaidrots, sāksies aktīva gatavošanās pašai konferencei.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

● Par Toronto pilsētas policijas šefu traģiskā nāvē mirušā Džona Čisholma vietā izraudzīts Džems P. Makkijs, kas turpmāk vadīs pilsētas 2.000 vīru lielos policijas spēkus. Ar 46 g. viņš ir visjaunākais policijas šefs pilsētas vēsturē, un saņems sākuma algu $12.000,- gadā.

● Ciņā pret nēģu bariem Kanadā un ASV Lielo ezeru zvejniecības komisija līdz šim izmantoja elektrisko strāvu, kas gadā izmaksāja ap $5.000.000,-. Tagad atrasts kāds jauns ķīmiskš līdzeklis, kas nonāvē nēģus, bet ir nekaitīgs pārējām zivīm. Tas, kā aprēķinājuši speciālisti, izmaksāšot tikai $100.000,- Ko darīs mūsu nēģu pārstrādātājs, ja šo delikatesi Kanadas ūdeņos iznīdēs pavisam?

● Britu Kolumbijā pie Kambeles upes kādas farmeris savā sētā ieraudzījis 3 meža kaķus, no kuriem lielākais bijis tikai 100 jardu attālumā no viņa 3 g. v. meitenītes un gatavojies lēcienam. Tēvs paķēris bērnu, iebēdzis istabā, un pa logu lielāko plēsoņu nošāvis. Tagad viņa saldējamais skapis esot pilns ar jaguāra stēķiem, ko pacienāt kaimiņus.

● Pagājušo pirmdien Toronto pilsētas lielvecākais N. Filips oficiāli atklāja lielāko auto novietošanas laukumu Britu kopvalstī un 4. pēc lieluma pasaulē, tas atrodas Queen un Bay ielu krustojumā. Garāža izbūvēta pazemē 4 stāvos, un tanī ir vietas 1.320 automašīnām.

● CCF partijas vadītājs kopš 1942. g. M. J. Koldvels, kas nesen atteicās no partijas vadītāja pienākumiem, pēc slēgtas partijas vadītāju apspriedes paziņojis, ka ir ar mieru, ja partijai tas nepieciešams, turpināt savus pienākumus vēl kādu laiku.

● Bankroķētā, Ont., netālu no savu vecāku vasaras mītnes lapsa uzbrukusi 8 g. v. Timijam Vignalam, kam vairākās vietās sakosta kāja. Timijs saķēris lapsu aiz skausta un saucis pēc palīdzības, kamēr izsteidzies zēna tēvs un uzbrucēju nošāvis. Zēns saņēmis jau vairākus sēruma iešļircinājumus, jo ir aizdomas, ka lapsa slimojusi ar trakumsērgu.

Eizenhauers nokaitina Naseru

APVIENOTĀS ARABU REPUBLIKAS PREZIDENTS BAIDĀS, KA VARĒTU IZJUKT BRAUCIENS UZ ŅUJORKU.

K a i r o. Kamēr valdību galvu konferences organizēšana, vismaz no padomju propagandas viedokļa raugoties, atradās Hruščeva rokās, Apvienotās Arabu Republikas prezidents Nasers ar visu notiekošo bija ļoti apmierināts un, savas apziņas pārņemts, jau āva kājas braucienam uz Ņujorku.

Kā Hruščeva iniciātīvai, tā Nasera priecīgajam uzbudinājumam pagājušās nedēļas nogalē svītru pārvilka Sav. Valstu prezidents Eizenhauers, vēstulē padomju valdības galvam deklarējot, ka konferences noorganizēšana atstājama pilnīgi Drošības padomes rokās. Ar to jāsaprot, ka Drošības padome būs tā, kas noteiks valdību galvu konferences sastāvu, un rezultātā nemaz nebūtu jābrīnās, ja tādi pie Drošības padomes nepiederīgie — kā Nasers un arī Indijas Nēru — ko jau uzaicinājusi Padomju Savienība, nemaz netiek pie solīšanas.

Pagājušās nedēļas nogalē ar šādu varbūtību, skaļi vaimanādama, sāka rēķināties arī Nasera draudzīgā arabu prese. Divdesmit četru stundu laikā Sīrija un Ēģipte bija uzsākusi līdz šim visasāko amerikāņu nīšanas kampaņu. Laikrasti un radiofons uzbrūk Sav. Valstīm, kur vien tas iespējams.

Rietumu diplomātiskie novērotāji, kas domā, ka viņi pazīst prezidenta Nasera spriešanas līmeni, pārliecināti paskaidro, ka Kairo un Damaskas reaģēšana izskaidrojama ar Apvienotās Arabu Republikas bailēm no angļu, franču un amerikāņu agresijas Vidējos Austrumos, kas neapturami sagrautu visus Nasera arābu imperijas sapņus.

Prezidenta Eizenhauera pēkšņā prasība valdību galvu konferences organizēšanu atstāt Drošības padomes rīcībā aizdomīgā Nasera prātā iztulkojusies kā tiešs amerikāņu mēģinājums vai nu konferenci pavisam izjaukt (kas ļoti var notikt), vai to vismaz aizkavēt (kas jau ir noticis). Konferencei nenotiekot, tā domājis Nasers, sabiedrotie varētu mēģināt nostabilizēt Vidējos Austrumus paši pēc saviem uzskatiem, t. i., gāzt Irakas revolūcionāro valdību un pat, varbūt, mēģināt atkarot Sīriju no Apvienotās Arabu Republikas.

Amerikāņi pastiprina spēkus Libānā

B e i r u t ā. Vietēja raksturā ciņām Libānā turpinoties, Sav. Valstu 6. flotes vadība nolēmusi visus tās rīcībā esošos zemes spēkus izcelt Libānas krastā. Amerikāņu vienības operācijās pret prezidenta Šamūna pretiniekiem vēl nav piedalījušās.

Lai gan Sav. Valstu militārās aprindās vēl vienmēr valda cerība, ka Vidējo Austrumu saspīlējumu izdosies likvidēt bez Rietumu sabiedroto bruņoto spēku iejaukšanās, **amerikāņi Libānā gatavojas katrai varbūtībai.** Krastā izcelto amerikāņu skaits jau tagad krietni pārsniedz sākumā paredzēto normu un pagaidām vēl nav nekāda iemesla domāt, ka amerikāņi nostabilizēšanos Libānā jau ieskatītu par pabeigtu.

BRĪDINA NO AGRESIJAS

T u n i s ā. Tunisijas prezidents Burgiba pagājušās nedēļas nogalē izteicās, ka Eiropa pret Sav. Valstīm izturas kā izlutināts bērns. Prezidents Burgiba brīdināja: ja Sav. Valstīm tas vienreiz apniktu un tās atstātu Eiropu, padomju invāziju varētu sagaidīt jau nākamo 24 stundu laikā. No tāda paša likteņa Tunisijas prezidents brīdināja pasauli arī gadījumā, ja Sav. Valstis iedomātos atstāt savas aizjūras bazes — par kurām visi tā uztraucas.

5. DRAUDZĪBAS DIENU SARĪKOJUMĀ NIAGARĀ

Augšējā uzņēmumā — Zviedrijas mākslinieku pāri Alfredu un Irēnu Dunkeļus pēc koncerta Niagarā ar ziediem apveļta 3 g. vecā Sandra Gailīte un jaunatnes pārstāve D. Treijere. Nesen no Argentīnas atbraukušais mākslinieks J. Zuntaks dailamatnieciebas darbu skatē, kurā piedalījās dailamatnieki H. Lapiņš, Lakstigala, Ķivlenieks, Juršēvskis, Vilsone, Ķivīte un Zālītis. Vidū: I. Ķeniņas - Kajakas ritmo-plastikas skolas audzēkņu priekšnesumā. Uz jautājumu — vai paneļu diskusijas vēlamas, — atbildi dod paceltās klausītāju rokas vienā no zāles sektoriem. Apakšā pa kreisi: I. Ķeniņa - Kajaka un Draudzības dienu rīcības komitejas pr-dis Jānis Viķelis. Stūrī pa labi — jaunatnes foruma dalībnieki, kas atbildēja vecākās paaudzes jautājumiem. Uzņēmumā no kreisās: L. Zandbergs, M. Freivalde, T. Kronbergs, A. Atara un G. Liepiņš. J. Liģera uzņēmumi

CELSIM KOPĪGI LATVIJAS ĒKU

Vērojumi gadskārtējās Draudzības un jaunatnes dienās Niagarā

Pēc interesantajām un spraigajām jaunās un vecās paaudzes diskusijām, kur šoreiz jautātāji bija vecākās paaudzes svētku viesi, bet atbildes deva jaunatnes izraudzītais „panelis", sekoja oficiālā 5. draudzības un jaunatnes dienu atklāšana. Rīcības komitejas pr-dis J. Viķelis, sveicot tuvos un tālos viesus, īsos un kodoligos vārdos uzsvēra draudzības dienu lielo nozīmi un abu paaudžu kopīgo darbu Latvijas nākotnei. Sekoja jaunatnes izraudzītās pārstāves, ALJA's pr. v. Maijas Freivaldes (Vašingtona) teiktā svētku runa. Runājot par darbu un draudzību, ar katru nākošo vārdu referente atrada arvien lielāku kontaktu un atbalsi klausītāju sirdīs, kas viņas dziļi nacionālajam referātam sekoja ar lielāko uzmanību.

Šākot savu runu ar Raiņa vārdiem, runātāja uzsvēra:

„Es runāšu par darbu, kas nav veicams ne ar cirvi, ne āmuru, ne ecēšām, — bet kas jādara mums visiem kopā — par darbu Latvijas nākotnei. Še vajadzīgi citi darba rīki: draudzība, uzticība un kopīgais spēks. Draudzība ir tas lielākais un varenākais no šiem darba rīkiem, tādēļ jāsadodas rokās jaunajai un vecākajai paaudzei."

Mūsu jaunatne nav vairs tāda, kā kādreiz Latvijā. Viss tas mums palicis tāls, un tāpēc tiem, kas auguši pirms 20 vai vairāk gadiem, brīžiem grūti mūs saprast. Mums šodien ir jādzīvo 2 pasaulēs, jāiekļaujas 2 sabiedrībās, abas prasa no mums daudz. Mums ir brīvi jāiejūtas amerikāņu vai kanadiešu sabiedrībā, jārunā viņu valoda, jāzina viņu paražas, un jāizcina sava vieta viņu vidū. Tanī pašā laikā mums ir jābūt arī latviešu pulkā, jāzina Latvijas vēsture, jāpazīst latviešu kultūra, un jāatlicina laiks jaunatnes pulciņu darbam. Visu to kopā paveikt nav viegli. Tāpēc vecākā paaudze, lūdzu saprotiet, — mums ir arī savas gaitas!

Atbalstu — to gaida jaunatne no vecākās paaudzes. Vecākiem jāinteresējas par jaunatnes darbu, jāatbalsta un jādzīvo tam līdz.

Dodiet mums ticības spēku, jo darbs mums ir kopīgs, — celt Latvijas ēku, Jūs, vecākie, — esat pamats, mēs, jaunie, — cēlāji! Dievs, svēti Latviju!

SVĒTKU KONCERTĀ

Pēc maza pārtraukuma sekoja svētku koncerts, kura pirmo daļu izpildīja Zviedrijas viesi — vijolnieks Alfr. Dunkels un pianiste I. Dunkule - Spriņģe. Mākslinieku pāris visā pilnībā parādīja savu izsmalcināto techniku un iejūtu, virtuozā sniegumā spēlējot Jāņa Mediņa darbus.

I. Ķeniņas - Kajakas ritmo-plastikas skolas audzēknes ar saviem raiti iestudētajiem priekšnesumiem aizpildīja vakara programmas otro daļu. Tūlīt pēc koncerta draudzības dienu viesi devās uz balli netālajā Seratona - Broka viesnīcā.

Kā koncerta vietā, tā viesnīcas otrā stāvā bija latviešu dailamatnieku darbu izstāde - tirdziņš, kuru bija iekārtojis dailamatnieks H. Lapiņš. Ar saviem darbiem piedalījās vēl: Lakstigala, Ķivlenieks, Juršēvskis, Vilsone, Ķivīte un Zālītis. Tāpat kā iepriekšējā gadā darbojās loterijas stends P. Treijera vadībā. Daudz vērtīgu laimestu bija ziedojuši Niagaras tautieši.

DRAUDZĪGIE PRIEKI PLUDMALĒ

Dzidra un saulaina bija sarīkojumu otrā diena, kad visa programmas norise notika brīvā dabā, izņemot atvadu balli.

Jau agrā rīta stundā skaistajā parkā, kuru no vienas puses ierobežo stāva grava lieliem kokiem, bet no otras puses — likumots strauts, skanēja čalas un zāles plāvēju - motoru troksnis. Tur Niagaras sporta kluba dalībnieki sakārtoja laukumus „Draudzības balvu" izcīņai volejbolā.

Jau pl. 10,00 no rīta Niagaras sporta kluba pr-ka J. Liģera vadībā labākās ASV un Kanadas latviešu volejbola vienības, kā vīrieši, tā sievietes sāka savas priekšspēles, ar ASV meistarvienību — Saginavas meiču sešnieku priekšgalā. Krietns bija skatītāju pulks, kas vēroja draudzīgās sacensībās Filadelfijas, Detroitas, Saginavas vienību cīņas ar spēcīgajiem Kanadas volejbola meistariem, kur vīriešu volejbolā savu pārākumu atkal parādīja pagājušā gada uzvarētāji — Hamiltonas „Spartas" volejbolisti.

Ne tik viegli klājās Saginavas meičām. Jau sākumā zaudējot spēli lieliski spēlējošajām hamiltonietēm, tālajām viesnām bija jāiztur smagas cīņas, līdz tās finālā 2 reizes pēc kārtas uzvarēja savas sīvākās pretinieces — Hamiltonas „spartietes" un izcīnīja jau otro gadu pēc kārtas mūžīgi ceļojošo „Draudzības balvu".

Vakarā, kad saule nolaidās aiz koku galotnēm, jaunā un vecākā paaudze, izpriecājusies ezera viļņos un pludmalē, pulcējās pie ugunskura, kuru vadīja Br. Rubess.

Tur asprātība, humors un smiekli skatītāju rindās plūda kā no pārpilnības raga, — tur tika dzirdēti 5 lielākie runātāji, tur ugunskura gaismā parādījās 5 lielākie „nekauņas", īpašus „televīzijas" raidījumus demonstrēja P. Plaudis, kura jauno televīzijas „zvaigžņu" pulkā pazībēja arī māksl. J. Zuntaka seja. Jautras dziesmas, mijoties ar nopietnām, aizšalca ezera līci . . .

Papriecājušies vēl atvadu balle, stiprināti ciešām draudzības saitēm, tuvie un tālie viesi šķitās, lai tiktos atkal nākošajā vasarā Niagarā!

J. L.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VIDĒJO AUSTRUMU KRIZE

K. KAMPE

ASV ārpolitikā ir pielaidušas tik daudz lielu kļūdu, ka savu tīri politiskās darbības kapacitāti ir izsmēlušas un bijušas spiestas spert militāra rakstura soļus, kas savukārt nodzen tīrās politikas līmeni vēl zemāk.

Maskavas politika ir bijusi tik gudra, ka tai karš nav vajadzīgs; Vašingtona bez militāriem līdzekļiem šai politikai pretoties vairs nespēj un ir spiesta militāri uzstāties tādā situācijā, kur šādai rīcībai nav pat starptautisko rīcību sankcijas. Ja Libānas tauta rīko revolūciju, tā ir viņas darīšana: ASV nav valsts politisko iekārtu spēkā uzturēšanas policija. Ja ASV grib apturēt komūnisma ietekmes izplatīšanos un nespēj to politiski, tad, protams, tas ir jādara militāri, bet Libānas dumpinieki taču neriko komūnistisku revolūciju; viņu mērķis ir visas arabu tautas mērķis — apvienoties vienā kopīgā arabu valstī. Tā ir dabiski, loģiski un politiski neapšaubāmi pareiza kustība.

Ja ASV šo kustību būtu atbalstījušas, Maskavai arabu zemēs nekādas teikšanas un nekādas ietekmes nebūtu. Šī nepareizā ASV politika spiež arabus viņu nacionālo centienu reālizēšanai griezties pēc palīdzības pie Maskavas un padara arabus par krievu sabiedrotiem pret pašu arabu gribu. Tā ir ASV politikas kļūda, kura nu jālabo militāri, bet militāri to izlabot nevar: militāri var uzturēt spēkā tikai nepareizību, ka arabiem jābūt sadalītiem vairākās valstīs. Ka tā tam jābūt—Rietumiem ir divi svarīgi iemesli: jāsargā Izraēla, kurai pret apvienoto arabu valsti grūti pastāvēt, un jāsargā izdevīgais ceļas tirgus. Kas uz Izraēlu attiecas, tad arabu zemi bez arabu piekrišanas žīdiem atdot nevajadzēja; to vajadzēja kaut vai nopirkt; kas uz ceļu attiecas, tad tās pirkšanu vajadzēja dibināt uz brīvas vienošanās, ne uz varas politikas pamata. Ar šīm kļūdām pret arabu tautu šī tauta ir atdota krievu iespaidā. Krievi nav ne tuvu tik muļķīgi, ka viņi tuvākā laikā mēģinās uzspiest arabiem komūnismu. Viņiem pietiek, ja arabi ārpolitiski ir viņu pusē.

Nasers jau ir dabūjis savā pusē ievērojamo arabu valsti Irāku. Ko līdz niecīgo valstiņu — Libānas un Jordānas — uz Rietumiem orientēto valdību nosargāšana? Šīs valdības kritīs, tikko rietumnieku karaspēks būs no šīm valstīm prom. Tika plānots kara gājiens uz Iraku, lai tur atjaunotu vecā stila valdību. Ja šo karu pret Iraku sāktu, tas būtu karš arī pret Apvienoto Arabu Republiku un noteikti ar krievu „brīvprātīgo" piedalīšanos, tātad lokāls karš pēc Korejas parauga.

Lokālie konvencionālie kari nav amerikāņu stiprā puse, jo krievu konvencionālie spēki ir lielāki. Nepieciešamības gadījumā „brīvprātīgo" fikcija var tikt atmesta, un Turcija ar Persiju tad krievu spēkiem šķērsli nav.

Varbūt Rietumu nolūks varēja būt sākt Trešo pasaules karu. Ja tas sāktos, tad, protams, ne no Krievijas, ne Amerikas daudz kas pāri nepaliktu. Šādā karā ir jāpievieic arī sarkanā Ķīna. Vai Čangkaišeks to spēs? Pēc tāda kara, Bībeles vārdiem runājot, „zeme būs neiztaisīta un tukša". Ar kodolbumbu indēm saindēti cilvēki gan vēl dzīvos Indijā, Zviedrijā un vēl vienā otrā vietā, bet šīs tautas nespēs valdīt visā pasaulē.

TAUTIEŠI EIROPĀ GAIDA PALĪDZĪBU NO AIZJŪRAS

Informācija par viena dolara CARE saņiņi

ALA's Aprūpes birojs saņēmis vairāku tautiešu lūgumus pēc informācijas, vai patlaban ir iespējams nosūtīt uz Rietumvāciju un Rietumberlīni viena dolara CARE saiņus pēc iepriekšējo gadu parauga.

Ievācot CARE organizācijā informāciju šai jautājumā, šīs organizācijas Vašingtonas D. C. birojs ALA'i paziņojis, ka pieņem pasūtinājumus $1,- CARE saiņiem izsniegšanai trūcīgiem Rietumvācijā ar ALA's un CARE organizācijas pārstāvja starpniecību. Par ALA's pārstāvi pie Care saiņu izsniegšanas Vācijā CARE organizācija ir akceptējusi Latviešu Sarkano Krustu Vācijā. No ALA's aprūpes biroja pasūtinātos saiņus CARE organizācija cer izsniegt Vācijā pēc piederības, atkarā no saiņu krājumiem tuvākos mēnešos. Sakarā ar to Aprūpes birojs var būt atkal izpalīdzīgs tautiešiem un organizācijām ar saiņu pasūtinājumiem trūcīgajiem tuviniekiem Rietumvācijā vai Berlinē. Austrumvācija un citas Eiropas valstis šajā akcijā neietelp. **Katrai personai vai nelielai ģimenei drīkst sūtīt tikai 1 saini.** CARE organizācija un vācu iestādes patur tiesības pārbaudīt, vai saiņa saņēmējs ir pieskaitāms pie trūcīgiem.

Saiņu pasūtināšanas un izsniegšanas kārtība paliek līdzšinējā. Viena dolara saiņi, kas sver 22 mārciņas, parasti ir siers, piena pulveris, rīsi vai pupiņas un kukuruza, bet sviests patlaban saiņos nav paredzēts. Saiņu sastāvu CARE organizācija groza atkarā no rīcībā esošiem pārtikas krājumiem, kas nāk no ASV valdības pārtikas pārpalikumiem.

Atsevišķi pieminams, ka katrs personīgi tuvākā CARE organizācijas kantorī var pasūtināt nosūtīšanai uz Austrumvāciju CARE saini par $5,- ar citādu saturu, uzrādot saņēmēja vārdu un adresi.

Visiem, kas vēlētos $1,- saiņus pasūtināt ar Aprūpes biroja starpniecību, ir jāiesūta bez sava vārda un adreses saiņa saņēmēvairāku tautiešu lūgumus pēc ja Vācijā pilns vārds, uzvārds un skaidrā rakstā adrese divos eksemplāros, pievienojot par katru saini $1.-, ko ALA nodod CARE organizācijai, un vēl otru $1,- par katru saini nosūtīšanas izdevumiem, ko ALA nosūta uz Vāciju pārstāvim saiņa piegādāšanai pēc piederības. CARE saiņu pasūtinājumu lietu kārtošana un tāpat sarakste sagādā Aprūpes birojam lielu darbu, ko līdz ievērot tos pasūtinātājus, kas nav ALA's biedri un nav ALA'u atbalstījuši ar ziedojumu darba sekmēšanai.

Atsevišķi tautieši, kā arī organizācijas, draudzes un latviešu kopas uz vietām, kas vēlētos CARE saiņu pasūtinājumus nodot ar ALA's Aprūpes biroja starpniecību, var tos adresēt: **American Latvian Association Inc. — 1727 Kenyon Street, N. W. Washington 10, D. C.** — Uz to pašu vārdu izrakstāmi čeki vai naudas pārvedumi.

Aprūpes birojs lūdz, ja iespējams, pievienot arī kādu bezvārda saini tiem trūcīgiem un slimiem tautiešiem Rietumvācijā, kam nav ne radu, ne draugu, ne arī pazīstamu, kas viņus varētu iepriecināt un atcerēties.

Jubilejas sarikojums Niagarā atzīmējot 5. jaunās un vecākās paaudzes Draudzības apliecinājumu, sākās ar jaunatnes forumu Niagaras ģimnazijas lielajā koncertu zālē. Agrajā pēcpusdienas stundā šīs 90 minūšu garās diskusijas bija pulcējušas nedaudz apmeklētāju, bet jāsaka, ka šis bija pats interesantākais sarīkojums Draudzības dienu programmā.

Tie vairāk kā 100 klausītāju, kas bija ieradušies, lai piedalītos vecās un jaunās paaudzes diskusijās, piedzīvoja spraigas debates.

Sarīkojumu atklājot, jaunatnes pārstāve rīcības komitejā D. Treijera iepazistināja klausītājus ar „paneļa" vaditāju, T. Kronbergu, un viņš savukārt sniedza klausītājiem informāciju par pārējiem paneļa locekļiem: Maiju Freivaldi, ALJA's priekšsēža vietnieci, kas tikko beigusi Vašingtonas universitāti; KLNJA priekšsēdi Londonas (Ont). universitātes inž. zinātņu fakultētes stud. Gunti Liepiņu, KLNJA's valdes sekretāri Anitu Ataru (studē valodas Rietumontario univ.) un „Jaunās Gaitas" redakcijas locekli, bij. KLNJA's priekšsēdi Laimonu Zandbergu.

SACENSĪBA PASTMARKU KRĀJĒJIEM

Latviešu filatelistu apvienībā, kuras valdes sēdeklis ir Montrealā, līdz šim iestājušies 95 latviešu pastmarku krājēji no dažādām zemēm. Filatelistu apzināšana vēl turpinās, un līdz ar to pakāpeniski aug arī apvienības biedru skaits. LFA ik pa diviem mēnešiem izdod arī rotētu mēnešrakstu, ko vada A. Greblis. Pašreiz apvienības valde izsludinājusi rakstveida sacensību par tematu: **„Ko es zinu par savas dzimtenes pastu un pastmarkām."** Šī sacensība izsludināta sakarā ar brīvās Latvijas pirmās pastmarkas 40 gadu jubileju, kas būs šī gada decembrī. Tuvāka informācija par sacensības noteikumiem un sacensības darbi iesūtāmi ne vēlāk kā līdz 1. novembrim apvienības valdes loceklim A. Greblim, 705 Saraguay Blvd., A - Ma - Baie., Ste. Genevieve, Que.

UZ KĀRĀ ZOBA

ALMA BUMBURE ATVEŖ JAUNU SALDUMU VEIKALU

Savu saldumu un riekstu veikalu „Almas Candy and Nuts shop" no Bloor ielas uz 1420 Gerrard St., E., pārcēlusi Alma Bumbure. Jaunais veikals iekārtots A. Bumbures iepirktā mājā, un arī turpmāk par savu galveno speciālitāti viņa uzskata dažādu saldumu un riekstu nozari. Jauniekārtoto veikalu A. Bumbure cer apsaimniekot bez algotiem darbiniekiem, bet iepriekšējā vietā, kur bijusi sevišķi liela rosība, tas prasījis pārāk daudz pūļu. No iepriekšējās tirdznieciskās pieredzes A. Bumburei ir arī vairāki, tā sakot, raibi piedzīvojumi. Viņas veikals kādreiz piedzīvojis nelūgtu klientu apmeklējumu, kas atmiņai atstājis iztukšotu kasi, kur gan tanī brīdī bijuši tikai nepilni 40 dolari. Kādā citā gadījumā, izpalīdzot pircējiem, viņa saņēmusi bankas čeku par $28,-, kas vēlāk izrādījies bez seguma. Vainīgais gan sodīts, bet arī A. Bumburei nācies ciest zaudējumus. Pats pēdējais piedzīvojums Bumburei nācies ciest zaudējumus. Pats pēdējais piedzīvojums viņas māsai Elzai Caunei, kuru vēlā vakara stundā pārsteigusi kāda maskēta sieviete, piedraudot ar ieroci. E. Caune tomēr nav zaudējusi drosmi un, nometoties aiz letes, rāpus viņa nokļuvusi priekštelpā, sauc pēc palīdzības. Tad arī uzbrucēja metusies bēgt.

Latvijā A. Bumbure strādājusi par grāmatvedi, kas viņai ļoti noder arī šeit. Viņa kārto ne tikai sava veikala, bet arī vairāku citu latviešu saimniecisko pasākumu grāmatvedību. -tis.

A. Bumbure savā kārumu valstībā. J. Kreiļa uzņ.

DOMAS UN SIRDI LATVIJAI

JAUNATNES FORUMS SPĪDOŠI IZTUR SAVU PIRMO PĀRBAUDĪJUMU

GADSKĀRTĒJĀS DRAUDZIBAS DIENĀS NIAGARĀ LATVIEŠU JAUNATNES VADITĀJI APLIECINA SAVU NESATRICINĀMO TICĪBU LATVIJAS BRĪVĪBAI UN PIENĀKUMU PIE SAVAS TAUTAS.

Sākot savu darbu, paneļa vaditājs paskaidroja, ka šis ir pirmais gadījums kopš trimdas dzīvē, kad jaunatne ir atzinusi sevi par tik spēcīgu, lai bez baiļēm atbildētu uz vecāko paaudzes jautājumiem. Līdzšinējie divi paneļi bijuši vecākās paaudzes organizēti, un to temati bijuši jau iepriekš noteikti, bet šoreiz katrs klausītājs var jautāt un minēt tematus, par kuriem viņš vēlētos dzirdēt jaunatnes pārstāvju domas. Savācot izdalītās zīmītes, izrādījās, ka vairāki pazīstami sabiedriskie darbinieki un viesi grib dzirdēt jaunatnes paneļa domas 12 dažādos jautājumos, galvenokārt par jaunatnes nacionālo stāju un darbību trimdas sabiedriskajā dzīvē.

Jautājumā, vai jaunatne ir pietiekami aktīva vecākās paaudzes sabiedriskajā darbā, noklausoties paneļa dalībnieku domas, noskaidrojās, ka jaunatne labprāt piedalās un strādā kopā ar vecāko paaudzi, bet tomēr viņu intereses vairāk saista pašu organizāciju darbs, tā ka vecākās paaudzes aicinājumam, sākot jau ar 18 gadu vecumu, iesaistīties draudžu vai organizāciju darbā, kandidēt amatiem valdēs, jaunatnei atliek maz laika.

Sekoja jautājums: kā saglabāt jauniešus 14-18 gadu vecumā latviešu sabiedrībai un kas būtu darāms?

Par šo jautājumu izteicās visi paneļa locekļi, kopsavilkumā dodot šādu konstatējumu: Ja vecākiem, audzinot savus bērnus gimenēs būs izdevies viņus ieinteresēt par latviešu sabiedrību un par tikšanos ar latviešu draugiem, tad jaunietis paliks latviešu pulkā, bet ja jaunietis pats būs izveidojis savu pretēju gribu, tad viņu piedabūt latviešu sabiedrībai vairs neizdosies!

KLNJA priekšsēdis G. Liepiņš uzsvēra, ka līdz 24 gadu vecumam visa atbildība par bērnu ir vecāku rokās. Ja tie būs runājuši ar saviem bērniem latviski, ieinteresējuši tos par latviešu grāmatām, tautas dejām, skautiem un gaidām, — jaunieši paliks latvieši. Tie vecāki, kas ziedo 5 stundas dienā no brīvā laika televīzijas skatīšanai un bērniem piešķir maz vērības — bez šaubām, visātrāk pazaudēs savus bērnus, kas iekļausies vietējo iedzīvotāju un draugu vidē.

Jautājums: Vai jaunatne atzīst, ka valda uzskatu atšķirība paaudžu starpā mūsu nacionālajos jautājumos?

Paneļa atbildes bija, ka tiem jauniešiem, kas dzimuši un auguši Latvijā, ir daudz lielāka dzimtenes milestība nekā tiem, kas izauguši svešumā — valsti, kuŗai nav pat savas himnas un karoga. Šiem latviešu jauniešiem ir pavisam cita uztvere par nacionālajiem jautājumiem (L. Zandbergs).

„Mums Latvija nozīmē tikai skaistu sapni, ko nevaram pārdzīvot īstenībā, bet par kuru ir tik daudz lasīts un dzirdēts!" (M. Freivalde)

„Es gribu teikt, ka tie gados vecākie jauniešu pulciņu dalībnieki, kas vēl atceras savu dzimteni, šodien ar vēl lielāku degsmi gaida Latvijas brīvību nekā vecākā paaudze!" (G. Liepiņš).

Jautājums: Kā izaudzināt 8-12 g. vecos bērnus latviešu sabiedrībai, un ko te varētu darīt jaunatnes pulciņu dalībnieki?

Paneļa domas bija, ka šajā darbā jaunatnes pulciņu dalībniekiem maz būtu kas jādara. Šis darbs jāveic gados vecākiem audzinātājiem latviešu skolās, mazskautos, guntiņās un līdziga veida organizācijās.

Jautājums: Vai svešuma gaitās latviešu sabiedriskā aktivitāte sāk zust?

Paneļa domas bija, ka joprojām vēl ir liela atsaucība lielajiem sarīkojumiem — bet ne vairs tā, kā trimdas sākuma gados, kad tautieši lielā sirsnībā brauca tālus gabalus, lai tiktos ar saviem laudīm un atrastu vecus draugus. Tagad, pieaugot turībai un pārticībai, jau radusies zināma vienaldzība un daudzi izšķiras labāk braukt uz savām „kotidžām" nekā uz latviešu sarīkojumiem. Tas ir sākuma posms jau zināmai mietpilsonībai.

Jautājums: Vai ieteicams rīkot paneļa diskusijas jaunatnes sarīkojumos, jo ātrās un nepārdomātās atbildes nevar izšķirt svarīgus jautājumus.

Šis jautājums radīja ļoti dzīvas pārrunas un noskaidrojās, ka „paneļi" ir ļoti vēlami — to liecināja arī klausītāju paceltās rokas, kad viņiem jautāja apstiprinājumu. Lai gan paneļa diskusijas tiek ieskatītas par zināma veida laika kavēkli, tad katrā ziņā tās ir interesantākas par referātiem un dod labu pārskatu par vecākās un jaunās paaudzes uzskatiem un domām.

Sekoja vairāki jautājumi „mērķēti" tieši jaunatnes darbam un nākotnes nodomiem. Piemēram: Kāpēc divi jaunatnes žurnāli un vai to saturs apmierina visus jauniešus?. Kāpēc Toronto jaunatnes pulciņš „Lāpa" neatbalsta jaunatnes svētku rīkošanas centrālo komiteju, vai [illegible] par [illegible] Arī uz šiem jautājumiem paneļa dalībnieki sniedza īsas un izsmeļošas atbildes, kuŗās noskaidrojās, ka jaunatnes žurnāli jau ir zem „viena jumta" un drīzumā gaidāma arī apvienošanās.

Bija arī daži īsti kuriozi jautājumi, kā piemēram: Vai plkv. O.Kalpaks ir tiešām teicis — „Balodi, paliec manā vietā?" —

Vienīgais jautājums, uz kuŗu paneļa dalībnieki nedeva atbildi, bija: „Vai politiskās partijas trimdā ir nepieciešamas?" Paneļa domas bija, ka pašreiz mums nav pašiem savas valsts, un jaunatnei par politiku nebūtu ko runāt, bet gan jābūt visu laiku modrā ciņā ar dzimtenes apspiedējiem, izlietojot visus gara ieročus, kādi vien jaunatnei pieejami.

Darbu nobeidzot, paneļa vaditājs T. Kronbergs uz visiem jautājumiem deva īsu, koncentrētu atbilžu kopsavilkumu. Jākonstatē, ka panelis ar jaunatnes pārstāvjiem savu uzdevumu veica spīdoši. J. L.

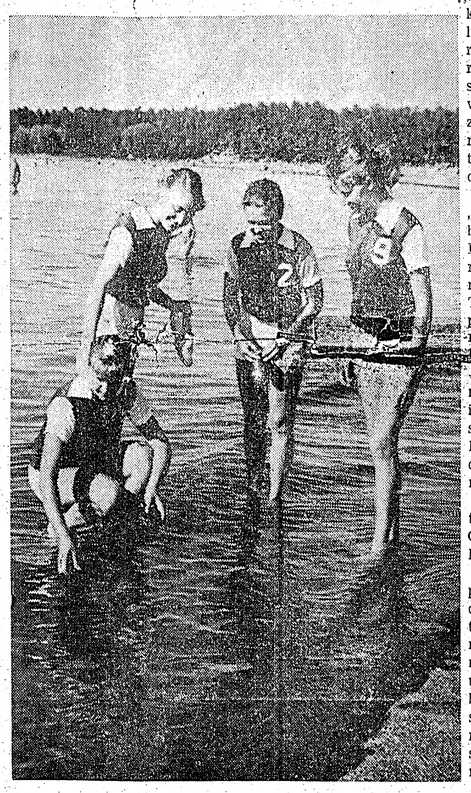

Draudzības dienu noslēgumā Ontario ezera līcī, redzamas 4 Saginavas volejbolistes. No kr.: R. Kaļiņa, A. Sileniece, A. Kaļiņa un S. Skabārde.

J. Liģera uzņ.

KANADĀ

TORONTO

O Ieinteresēto organizāciju pārstāvju apspriede par palīdzības darba saskaņošanu notiks 13. augustā, plkst. 8,00 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās.

O Jaunatnes svētku organizācijas komitejas propagandas brošūras, ko lielākā skaitā nosūtīja pa pastu uz ASV izplatīšanai Dziesmu svētku laikā, kā tagad izrādījies, savu mērķi nav sasniegušas, jo sūtījumu aizkavējušās muitas iestādēs.

O Gadskārtējie bērnu svētki Saulainē ar plašu un vispusīgu programmu notiks 3. augustā. Tos ievadīs māc. A. Lūša brīvdabas dievkalpojums, bērnu parādes gājiens un dažādi priekšnesumi. Bez tam bērnu svētku dalībniekiem paredzētas jautras un nopietnas sacensības. Sporta sacensības bērnu svētku ietvaros paredzētas nākošā dienā 4. augustā, 2. augustā Saulaines pārvalde rīko plašu deju vakaru Saulainē pie labas mūzikas. Sākums plkst. 8,00 vakarā. Visi laipni aicināti apmeklēt šos sarīkojumus.

O Smagu nelaimes gadījumu darba vietā cietis 45 gadus vecais būvamatnieks Kārlis Blumbergs. Pie kādas baznīcas labošanas darbiem Skarboro viņam gadījies būt zem stalažām tieši brīdi, kad no augšas kāds sviedis lejā cementa jaucamo kasti, kas skārusi K. Blumberga galvu. Cietušais bezsamaņas stāvoklī nogādāts Skarboro slimnīcā un viņa stāvoklis vēl joprojām ir nopietns. Gadījumu izmeklē arī policija un darba inspekcija.

O Bērnu vasaras nometnes šogad piedzīvojušas plašu atsaucību. Sidrabenes nometnē iepriekšējā nedēļā bija 125 bērni, kas ir par 7 vairāk nekā iepriekšējā gada augstākais skaitlis vienā nedēļā. Pieteikto bērnu uzņemšanai nometnes vadība iegādājusies vairākas jaunas teltis, gultas u. c. piederumus, bet nākotnē nopietni jādomā būs arī par virtuves paplašināšanu. Nometnes vadība lūdz iepriekš nepieteiktos bērnus uz nometni nevest pirms sazināšanās par brīvām vietām. Nometnes tālrunis ir TR 8-9007, iepriekš uzgriežot 112.

Arī Šaulaines nometnē nometnotāju skaits pašreiz ir visai augsts, un tur atpūšas 78 bērni.

LATVIEŠU PASĀKUMS DZĪVĪBAS UN VESELĪBAS APDROŠINĀŠANAI

Ir bieži nācies dzirdēt tautiešus sūrojamies par šejienes dzīvības un veselības apdrošināšanas kārtību, bet daudzi arvien vēl nezina, ka jau vairākus gadus pastāv un sekmīgi strādā Amerikas latviešu palīdzības fonds. Šis fonds darbojas pēc apdrošināšanas principiem, kādi bija Latvijā. Palīdzības fonda darbība droši vien būtu vēl plašāka, ja tas pievērstu lielāku vērību tautiešu informēšanai resp. reklāmai, bez kuŗas šeit nevienu uzņēmums nevar darboties.

Natecējušā gadā ALP fonds izmaksājis miršanas gadījumos kopsummā $38.986,-, ārstniecības vajadzībām — $24.601,- un bērnu pūriņiem — $1.250,-. Tekošajā gadā budžets sabalansēts uz $103.450,-

Paplašinot darbību, Palīdzības fonds nolēmis radīt speciālas grupas pie bēru un ārstniecības kasēm. Pēc līdzšinējās kārtības, saslimšanas gadījumos dalībnieks var saņemt no fonda 20% no ārsta un slimnīcas izdevumiem. Iestājoties speciālā grupā, fonds sedz 50% no ārstēšanas izdevumiem, bet piedaloties abās grupās, ārstēšanas izdevumus sedz 70% apmērā. Mēneša maksas ārstniecības kasei ir šādas: pamata grupai (sedz 20% ārstniecības izdevumu) — 55¢; speciālai grupai (sedz 50%) — $1,70; abām grupām kopā (sedz 70%) — $2,25. Par dalībniekiem uzņem personas vecumā no 18 līdz 60 gadiem.

Tuvāku informāciju var pieprasīt: Latvian Relief Found of America, Inc., 41 S. Ann St., Lancaster, Pa., USA.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai inicīļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

VISĀS APDROŠINĀŠANAS LIETĀS IZPALĪDZ UN KĀRTO
ILMARS ANDREJSONS
(C.L.U.)
84 ABBOTT AVE., TORONTO
RO 2-0372

LASĪTĀJU ATBALSTULIS
BALAMUTES VAI PROVOKĀTORI

Kādā Saulaines apmeklējuma laikā man nācās dzirdēt divainas valodas. Nav nekāds noslēpums, ka Saulainē vasaras atpūtu gan teltīs, gan citāda veida apmetnēs, bauda arī tādi tautieši, kas nav sv. Jāņa draudzes locekļi. Man nejauši gadījās būt kādas tautiešu grupas tuvumā, kas ar visu savu dailrunību centās nolikt šīs draudzes amatpersonas, mācītāju un pašas Saulaines pārvaldi. Sv. Jāņa draudze ir darījusi pareizi, atļaujot Saulaini izmantot visiem latviešiem, neskirojot tos pēc piederības vienai vai otrai baznīcai. Man tomēr likās vairāk kā nepiedodami, ja cilvēki, kas nav mazo pirkstiņu pakustinājuši šīs lieliskās atpūtas vietas iekārtošanā, cilvēki, kas atrāvušies no stiprākā latvietības cietokšņa — latviešu draudzes, nekaunas demagoģiski mest dubļus uz tiem sabiedriskiem darbiniekiem, kas, nežēlojot laiku un pūles, ir tik daudz darījuši, lai latviešiem pasiem būtu pagalms, kur atrast veldzi latviskā vidē. Ir jābūt diezgan zemu kritušam, lai spļautu bļodā, no kuŗas pats ēdis.

Draudzes vadība, izrādās, par šo individu nekrietno izdarību ir itin labi informēta. Tā laikam būs kristīgā gara ietekme, kas klusējot pacieš nepelnītos apvainojumus, ļauj nelūgtiem ciemiņiem ar cirvi rikoties pa īpašuma mežiņu kā pa savām mājām, kurt ugussārtus, kas gandrīz saredzami jau pie Berijas. Ar lēnprātību un pārliecību, ka jāpiedod tiem, kas nezina, ko tie dara, draudze varbūt arī šoreiz dienu [illegible] kopā [illegible] latviešu saimē. Bet tam šodien gan labāk patiktoš rezist šos brāļus nojaucot savas teltis gaišajā Saulainē un meklējot saviem vārdiem un personībām piemērotāku sabiedrību.

Grūti ticēt, ka tā būtu sagadīšanās, kad nedēļu vēlāk apmeklējot Sidrabeni nejauši sastapu atkal vienu no Saulainē dzirdētiem orātoriem. Dziesma bija tā pati, bet šoreiz tā bija veltīta Sidrabenes mācītājam, draudzei un amatpersonām. Man pēkšņi radās nopietnas šaubas, vai aiz lauprātīgās balamutēšanas patiesībā neslēpjas, tagad jau viss ir iespējams, samaksāti provokātori. Tas ļoti iespējams, ja atcerēsimies, ka pagājušā gadā vien visā klusībā Toronto lidmašīnā uz Rīgu atstāja divi „tautieši", kas, ieradušies no Anglijas, pāris gadus izballējās pa visām latviešu ballītēm; droši vien bija arī aktīvi biedri kādā no 38 šejienes biedrībām.

Ja kādreiz arī jums nākas dzirdēt vīrus, kas ar muti darvo melnus latviešu pasākumus un personas, kuŗas kalpo latviešu sabiedriskām interesēm — padomājiet, vai aiz balamutes neslēpjas kas ļaunāks.

Alma Klētniece, Toronto

JAUNAIS ĀRSTĒŠANĀS NO

1956. g. Kanadas federālais parlaments izdeva likumu, ar kuŗu apsolījās segt pusi provinces izdevumu, kas celtos ar provinces apdrošinātu bezmaksas ārstēšanu slimnīcās, pie kam noteica, ka šis likums iegūst spēku tikai tad, ja vismaz 6 provinces piedalās pie likuma īstenošanas un vismaz 75% no provinces iedzivotājiem pakļauti šai bezmaksas ārstēšanai slimnīcā, atstājot likuma izstrādāšanu katrai atsevišķai provincei.

Saskaņā ar šo lēmumu, Ontario parlaments 1956. g. 28. martā pieņēma likumu par Ontario slimnīcu dienesta komisijas dibināšanu (Hospital Services Commission act), ko pārgrozīja un papildināja 1957. g. 28. aprili. Komisiju, sastāvošu no 3-7 personām, iecel gubernātora vietnieks, un tā darbojas saskaņā ar valsts dienesta likumu. Sai komisijai tiesība pieņemt darbā un un atlaist no darba vajadzīgo darbinieku skaitu. Šīs komisijas pienākumos, cita starpā, ir izstrādāt apdrošināšanas noteikumus, iedzivināt apdrošināšanu un kārtot apdrošināto ārstēšanu slimnīcās.

Tagad apdrošināšanas noteikumi ir izstrādāti un pieņemti, federālās valdības prasība par plāna īstenošanu ir apmierināta, kāpēc var sākties bezmaksas ērstēšanas apdrošināšanas īstenošana. Pati ārstēšana sāksies ar 1959. g. 1. janvāri

Apskatisim īsumā šos noteikumus.

Slimnīcas ārstēšanas apdrošināšanas plāns aptver visus Ontario iedzivotājus, neatkarīgi no viņu darba vietas. Tas ir daļēji obligāts un daļēji brīvprātīgs. Ārstēšana ietver visu nepieciešamo apkopšanu slimnīcā un ārstēšanu parastā publiskā slimnīcas nodaļā (standard ward). Ārstēšanas laiks nav ierobežots. Chroniskos slimniekus var pārvest uz atiecīgām ārstniecības iestādēm, kā atpūtas namiem, chronisko slimību vietām, garā vājo slimnīcām u. c.

Slimnīcas dienesta komisija nepārzina slimnīcas, tā tikai nosaka slimnīcas, kuŗas atzīst par piemērotām ārstēt apdrošinātos slimniekus un sedz ārstēšanas izdevumus tieši slimnīcām par [illegible] apdrošinātos slimnieku.

Piedalīšanās ir obligāta un brīvprātīga. Obligātai pakļautas visas darba vietas, kuŗās strādā 15 un vairāk personu, ieskaitot pašus uzņēmuma vaditājus.

Brīvprātīgā — uzņēmumiem ar mazāk kā 15 personām un visām privātpersonām. Šo brīvprātīgo apdrošināšanas var izdarīt gan tieši atsevišķas personas, sazinoties ar pašu komisiju, gan veidojot atsevišķas apdrošināšanas grupiņas, kā, piem., mazi uzņēmumi, arodbiedrības, dažādas kultūrālas u. c. biedrības. Brīvprātīgo grupā var būt tikai tās personas, kas nav pakļautas oblikgātai apdrošināšanai caur savu darba vietu.

Apdrošināšanai pakļauti tikai Ontario iedzivotāji, neatkarīgi no viņu darba vietas un veida. Bez tam pakļauti skolēni un studenti, kas visu mācības gadu mācās Ontario prov. mācības iestādēs un dzīvo Ontario provincē pa mācības gada laiku.

Automatiski apdrošinātas ir visas sociāli pabalstītās personas, kā trūcīgās, neredzīgās u. c.

PIETEIKŠANĀS

Dalības maksa ir $2,10 mēnesī neprecētiem un $4,20 mēnesī ģimenes galvai (ģimenes uzturētājam). Pie ģimenes pieskaita laulāto un bērnus zem 19 gadiem, ja tie nestrādā, vai strādā daļas darba laiku, mazāku par 24 st. nedēļā vai izpelna mazāk par $25,- nedēļā.

Ja abi laulātie strādā obligāti apdrošināmā darba vietā, tad virs ir ģimenes [illegible] apdrošināšanu. neobligātā apdr vai citā darba ir ģimenes galv ņa iesniedz sav apliecību, ka vir šināts (veidlapa

Obligātā piet darba devējam gustam (veidla uzdodot uzvārd burtus un atzi stāvokli.

Brīvprātīgajie personām savi sniedz uz veidl līdz ar naudas vienu mēnesi l tembrim.

Pirmais laikā kums un maksā uz pirmiem 3 febr. martu), p kamais maksāj mēnesi. Privāti drošinātie mak pa gada ceturk

Jāievēro, ka pirmais pieteik jums dod tiesī nātam 3 mēne vēlāk vai vēlā šināšanā, tas iemaksu saņe apdrošināšanu gaida 3 mēnes šanas sākuma privāti februā rināšanas pie līdz ar lūgum 105) jāiemaksā ja un viņš būs pēc 3 mēn., t. tad viņam at par nākamiem drošināšanas apdrišināšanie mā 3 mēnešus katru mēnesi, nas tiesības mēnešiem.

Apdrošinājuš pašam. apdroš apdrošināšana pu maksas jāi nesi komisijas viena kopēja apmērā.

TIK

Par šo apdr šināšanās ir ti [illegible] zitas slimnīca ja viņu iev praktizētājs slimnīcas gulš stēšanas pies pieciešamo ap riskos un rad jumus ar visi numiem, kas bas noteikša zāles, ieskaito zes un radio Ja slimība iei pārvietot un nāt atpūtas slimību namo vājo slimnīcā nieks saņem pirmo palīdzīb to ievieto slim kā pēc negad šana nesedz i dijumiem, ka men's Compe maksām.

Apdrošināša atlīdzina iz nedz arī amb niecības līdz ārpus slimnīc cā, ja tie sa tās slimnīcas personīgā ār ienesti slimn vadības ziņa Ģimenes ārst šinējā.

Līdz ar jau kuma iedzivi šinējo privāt biedrību stāv

Pēc statisti visiem strādā menes locekļ ti privātās stādēs. Uzsāk jam plānm, nāšana publi tīs. Paliks t jums pusprīv jās nodalās, drošinājuma slimības pabā

Kā redzam apdrošināšana lida materiā ārstēšanas s kaut kas pil daudzi „pro" Vislielākie ie skaņā ar bri būs pietieka jo slimnieki a mībām gulēs nopietni slim nicā vietu t arī Ontario ā līmnieki maz bā, norādot,

IRONIZED YEAST

Ātri atgriež spēku un enerģiju!

24 stundu laikā šis RAUGS AR DZELZS DAĻĀM asinīs pavairos dzelzs daļas, kam to trūkst, veicinot sarkano asins ķermenīšu pieaugšanu, reizē atjaunojot jūsu ķermenim normālo spēku un izturību.

7 dienu laikā jutīsities lieliski. 60 tabl. $1.25 120 tabl. $2.00.

JAUNAIS ĀRSTĒŠANĀS NODRDŠINĀJUMS ONTARIO

1956. g. Kanadas federālais parlaments izdeva likumu, ar kuru apsolījās segt pusi provinces izdevumu, kas celtos ar provinces apdrošinātu bezmaksas ārstēšanu slimnīcās, pie kam noteica, ka šis likums iegūst spēku tikai tad, ja vismaz 6 provinces piedalās pie likuma īstenošanas un vismaz 75% no provinces iedzīvotājiem pakļauti šai bezmaksas ārstēšanai slimnīcā, atstājot likuma izstrādāšanu katrai atsevišķai provincei.

Saskaņā ar šo lēmumu, Ontario parlaments 1956. g. 28. martā pieņēma likumu par Ontario slimnīcu dienesta komisijas dibināšanu (Hospital Services Commission act), ko pārgrozīja un papildināja 1957. g. 28. aprīlī. Komisiju, sastāvošu no 3-7 personām, iecej gubernātora vietnieks, un tā darbojas saskaņā ar valsts dienesta likumu. Šai komisijai tiesība pieņemt darbā un un atlaist no darba vajadzīgo darbinieku skaitu. Šīs komisijas pienākumos, cita starpā, ir izstrādāt apdrošināšanas noteikumus, iedzīvināt apdrošināšanu un kārtot apdrošināto ārstēšanu slimnīcās.

Tagad apdrošināšanas noteikumi ir izstrādāti un pieņemti, federālās valdības prasība par plāna īstenošanu ir apmierināta, kāpēc var sākties bezmaksas ārstēšanas apdrošināšanas īstenošana. Pati ārstēšanā sāksies ar 1959. g. 1. janvāri

Apskatīsim īsumā šos noteikumus.

Slimnīcas ārstēšanas apdrošināšanas plāns aptver visus Ontario iedzivotājus, neatkarīgi no viņu darba vietas. Tas ir daļēji obligāts un daļēji brīvprātīgs. Ārstēšana ietver visu nepieciešamo apkopšanu slimnīcā un ārstēšanu parastā publiskā slimnīcas nodaļā (standard ward). Ārstēšanas laiks nav ierobežots. Chroniskos slimniekus var pārvest uz atiecīgām ārstniecības iestādēm, kā atpūtas namiem, chronisko slimību vietām, garā vājo slimnīcām u. c.

Slimnīcas dienesta komisija nepārzina slimnīcas, tā tikai nosaka slimnīcas, kuras atzīst par piemērotām ārstēt apdrošinātos slimniekus un sedz ārstēšanās izdevumus tieši slimnīcām par katru ievietoto apdrošināto slimnieku.

Piedalīšanās ir obligāta un brīvprātīga. Obligātai pakļautas visas darba vietas, kuŗās strādā 15 un vairāk personu, ieskaitot pašus uzņēmuma vadītājus.

Brīvprātīgā — uzņēmumiem ar mazāk kā 15 personām un visām privātpersonām. Šo brīvprātīgo apdrošināšanos var izdarīt gan tieši atsevišķas personas,sazinoties ar pašu komisiju, gan veidojot atsevišķas apdrošināšanas grupiņas, kā, piem., mazi uzņēmumi, arodbiedrības, dažādas kultūrālas u. c. biedrības. Brīvprātīgo grupā var būt tikai tās personas, kas nav pakļautas obligātai apdrošināšanai caur savu darba vietu.

Apdrošināšanai pakļauti tikai Ontario iedzivotāji, neatkarīgi no viņu darba vietas un veida. Bez tam pakļauti skolēni un studenti, kas visu mācības gadu mācās Ontario prov. mācības iestādēs un dzīvo Ontario provincē pa mācības gada laiku.

Automatiski apdrošinātas ir visas sociāli pabalstītās personas, kā trūcīgās, neredzīgās u. c.

PIETEIKŠANĀS

Dalības maksa ir $2,10 mēnesī neprecētiem un $4,20 mēnesī ģimenes galvai (ģimenes uzturētājam). Pie ģimenes pieskaita laulāto un bērnus zem 19 gadiem, ja tie nestrādā, vai strādā daļas darba laiku, mazāku par 24 st. nedēļā vai izpelna mazāk par $25,- nedēļā.
Ja abi laulātie strādā obligāti apdrošināmā darba vietā, tad virs ir ģimenes galva un sedz apdrošināšanu. Ja virs strādā neobligātā apdrošināšanas vietā, vai citā darba vietā, tad sieva ir ģimenes galva, līdz kamēr viņa iesniedz savai darba vietai apliecību, ka viņas virs ir apdrošināts (veidlapa H. S. C. 108).

Obligātā pieteikšana jāizdara darba devējam līdz š. g. 31. augustam (veidlapa H. S. C. 101) uzdodot uzvārdu, vārdu pirmos burtus un atzīmi par ģimenes stāvokli.

Brīvprātīgajiem — atsevišķām personām savi pieteikumi jāiesniedz uz veidlapas H. S. C. 105, līdz ar naudas pārvedumu par vienu mēnesi līdz š. g. 30. septembrim.

Pirmais laikā izdarītais pieteikums un maksājums dos tiesību uz pirmiem 3 mēnešiem (janv., febr. martu), pēc kam katrs nākamais maksājums segs nākamo mēnesi. Privātie brīvprātīgie apdrošinātie maksājumus izdaris pa gada ceturkšņiem.

Jāievēro, ka laikā izdaritais pirmais pieteikums un maksājums dod tiesības būt apdrošinātam 3 mēnešus. Kas maksās vēlāk vai vēlāk iestāsies apdrošināšanā, tas par katra 1 mēn. iemaksu saņems tikai 1 mēn. apdrošināšanu un tādam jānogaida 3 mēnešu līdz apdrošināšanas sākumam. Piem., ja kāds privāti februārī iesniedz apdrošināšanas pieprasījumu, viņam līdz ar lūgumu (veidlapa HSC 105) jāiemaksā 3 mēnešu prēmija un viņš būs apdrošināts tikai pēc 3 mēn., t. i., ar 1. maiju, un tad viņam atkal būs jāmaksā par nākamiem 3 mēnešiem apdrošināšanas prēmija. Grupu apdrišinājamie līdzīgā gadījumā 3 mēnešus maksās prēmiju katru mēnesi, bet apdrošināšanas tiesības iegūs tikai pēc 3 mēnešiem.

Apdrošinājuma maksas jāsedz pašam apdrošinātam. Obligātās apdrošināšanas maksas un grupu maksas jāiesniedz katru mēnesi komisijas noteiktā laikā uz viena kopēja saraksta un pilnā apmērā.

TIESĪBAS

Par šo apdrošinājumu apdrošinātais ir tiesīgs saņemt bezmaksas ārstēšanu komisijas atzitas slimnīcas publiskā nodaļā, ja viņu ievietojis. pilntiesīgs praktizētājs ārsts, parakstot slimnīcas gultas režīmu. Pie ārstēšanas pieskaita uzturu, nepieciešamo apkopšanu laboratoriskos un radioloģiskos izmeklējumus ar visiem lietpratēju atzinumiem, kas ir saistīti ar slimības noteikšanu un ārstēšanu, zāles, ieskaitot operāciju narkozes un radio- un fizioterapiju. Ja slimība ieilgst, slimnieku var pārvietot un ārstēšanu turpināt atpūtas namos, chronisko slimību namos, lipīgo un garā vājo slimnīcās. Bez tam slimnieks saņem visu nepieciešamo pirmo palīdzību negadījumos, ja to ievieto slimnīcā 24 stundu laikā pēc negadījuma. Apdrošināšana nesedz izdevumus tiem gadījumiem, kas pakļauti „Workmen's Compensation Board" izmaksām.

Apdrošināšanas komisija neatlīdzina izdevumus ārstam, nedz arī ambulancēm un ārstniecības līdzekļiem kas lietoti ārpus slimnīcas, vai arī slimnīcā, ja tie saņemti ārpus parastās slimnīcas kārtības, piem., personīgā ārsta parakstīti un ja ārstēšanās plāns nefunkcionēs. Ārsti ieteica to grozīt, prasot no pacienta samaksu par pirmām trim slimnīcā pavaditājām dienām. Tas atturēšot vieglākos saslimšanas gadījumos steigties uz slimnīcu. Slimnīcas dienesta komisija šo ieteikumu noraidīja, norādot, ka trūcīgiem cilvēkiem šīs trīs dienas bieži liks nogaidīt mājās gultā, bet bieži tieši pirmās dienas ir nozīmīgas.

Ontario provincē 72% strādājošo ir apdrošināti, un normālos gadījumos gultu trūkuma slimnīcās nav. Pārejot uz jauno apdrošināšanas sistēmu, paredz 90% iedzivotāju iekļaut apdrošināšanā. Šie jaunie 18% nevar jūtami iespaidot slimnīcu gultu trūkumu, pie kam slimnīcas steidzīgi veic jaunus izbūves darbus, tā ka drīzumā Ontario būs vislabāk ar slimnīcām apgādātā province.

Saprotams, ka daudz kas atkarāsies no ārsta, jo tikai ārsts var slimnieku ievietot slimnīcā, un tikai viņš to var izrakstīt. Kā ārsti savu objektivitāti pierādīs, to rādīs nākotne. Komisija cer, ka ārsti veiks savu pienākumu priekšzīmīgi, un drīzumā Ontario izveidosies iespaidīga ārstēšanas sistēma.

Ir skaidrs, ka, pastāvot privāta veida slimnīcu sistēmai (slimnīca ir privāta veida peļņas uzņēmums), vienkārši strādnieks bieži nevar atļauties risku pats samaksāt slimnīcu, kādēļ ir spiests apdrošināties attiecīgās iestādēs (atkal privātpeļņas uzņēmumā), tā palīdzēdams uzcelt apdrošināšanas iestāžu debesskrāpjus un slimnīcas. Ja jaunā apdrošināšanas iestāde darbosies kā pilnīgs bezpeļņas uzņēmums, tad daudzi miljoni dolaru no apdrošināšanas ieņēmumiem pāries pašu apdrošināmo ricībā.

Ir vēl jāgaida, kad radīsies ārstu un mediciniško līdzekļu bezpeļņas apdrošināšana. Ontario province to varētu atļauties. Saprotams, ka katrs grozījums sastop lielu pretestību, jo tas skar svarīgu privātsaimniecisku ienākuma nozari. Pirmie soļi ir sperti, jāgaida, kas būs spēcīgāks — jaunā sociālā sistēma, vai vecie privātsaimnieciskie principi.

J. Jakāns.

IRONIZED YEAST

Ātri atgriež spēku un enerģiju!

24 stundu laikā šis RAUGS AR DZELZS DAĻĀM asinīs pavairos dzelzs daļas, kam to trūkst, veicinot sarkano asins ķermenīšu pieaugšanu, reizē atjaunojot jūsu ķermenim normālo spēku un izturību.

7 dienu laikā jutīsities lieliski. 60 tabl. $1,25 120 tabl. $2.00.

LATVJU DZIESMA NEBEIDZ SKANĒT

30. UN 31. AUGUSTĀ SAV. VALSTĪS

DAUGAVAS VANAGU DIENAS KALAMAZŪ

Viena māsa Cēsīs dzied,
Otra dzied Valmierā;
Abām balsi atskanēja
Uz tām prūšu robežām.

T. dz.

Tikko izskanējuši mūsu lielie Dziesmu svētki Nujorkā un tiem jau paspējušas sekot vairākas Dziesmu svētku atskaņas pa visu Ameriku, kas apliecina, ka tautiešos senais dziesmu gars nav vēl zudis. Kaut arī esam izkaisīti lielā plašumā — latvju dziesma atskan uz visām robežām.

30. un 31. augustā dziesmu ieskaņā Kalamazū DV apvienība riko pirms vairāk kā gada iecerētās ASV gadskārtējās DV dienas, kuŗās bez plašās un vispusīgās programmas kā galvenais svētku sarikojums paredzēts apvienoto viru koŗu koncerts. Tas atzīstams par visai plaša mēroga notikumu un cildināšanas cienīgu Kalamazū Daugavas Vanagu pārdrošību, nebaidoties uzņemties tik liela darba noorganizēšanu. Cik jau pašreiz zināms, līdz šim pieteikušies 5 spēcīgi viru koŗi ar vairāk kā 100 dziedātājiem. Par virsdiŗigentiem aicināti V. Ozoliņš un K. Lietiņš, kas savu piekrišanu jau devuši. Tā kā koŗu vietējie vadītāji sadarbībā ar virsdiŗigentiem dara visu iespējamo, tad varam ticēt, ka lielais viru koŗu koncerts būs ne tikai plašs, bet arī augstvērtīgs. Koŗu gatavības pārbaude noslēgsies vairākos kopkoŗu mēģinājumos, lai tad 31. augustā, pulkst. 5.00 p.p. lielajā jaunizbūvētā Kalamazū Recreation parka zālē (Lake ielā) ieņemtu vietas uz estrādes.

Bez viru koŗu kopkoncerta 30. augustā notiks draudzības vakars, kur piedalīsies jaunie mākslinieki: V. Meliņa (soprāns), D. Kalnāja (vijole), J. Rinkušs, (vijole) un I. Ruks, B. Vinklers un A. Ozols (balets) piedalīšanos. Salidojuma atklāšanā piedalīsies tenors P. Lielzuika A. Lielzuikas klavieŗu pavadījumā, bet svētku noslēguma ballē ar tautas dejām uzstāsies Gr. Rapidu, Milvoku un Kalamazū deju grupas. DV dienu ietvaros notiks arī pirmās ASV meistarsacīkstes šaušanā, kuŗas vadīs K. Kļaviņš, volejbola turnīrs sievietēm (vadīs A. Gaiķis) un plaša gleznu daiļamatniecības skate, kuŗai dalību jau pieteikuši 23 mākslinieki un daiļamatnieki. Skati atklās ASV Daiļamatniecības savienības pr-ks A. Sildegs. Dievkalpojumu 31. augusta rītā Ciānas baznīcā vadīs māc. A. Piebalgs. Informācijas un kārtības dienestu pārzinās dižskauti (vad. R. Rollis), bet par visu labklājību rūpes uzņēmušās Vanadzes (vad. M. Kļaviņa).

V. M.

IZCILI PANĀKUMI STUDIJĀS

Liliana Māšēna, kas pag. gadā ieguva Bachelor gradu politiskajās zinātnēs Kolumbijas universitātē Nujorkā, tagad beigusi spāņu studiju kursu Madrides universitātē Spānijā. No Spānijas viņa devusies uz Franciju, lai studētu franču kultūru un valodu, vispirms Grenobles universitātē, pēc tam Sorbonnā, Parīzē.

Liliana Māšēna ir Apspiesto Eiropas tautu asamblejas priekšsēža meita.

ASV DAUGAVAS VANAGU DIENU RĪKOTĀJI

Pirmajā rindā no kr.: Kalamazū apv. sekretārs K. Kļaviņš, kasieris R. Ozoliņš, Vanadžu sekretāre S. Kajaka, priekšniece M. Kļaviņa, apv. pr-ks R. Jankavs, E. Jankava, V. Briģe un DV viru koŗa pr-ks J. Vasaris. Otrā rindā no kr.: gleznu un daiļamatniecības skates rīkotājs V. Miķelsons, apv. revīzijas kom. pr-ks J. Kalniņš, H. Salenicks, viru koŗa diriģents J. Zuika, sporta sacensību rīkotājs A. Gaiķis, R. Zaķis un K. Briģis. K. Briģa foto.

Savienotas VALSTĪS

ROČESTRA (N. Y.)

Latv. organizāciju rīkotajā ziedojumu akcijā par labu aprūpējamiem tautiešiem aiz dzelzs aizkara savākti $187,70. Daļai tautiešu tomēr ir vēlēšanās, lai minētam mērķim tradiciju garā tiktu paredzēta Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojumā savāktā kollekte, kā tas šādās reizēs notiek gandrīz visās latviešu draudzēs.

R. un I. Upelinču ģimene pārcēlusies no Pensilvēnijas uz dzīvi Ročestrā, kur arī atradusi nodarbošanos. Mag. pharm. Irma Upelince savā laikā Valmierā bija Zvaigžņu aptiekas īpašniece un provizore.

Vietējā lietuvju kolonija 13. jūlijā atzīmēja gadskārtējo Amerikas lietuvju dienu, kas bija pulcējusi daudz ir jauno, ir agrāko gadu emigrantu. Sarikojumu ievadīja auto parādes braucieni, kam sekoja tautisko deju priekšnesumi un koŗa dziesmas loti labā priekšnesumā. Goda viesos bija senātors F. E. Van Lare, tāpat lietuvju grupas no Bafalo un Toronto. **A. S.**

GRAND RAPIDI (MICH.)

Izcils notikums latviešu ev.-lut. Vienības draudzē bija prof. Paula Saksa viesošanās, kuplinot dievkalpojumu ar trim dziesmām. Izcilais dziedonis savu priekšnesumu veica tiešām meistariski un spoži, sagādājot klausītājiem īstu mākslas baudu. Dievkalpojums nebija speciāli izziņots, bet uz to bija pulcējušies apmeklētāji daudz kuplākā skaitā nekā parasti.

Bijušais jaunatnes pulciņa Pērse valdes loceklis Vilmārs Kukainis, kas dienestu ASV armijā izpilda Vācijā, lūdz ar laikraksta starpniecību paziņot, ka viņa tagadējā adrese ir sekojoša: Lt. V. Kukainis, 568 th. QM Co, APO 154, N. Y., N. Y.

Viktors Miške beidzis Miciģenas universitāti Ann Arborā ar bakalaura gradu inženierzinātnēs un strādā savā speciālitātē Grand Rapidos.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzē uzsaukti — Dāvis Polis ar Valiju Andersoni no Indiānāpoles. Kristīts Andrejs Jānis Plāte, Ulda un Laimdotas dēļ.

Dr. Pauls Kupčs no Mineapoles, izmantojot savu atvaļinājumu, viesojās Grand Rapidos, apmeklējot draugus un pazīstamus.

Vienības draudzes locekļu kopējs izbraukums zaļumos notiks 3. augustā, bet kapu svētki septembra mēneša pirmajā svētdienā.

LNAK VALDES PRIEKŠSĒDIS SAGAIDĪS PRINCESI

Toronto pilsētas lielvecākais N. Filips uz princeses Margaretas svinīgo sagaidīšanas ceremoniju ceturtdien, 31. jūlijā, plkst. 12 dienā pie pilsētas valdes nama ielūdzis arī latviešu pārstāvi LNAK valdes priekšsēdi A. Svenni ar kundzi.

Kā zināms, princese Margareta savā Kanadas apciemojuma laikā Toronto pilsētā uzturēsies tikai dažas stundas, un viņu apsveikt būs izdevība tikai apmēram 300 personām. No Toronto princese dosies uz Stratfordu,kur noskatīsies Šekspira festivāla izrādi.

ALA'S ATZINĪBA EIZENHAUERAM

ALA's priekšsēdis Dr. P. Lejiņš nosūtījis prezidentam Eizenhaueram rakstu, kuŗā izsaka atzinību par ASV valdības nostāju un soļiem, kādi sperti pašreizējā krizē Vidējos Austrumos. „Latviešu izcelsmes Amerikas pilsoņi novēl jums sekmes jūsu centienos apturēt komūnistu infiltrēšanos un agresiju šinī saduļķotajā pasaules stūrī", teikts vēstulē.

LIBĀNAS CIEDRU ĒNĀ

II

Ne tikai Libānas daba un cilvēki, bet visa dzīves norise Libānā ir pretstatu pārbagāta. Braucot ar ielu dzelzceļu, interesanti vērot Beirutas īpatnības: kurpnieki veikli izlabo apavus ietves malā; tur divi labi ģērbti kungi grib notirgot labu angļu vilnas drānu, bet tirgotājiem jāatstāj ietve,ļai dotu ceļu dzitajam aitu baram; tur dzirdamas dažādo preču piedāvātāju klaigas, vedot un nesot gan saldējumu, gan dzīvus cāļus, gan cementa maisus, gan porcelāna trauku kastes. Pilsēta centrā ikvienu apņem smaržu reibums un krāsu raibums, tur drūzmaino ielu malās tirgotāji piedāvā visdažādāko puķu bagātību: rozes, lilijas, irisus, neļķes. Kinoteātros izrāda amerikāņu filmas ar franču uzrakstiem. Ielu dzelzceļos vērojami lieli pretstati: tur pārticis jauns arabs modernā uzvalkā pēc franču modes blakus vienkāršam, nodriskušam bagāžu nesējam, tur kāds students ar arabu galvas segu, turbānu, sarunājas ar vecāku priesteri un skaistu Pakistanas meiteni, kas ģērbta koši sārtā „sari" — nac. tērpā, blakus kāda klusa un pazemīga muhamedāniete tumšā apģērbā un plīvurā.

Sarunās ar turienes iedzīvotājiem noskaidrojas, ka gandrīz katrai ģimenei Libānā ir piederīgie dažādās Amerikas daļās.

PASAKAINI DĀRGUMI KAPENĒS

Beirutas Nacionālajā mūzejā var tuvāk iepazīties ar Libānas seno vēsturi. Sakārtotās kollekcijās redzamas pasakainas vērtības un retumi, kā: senseni zelta un sudraba gabali, antīko bultu smaiļu kristalli, Foinikijas valdniekiem kapos līdzi dotās dāvanas u. c. Bet mūzeja lielāka dārgums atrodoties spokaini blāvajā pagrabā. Lai pie minētā nokļūtu, jāiet gaŗām veselai rindai baltu marmora šķirstu, katrs no tiem apzīmēts ar mūžībā aizgājušā varenā portretu. Beidzot var apbrīnot meklēto: masīvs, akmenī cirsts šķirsts, kuŗš datēts ar 1.000. g. pr. Kr. un uz kuŗa augšējās daļas ēģiptiešu mākslas stilā attēlota šķirsta piederīgā Byblos ķeniņa Ahirma apbedīšanas ceremonija — procesija. Mūzeja direktors paskaidro, ka iecirsto rakstu rinda uz vāka esot cilvēces pirmā alfabēta sākums — semītu alfabēts, kas esot visu sekojošo alfabētu — arabu, latiņu, grieķu, ebrēju, krievu un pat mongoļu — pamatā.

Tagadējā Libāna ir tikai 4/5 no Konektikatas valsts, bet ar savu ainavu krāšņumu un vēstures bagātībām tā var pat sacensties ar kādu no lielākajām zemēm un tautām. Kaut tikai ceļojot vienu dienu, var vērot veselu pretstatu virkni: braucot gar Beirutu, gar bagātigajiem banānu dārziem Vidusjūras piekrastē, var nokļūt augsto sniegoto kalnu pakājē, bet zemes iekšienē ceļotāju apņem plašs zaļums, un ar pirmo nakts tumsu jūs nonākat Sirijas pierobežā pie klejojošo beduīnu ciltīm. Beirutas tūrisma biroja vadītājs skaidri runā trīs valodas, viņš stāsta, ka 1957. gadā tūristi Libānā iepludinājuši apmēram $30.000.000,-. Mazā Libāna tūristus pievelkot ar savu skaistumu un retumiem: Libānas dabu, tās ciedru kokiem, seno svētceļnieku templiem un pilīm un daudz ko citu. Tuvojoties Libānai no jūras, rodas iespaids, ka krastā ir Miami pludmale ar daudzajām grandiozajām tūristu mītnēm — viesnīcām. Pludmale is skaisti izkopta, bet nav pārāk apbūvēta, lai būtu plašums un atpūta ūdens mīļotājiem, kādu viesnīcu ar pludmali pat savienojot apakšzemes tunelis.

Libānas seno tirgotāju centrs

EŽELĪTIS BLAKUS KADILJAKAM

Biblosa atrodas Vidusjūras piekrastē uz ziemeļiem no Beirutas. Apkārtnē vērojami visdažādākie satiksmes līdzekļi: smagās mašīnas, kamieļi, pārpildīti autobusi, ēzelīši, jaunāko modeļu automašīnas u. t. t. Šai mazajā pilsētiņā vēl vērojamas atliekas no akmens laikmetā celtajiem pirmajiem mitekļiem, 14. g. s. pr. Kr. Foinikijas laikā. Tā bijusi viena no vissenāk apdzivotām pilsētām, kas savu vēlāko nosaukumu guvusi no „biblos", kā romieši un grieķi saukuši papirusu (pirmā papīra izejvielu), te biijs papirusa tirdzniecības cents. No Biblososas (Byblos) ir radies vārds „bībele". Foinikijas laikā pilsētu sauca Jubayl, bet grieķi un romieši to pārdēvējuši par Biblosu. Mazā pilsētiņā ielas ir bruģētas akmeņiem, tās ostu vēl ieslēdz daļēji sadrupuši nocietinājumi un romiešu kolonnas. Ievērības cienīgs ir sv. Jāņa svētceļnieku templis (1104 — 1291), kas reiz bijis viens no četriem ievērojamākiem „Svētās zemes" baltiem, tagad tur ir tikai drupas, lai gan pat vēl tagad tas liecina par seno architektūru.

Biblosas apkārtne ir apvīta ar seniem nostāstiem un teikām, par sendienu cīņām, par uzvarētājiem un uzvarētiem. Senākie dati ir no Ramzesa II 13. g. s. pr. Kr., kam seko babilonieši, asīrieši, grieķi, romieši, Napoleona I armija un angļu ģen. Allenbija armija 1. pasaules kara laikā. Jaunākās liecības ir uz kādas marmora plāksnes modernas šosejas malā, kur atzīmēts **1946. gads, kad svešās armijas atstājušas Libānas zemi.** Šai apkārtnē lauksaimniecības zeme kalnu pakājē ir terasveidīga, tā dod bagātīgas ražas, laukus mākslīgi apūdeņojot. Šāds lauku iekārtojums radies senatnē, kad daudzajos karos cilvēki glābušies kalnos un savai iztikai tur iekārtojuši un apstrādājuši zemi.

400 SVĒTO KOKU

Libānā ir vēl pat 1000 gadu veci ciedri.

Libānas ciedri ir pasaulē slaveni, tos dēvē par „majestātes simbolu"; foinikieši no tiem būvēja savus pirmos kuģus jūras braucieniem, tos vadīja ar buŗām vai koka propelleriem, bet vairāk ar airiem, pie kuŗiem lika važās piekaltus vergus. Šī nacionālā koka — ciedra — atveids grezno Libānas karogu, tāpat arī naudu. Sensenos laikos Libānu klāja veseli ciedru meži. Pašlaik ir tikai dažas ciedru alejas ar apm. 400 kokiem, kas izsludināti par nacionālu dārgumu, par „svētiem kokiem".

No ciedru koku gatvēm ceļš virzās kalnup, un tā iekļūstam kalnu ciemā, kur pakalnos un pakājēs ir izsvaidītas modernas kalnu mājiņas, kas uzņem ziemas sporta mīļotājus. Šeit ir iespēja ar slēpju liftu pārvietoties uz augstāko kalnu golotni. Tad no augšas vērojami nenogurstošie slēpētāji. Tur Libānas meitenes košos slēpētāju tērpos, pa starpām kāds tumšs, neveiklis stāvs mācītāja talāram līdzīgā tērpā ar baltu arabu galvas segu, citur rotaļīgās profesionālo slēpētāju grupas.

Beidzot nokļūstam Libānas augstākajā vietā, 10.000 pēdu virs jūras līmeņa; no turienes ciedru koki un Bašari pilsētiņa šķiet kā iepelēki laukumiņi baltajā sniega klajā.

Šķērsojot kalnus, nokļūstam Balbekā (7.000 iedz.), galvenajā austrumu reliģijas centrā Romas imperijas laikā. Šeit apkārtnē ir paliekas no senajiem ceļu mezgliem, pa kuŗiem iecejotāji pārvietojušies kamieļu karavānās.

PIE BEDUINIEM

No Balbekas nonākam Sīrijas pierobežā beduīnu ciltsu nometnē, kam raksturīgas kazu vilnas materiāla teltis. Beduīni nav Libāniešu izcelsmes, tās ir nomādu ciltis, kas pavasaros plūst pāri kalnājiem no Sīrijas un atmetas teltis, lai piepelnītos, strādājot lauku darbos Libānā un gūtu ganības saviem kazu un aitu pulkiem. Kāds beduīns, pipēdams gaŗo ūdens pīpi, ceļiniekus aicina savā „mājā", piedāvājot cigaretes un zaļas kafijas pupiņas. Teltī notiek pupiņu grauzdēšana misiņa pannās, un tad tās saberž koka piestās. Cieminiem ierāda labākās vietas uz satina spilveniem kamīna priekšā, ierodas arī apkārtējie kaimiņi, lai svešiniekus apļūkotu un dzirdētu kaut ko no

(Turpinājums 6. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Tikai tad Dievs atsaucas uz mūsu lūgšanām, kad mēs esam saņēmuši visus spēkus un tomēr nespējam ne celt, ne nest to, kas mums uzlikts.

Goete.

☆

Atjaunotne un attīstība var nākt tikai no individa dziļākās būtības: mēs ierobežojam attīstības spējas nākamajām audzēm, kad ierobežojam individa attīstību.

☆

Visu var panākt ar gribu, bet vajag drosmes, jo griba tik tad patīkga, kad iet uz dzīvību un nāvi.

Rainis.

Jānis Cīrulis

TEODORA ZEIFERTA PAJUMTĒ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

II

Tomēr tādas lietas bieži vis negadījās, un Zeiferts apliecināja, ka tieši žīdu studenti nevis latvieši, vislabāk pārvalda latviešu gramatiku un „Endzelīnu zina no galvas". „Ko tu, piķis, pagānam padarīsi! Tā gribēju atriebties par to profesoru, bet neko padarīt!" — šķendējās Zeiferts, jo glaimus un pieglaimošanos viņš necieta ne acu galā. Bet es allaž brīnījos, kā šis augumā pamazais un sausais vīriņš tiek ar visiem saviem darbiem galā!

Ārpus darba Teodoram bija brīvas vienīgi maltīšu reizes. Parasti viņš ēda viens vai kopā ar meitu, pie galda nekad neredzēja kundzi — tā paēda virtuvē. Pēc pusdienām Zeiferts kādu pus stundu atpūtās, tad ķērās atkal pie darba. Mijkrēšļa brīžus viņš mīlēja pavadīt pusguļus uz dīvāna savā kabinetā. Sevišķi sestdienas novakares viņš pārlaida šādā meditācijā, kad, kā pats teica, pārdomājot savu nedēļas veikumu, apcerot un rodot ieskaņu kādam dzejolim. Tad mājinieki staigāja uz pirkstgaliem, runāja čukstot, jo sestdienas vakari Zeifertam bija svētāki par svētdienu.

Svētdienas rītos rakstnieks uz brīdi atbrīvojās no ierastas darba trauksmes, mēdza ilgāki pagulēt un, piecēlies jau pirms brokastim, nospēlēja uz klavierēm savu mīļāko korāli „Lai Dievu visi līdz", spēlēja neievienādi un sasteigti, fermātes neizturēdams, un reizēm padziedādams līdz augstā, mazliet aizsmakušā tenoritī. Pēc tam vienmēr jutās ļoti priecīgs un pacilāts, un, atsēdies šūpuļa krēslā, aicināja mūs ar Valiju parunāties. Apjautājās par studiju gaitām, ko redzējuši, dzirdējuši un labsirdīgi paāzējās par mūsu romantiku, pieteikdamies par liecinieku laulībās.

Tā nu diendienā bija izdevība vērot mūsu rakstniecības veterāna dzīvi un darba dienas, dažkārt uzklausīt viņa aspirātības un spriedumus. Gan iesākumā mums nekāda liela domu izmaiņa neiznāca, jo, kas gan varēja būt kopīgs vīram, kam visas lietas bija sevī noskaidrotas ar jaunekli un mūzikantu, kas tikko iesācis dzīvot, domāt un strādāt?

Sajutu arī pret viņu lielu bijību un kautrību, jo viņš bija pirmais rakstnieks, kuru pazinu, tā sakot, vaigu vaigā.

Jau puikas gados biju izlasījis viņa Latviešu rakstniecības piecus sējumus, un tieši tie man radīja interesi par mūsu literatūru. Tāpat biju šķirstījis viņa rediģētās „Jaunās Ražas" un „Druvas" burtnīcas, taču izteikt kādas savas domas vai diskutēt ar Zeifertu par raksniecību, man nenāca ne prātā. Kad biežāk sāku meklēties viņa grāmatu plauktos un taujāt pēc vienas vai otras grāmatas, Zeiferta šaurajās un asajās acīs atkusa tāda smaidīga, mazliet ironiska laipnība un vēlāk viņš pats apjautājās, vai esmu lasījis to vai citu darbu.

Tā pamazām bija pienācis pavasars. Nosvinēta Zeiferta dzimšanas diena, pārciesti pavasara pārbaudījumi un varēja teikt ardievas Rīgai. Valija ar māsu aizbrauca uz savu pusi, bet es uz Valmieru, lai rudenī atkal tiktos Skolas ielā 25. Vasaras brīvlaikā Zeiferts atļāva istabas par puscenu un pateica, kur meklējamas atslēgas, ja, Rīgā iebraucot, viņš ar ģimeni būtu aizklīdis kaut kur zaļumos.

Rudenī sāku studijas prof. Vītola kompozīcijas teorijas klasē un sāku strādāt par diedzēšanas skolotāju V. Olava komercskolā. Jutos ļoti lepns un pašapzinīgs savā jaunajā amatā un ar savu darba algu — nebija vairs jādzīvo no tēva kabatas un varēju sākt nopietni domāt par precēšanos. No Valmieras biju paņēmis līdz par savu apakšīrnieku", vietējā tirgotāja Mārtiņa Kreišmaņa dēlu Oļģertu, kurš bija izturējis pārbaudījumus konservatorijas klavieru klasē un gribēja Rīgā nobeigt arī atlikušo vidusskolas klasi. Zeiferts sākumā gan baidījās, ka mēs viņu pašu neizspēlējam ārā no dzīvokļa, bet, redzēdams, ka respektējam viņa dienas kārtību, samierinājās un vēlāk pat pierada strādāt, tā sakot, Kreišmaņa klavieru pavadījumā. Mijkrēšļa atpūtas stundās viņam pat patika, ka Oļģerts spēlē. Tā rakstnieks iepazinās ar Grīga variācijām, Kāzām Troldhaugenā, Šopēna noktirnēm, mazurkām un etīdēm, Lista Petrarkas sonetiem, as-dūra noktirni (Liebestraum) u. d. c. Pēdējo, kas Zeifertam ļoti patika, Oļģerts kā serenādi viņam vienmēr spēlēja vārda un dzimšanas dienas rītos.

Zeiferts atzinās, ka līdz šim viņš pret mūziku, īpaši pret klavierēm, esot bijis ļoti vienaldzīgs, bet nu sākot iejusties tās „dzejā un gleznās". Tā Grīga kāzas viņam iztēlojās kā zemnieku prieki un čala iesākumā, svinīga laulību ceremonija vidējā daļā, bet īsta „trakā jakts" noslēgumā. Šopēna valšos un mazurkās viņš saklausīja kavalieŗa un dāmas čukstus, atzīsmonus un balles bezbēdīgo reibumu. Turpretim ne Bēthovens, ne Bachs viņam neradīja nekādu dzejisku priekšstatu, un viņš nevarēja lāga saprast, kur slēpjas to varenība. Taču bijāšanu viņš sajuta, kā pret visu, kas nav tūliņ izprotams un vārdos izskaidrojams.

Oļģerts, pazīstamā senatnes pētnieka un ilggadīgā Valmieras draudzes skolotāja Dāvida Baloža mazdēls, bija nodots, ja ne gluži audzināšanā, tad manā uzraudzībā gan. Man bija jāseko, lai viņš kārtīgi apmeklētu skolu, konservatoriju un citīgi strādātu pie klavierēm. Ja mani nelausot un sākot izlaisties palaidnībās, lai zinojot — būšot atraut kabatas naudu. Jāsaka, ka savos strēlnieka laikos esmu tiešs galā un savaldījis veselu kazalaika vadu palaidnīgāko Rīgas paspuiku, bet ar Krišu, kā Oļģertu bija nokristījuši konservatorijā, man nelaimējās. Viņš, šogad Jāņos pagāja 25 gadi, kopš Anna Brigadere aizgājusi Dieva priekšā.

Ir piepildījušies mācītāja Valdena vārdi, Anneli iesvētot Jelgavas Annas baznīcā, kuŗus viņš deva Annelei līdz, savu roku svētīdams liekot viņai uz galvas: „Svētīgi sirdsšķistie, jo tie Dievu redzēs." Viņa, sirdsšķista būdama; skatīja Dievu, šīs zemes ceļus staigādama, un kad šie ceļi bija nostaigāti, aizgāja viņā saulē — Dievu skatīt.

*

Mans nolūks šoreiz ir pakavēties mazliet pie tām takām, kuŗas Anna Brigadere staigāja drīz pēc viņas iesvētīšanas, 16-18 gadus veca dzīvojot Ventspilī. Par to, varbūt, mazāk ir zināms, bet šim laikam viņas dzīvē bijusi liela nozīme.

Nu jau ir pagājuši 25 gadi, kad 1933. gada sākumā, vākdams materiālus Ventspils rakstnieku stūrītim Ventpils pilsētas pamatskolā, rakstīju Annai Brigaderei, kas toreiz dzīvoja Rīgā, lūgdams viņu sniegt kādas ziņas par to, kur īsti viņa Ventspilī savās jaunības dienās tos pāris gadus dzīvojusi, un uzrakstīt mazliet arī par to, kā viņai Ventspils prātā stāv.

Atbilde tik drīz nepienāca, bet tad tomēr kādā jaukā dienā pastnieks pienesa Annas Brigaderes vēstuli.

Viņa bijusi slima un tāpēc nav spējusi ātrāk atbildēt. Zenta Mauriņa par šo slimību ir rakstījusi, ka 1933. gada februārī Brigadere ar lielu piespiešanos nobeigusi „Akmens sprostā" un tad telefoniskā sarunā viņai teikusi:

— Nu varu mirt. Galveno mūža darbu esmu veikusi — šodien pabeidzu „Akmens sprostā". Man visu laiku bija bailes, ka nomiršu, šo darbu nepabeigusi. —

Un savādi — tūliņ pēc noslēguma viņa saslimusi ar gripu. Slimojusi divus mēnešus. Bijis jāpārciešas divas grūtas sirds lēkmes. Ārsti konstatējuši, ka visi viņas organi tā novājināti, ka vienīgi vēl gara spraigums uztur dzīvību. — Tā stāsta Zenta Mauriņa.

*

Kā tas notika, ka Anna Brigadere no Jelgavas, kur viņa dzīvoja no 1874. — 1876. g., kopā ar māti un māsu Līziņu, nonāca Ventspilī? Tēvs bija nomiris, kad viņai bija 13 gadu. Līziņa Jelgavā strādāja par šuvēju, un arī Annele mācījās šo amatu, bet diezgan nesekmīgi.

Pārrunājot šo jautājumu ar māti, Līziņa kādreiz bija sacījusi:

„Nebēdā neko, māt, un neuztraucies velti. Neba Annelei būs tā nolemts savu maizi pelnīt kā man."

„Kā tad citādi?'

„To es tagad nezinu, bet citāds liktenis viņai būs. Viņa tak ir simtreiz vairāk apdāvināta nekā es . . . Es nekad neesmu šaubījusies, ka viņai būs cits ceļš dzīvē."

Līziņa bija pārdomājusi; kā labāk pārgrozīt savu dzīvi, lai palīdzētu mātei un palīdzētu arī Annelei tikt uz augšu pie labākas izglītības. Un tā nu daļā Līziņa, kam acis kā vijolītes un mati kā kastaņi rudenī, Anneles bērnības sardze, parādījās kā gādniece un par savējiem domātāja.

Viņai bija vācu tautības līgavainis, Edgars Preikšats, kas toreiz dzīvoja Jelgavā. Edgaram bija iesēdusies galvā doma uzsākt pašam savu uzņēmumu, un viņam šķita, ka vislabāk ir nomesties kādā no Kurzemes ostas pilsētām, kur apgrozās daudz jūrnieku.

Pirms pārnākšanas uz Kurzemi viņš ir labi izpētījis darba apstākļus Liepājā un Ventspilī. Sevišķi šī pēdējā vieta apsola vislabākās izredzes. Tur visi „gaļas branžā" nodarbinātie dzīvo labā pārticībā, lai gan savā arodā ir diezgan nolaidīgi un strādā pēc vecām, jau sen atmestām metodēm.

Preikšats devās uz Ventspili, noīrēja dzīvokli ar darbnīcu vienā no skaistākajām ielām — vislabākajā vietā, un tad aizbrauca atpakaļ uz Jelgavu, kur tad arī tika rīkotas viņa un Līziņas kāzas.

Pēc kāzām māte sacija dēlam — Jānim Brigaderam:

„Viena lieta man ļoti rūp: cik esmu novērojusi, tas Edgars ir diezgan labs iemetējs, tas arī ir viegls — un šim tur esot „lustīgi brāļi" . . .

Anneles un Līziņas brālis Jānis Brigaders izsaka domu, ka Annele ar māti varētu pārcelties uz Rīgu, tā viņi būtu vienuviet. Meitene varētu vēl paiet pie kādas labas šuvējas meistares mācībā.

Bet Līziņai ir cits padoms: viņa nodomājusi Anneli ņemt līdzi uz Ventspili, tur esot labi nostādīta meiteņu skola. Tur iestāties jau Annelei būtu par vēlu un arī neizdevīgi, bet daudz vairāk viņa panāktu, ja ņemtu privātstundas pie šīs skolas vadītājas. Mājā, ko Preikšats noīrējis, apakšā būs darbnīca, tai blakus veikals, kas jāapkalpo. Dzīvoklis augšā būs savienots ar veikala durvju zvaniņu. Tiklīdz tas ietiknšķēsies, Annelei ar jaunajām kājām vajadzēs laisties pa kāpnēm lejā. Varbūt tas notiks ļoti bieži, un Annele dažreiz stundām netiks projām, un tad var iznākt, ka viņa ir tā saistīta veikalā, ka pamatīgi sagatavoties uz stundām varēs tikai vakaros, varbūt arī tikai naktīs.

Uz to Annele, pietvikusi aiz prieka, atbildējusi:

„Lai vai mācībām paliek tikai naktis vien, bet ko es tai Ventspilī varēšu mācīties, to es izmācīšos."

Kā Brigadere pati raksta „Akmens sprostā", cits vārds bija Annelei uzausis un mirdzēja kā zelts saules staros:

Tauta!

Turpinājumā: Pie Līziņas kapa.

PA ANNAS BRIGADERES PĒDĀM VENTSPILĪ

J. Sviestiņa atmiņas

Pēc Dziesmu svētkiem, kuŗus pagodināt no Pigbridžas bija aizbraukuši Taisnība ar Lampatānu vieni paši, jo Taisnības kundze bija apsirgusi — Pigbridžas augstāko sabiedrību pārsalca vēsts, ka lielie draugi Taisnība un Lampatāns sanākuši tādā naidā, ka tagad abi pa māju vien vairs dzīvojot, lai negadītos uz ielas sastapties.

Par naida iemesliem domas dalījās.

„Es jau vienmēr teicu," Pusmucīša stāstīja Žēlastībenei, „tikmēr snāja uz Taisnībām, kamēr vienā dienā pašam skaidrs, par ko šis šam lielais draugs. Domā — šis šā dēļ gāja un vienmēr mikiņu nesa? Nosēr. Ieskatījies tajā bada pātagā un nu, kad kopā braukuši uz Ņujorku, Taisnība šam skaidri noprasījis, ko šis un kā šis. Nu un tad — cik tur vajaga? Viens vienu vārdu, otrs — otru, un tāpat vien iznāk, kamēr krekliem piedurkne nost. — Tagad būšot tiesas darbi."

„Diez'?" Žēlastibene šaubījās, „diez' vai tā ir? Man atkal viena kundze teica, ka Lampatāns jau neko, bet ka šī bijusi uz šā. Agrāk gan vienmēr šo sunijuši, bet tas tikai lai slēptu pēdas. Si?"

„Nestāsti tu man," Pusmucīša neatkāpās, „it kā es nezinātu! Par ko tad mans kungs biedrības priekšnieks? Domā, tā smiekla lieta?"

Citā vietā runas bija citādas.

Caurumīša — Lampatāna saimniece — zināja visu.

„Mīlā baltā," viņa bija noķērusi Bumerandzeni, „kaut tu zinātu, kāds tas cilvēks pārbrauca mājās. Krekla vairāk nebija mugurā kā tādas lepstiķis pasmakrē. Žaketi vēl tagad nav atradis, runāt nerunā, tik elš vien, un viss ģīmis kā izsutis maza bērna — nu, tu jau zini. Mīlā, mīlā . . ."

„Un kur tad viņš tā? Ar dzērumu grāvī iebraucis?" Bumerandzene nesaprata. „Man jau citi arī stāstīja, un Pusmucīša runā, ka mans švāģeris šo piesitis."

„Ej nu, aušiņ," Caurumīša tādu varbūtību nepielaida, „par ko tad šie kautos? — Kā tad — grāvī iebraucis — tā tā lieta. Par to jau paši nevienam nekā nestāsta — kauns. Vienmēr agrāk tik cēli vien, cēli vien — ir pie balbiera kārē vien vairs brauca. Un tagad nu bleķo. Insūrance nemaksā — tā mans vecais teica."

Žēlastībam, savukārt, bija cita informācija.

„Man jau neviens nekā nesaka," viņš drusku apvainots stāstīja Bumerangam, „bet kas tad nezina? Viņam jau tā mīkstā sirds. Kā kāds uz ceļa pacel īkši, tā šis tūlīt stop un ņem līdzi. Un nu reiz uzrāvies. Bijis dzast tāpat kā savā laikā Vācijā — stāvējusi mūķene uz ceļa un lūgusies, lai paved. Šis neko — apturējis un vedis. Un tad par brīdi manījis, ka mūķenei virieša kurpes kājās. Šim jau tirpas vien noskrējušas, bet vēl nekā. Taisnība aizmugurē gulējis, tam nekā nevarējis padot ziņu. Iekšatijies vērīgāk: kā tad. Rokas spalvainas kā kazas kāja, un uz ģīmja divi dienas nedzīta bārda. Tad nu ātrumā nekā cita nepatapis, kā braukt, cik ātri var — tik pa pederi, un aiziet! Ņēmis vienu kurvi pēc otrā kā rēsingā, un tik piedevis gāzi. Tad par brīdi mūķene sākusi lūgties, lai tik traki neskrienot, bet Lampatāns jau nav vakarējais — tik pa pederi. Tad atmodies arī Taisnība un brēcis, lai uzgaidot, un sācis raustīt aiz piedurknes. Un tā, kamēr vienā kurvī kārs pāri šolderim. Izsvaidījis tīrumā visus trīs kā kartupeļu maisus. Mūķene apmetusi kūleni, sarāvusi lindrakus gaisā un aizdiegusi pāri laukam, bet šie palikuši turpat. — Otrā rītā atbraucis viens traks no garāžas un izvedis šos uz ceļa. Tāpēc jau abiem maz vairs veselu vietu, un kārs kā caur skrīningu izvilkts."

„To tev Taisnība pats stāstīja?" Bumerangs neticīgi pratināja. „Un ko tad pati?"

„Tas vēl nemaz nevar runāt. Pats tagad šņāc vien."

Pēdējais bija patiesība. Jau piekto dienu pēc Dziesmu svētkiem Taisnībene staigāja pa māju kā apvainota nelaime. Laiku pa laikam viņa piegāja gultai, kuŗā atradās viņas laulātā draudza sadragātās miesas, apmainīja galvas apsējus un pie tam neskopojās maigām pamācībām un uzmudinājumiem. Tā kā Taisniba līdz šim neko daudz nebija varējis runāt, viņas gara un mutes darbībai lielu šķēršļu nebija.

„Dziesmu svētku braucējs . . . Nezin, kur nu atkal abi brāļi laiku vadījuši . . . Kad es nevarēju līdzi braukt, tad solīja nezin ko: atbraukšot, visu izstāstīšot un būšot tā, it kā pati būtu klāt bijusi. Nu jau bez stāstīšanas redzams, kādus svētkus svētījuši. — Saki,kur tu biji, kamēr citi vienojās latviskā dziesmā un pasaules lielākajā pilsētā aiz augsti pacelta karoga popularizēja mūsu vārdu visas pasaules kultūrtautu priekšā? Apvienotās Nācijās ar Naseru cinījies, ko? Kur tu biji, un ko tu dariji, kamēr mūsu dziesma valdzināja tūkstošiem mūsu draugu amerikāņu un lāva tiem aptvert lielo guvumu, kāds tiem kritis klēpī, uzņemot mūsu savā vidū? — Droši vien, līdz Ņujorkai nemaz netiki, bet turpat pa ceļam kādā bārā plātījāties."

„Tikām gan . . ." Taisnība izspieda caur uztūkušajām lūpām; lai kā sāpēja miesa, gars bija stiprāks, un netaisnību viņš nevarēja paciest.

„Nu labi, tikāt!" Taisnībene piekāpās, lai sarunu nepārtrūktu. „Bet tas tad arī viss. Droši vien, pirmajā ostas krodziņā iekšā un —"

„Nebijām krogū. Dziesmu svētkos bijām," Taisnība tiepās, „Armorijās pirmajā rindā sēdējām."

„Ak, pirmajā rindā sēdējāt!" Taisnībene mēdijās. „Un pirmajā rindā tāds vējš vilka, ka tev visa mute satūkusi. Un Lampatānam viena roka kā atšauta, un no ģīmja arī nekā daudz vairs nemana. — Tas jums viss pirmajā rindā gadījās?"

„Pirmajā rindā gan," Taisnība pamazām ierunājās, lai gan smakrs neganti sāpēja, „bet tad nāca tas ziņojums, un tā viss pajuka."

„Kāds ziņojums?" Taisnībene nesaprata.

„Ka mori uzlauzuši kārus, un lai ejot skatīties. Visi gāja, un mēs arī gājām, un Lampatāna kārs arī bija vaļā, un tad viņš sāka ar vienu mori ķīvēties, un tā tas iznāca. Kas viņu vairs atceras? Labi vēl, ka dzīvi esam atpakaļ. Policija izpestīja."

„Ak mori vainīgi!" Taisnībene jauni iesmējās. „Fī tu! Vai tu mani par mazo bērnu turi? Dziesmu svētki bija Ņujorkā, lai ko? Moru zemē, jā- — Nekā, kundziņ! Ar tādām muļķībām tu man nenāc. Katram zināms, ka Dziesmu svētki bija Ņujorkā, lai visa pasaule var priecāties par mūsu kultūru. Tu avīzē nelasi? Ja melo, tad melo ar prātu."

Taisnība sāpīgi saviebās.

„Prasi Lampatānam, ja man netici," viņš kunkstēja, jo gaŗā runāšana tomēr gurdināja. Vai tas bija dzirdēts, ka pusdzīvu cilvēku tā pratināja?

„Tas nu tev istais liecinieks," Taisnībene ņirgājās, „abi labie — uz Dziesmu svētkiem teicās braukt, pa ceļu pielakušies un sakāvušies — un tagad mori vainīgi. Kauns!"

Un tā tas palika.

Neviens viņam neticēja. Runāja vistrakākās lietas; citi teica, ka abi esot krievu dienestā sūtīti izspiegot slepenos ieročus, bet laikā nenodevuši ziņojumu un dabūjuši pērienu, citi — ka sievas apglāstījušas, citi — ka gribējuši kļūt par kaubojiem un mācījušies jāt, un tā ko kurais. Tikai neviens neticēja patiesībai — ka Lampatāns ar Taisnību bijuši tur, kur dziesmas saulainajā gaisotnē tika pacelts latviskās kultūras karogs par prieku pašiem, par brīnīšanos Harlemas nēģeriem un par vilšanos visiem pārējiem, kas sākumā domājuši, ka letiņi kāda melno pasuga.

PIGBRIDZIEŠI DZIESMU SVĒTKOS

Augusts Nopūta stāsta par Taisnības un Lampatāna nedienām Ņujorkā

PRET STIPRĀM SĀPĒM

Instantine

A PRODUCT OF BAYER

● Ātri iedarbojas ,uz ilgāku laiku aptur sāpes, rada labsajūtu.

● Nemiet iedarbīgu līdzekli pret galvas sāpēm, saaukstēšanos, lumbago neuralģiju, artēriju un reimatisma sāpēm.

12 tabletes 25 c
48 tabletes 75 c
180 tabletes $1.39

II VISPĀRĒJO LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KORU GĀJIENA SKATI (krāsās).

Katrs uzņēmums maksā 50¢

Pasūtinājumus nodot: DV namā, Toronto, LATVIJA AMERIKĀ birojā 123 HURON ST. kur to var arī apskatīt.

DARBS MŪZĪBAS ĒNĀ

Augusts Kopmanis un Jānis Kuga pieminekļu darbnīcā

Ontario lielākā un plašākā kapu pieminekļu darbnīcā nodarbināti ari 2 latvieši — tēlnieks A. Kopmanis un gleznotājs J. Kuga. Jau bez uzraksta — „Kilvington Granit Comp.", nav grūti noteikt darbnīcas atrašanās vietu, redzot ārpusē nepabeigtos granīta bluķus. Izrādās, ka daudzi no tiem ir „ārzemnieki" un šeit „iecelojuši" pat no tālām Eiropas zemēm. Tā, piemēram, melnais granīts nāk no Zviedrijas, bet sarkano granītu, no kāda savā laikā pagatavots arī Raiņa piemiņas akmens, ieved no Somijas. Marmoru parasti ieved no Itālijas, — tas pazīstams kā Kararas marmors. Piemineklīem visbiežāk lietoto pelēko granītu ieved no ASV, Vermontas akmens raktuvēm, bet pati Kanada dod tikai smalkgraudaino - sarkano granītu, kas arī ceļā no Kvebekas province[illegible] tēlnieks A. Kopmanis, šis materiāls ir ļoti labs un piemērots arī skulptūru veidošanai.

Kad brīdi esam apbrīnojuši masīvos granīta stabus, A. Kopmanis ved mūs pašā darbnīcā, kur sākas šo neizveidoto granītu ceļojums cauri daudzām rokām, līdz no tiem izveidojas kapu piemineklis vai pieminas pīlāksne. Vispirms granīta bluķi nonāk pie zāģiem, kur tiem piešķir aptuveni vēlamo formu. Šo darbu veic ar speciālu stiepuli, kas slīd caur ūdeni un smilšu graudiem. Pēc tam izzāģētās plāksnes tiek slīpētas un, atkarīgā no pasūtinātāja vēlēšanās, arī pulētas. Turpmākais ceļš ved pie akmeņkalējiem, kas ar pieņemtiem saspiestā gaisa kaltiem granītu izveido pēc attiecīgā zīmējuma vai projektā paredzētās formas. Katram piemineklim vai pieminas plāksnei iepriekš izgatavo attiecīgu zīmējumu, pēc kuŗa izgriež gumijas matrici. Šo matrici tad piestiprina attiecīgam granīta veidojumam un ar saspiestā gaisa palīdzību izgriezuma vietās izveido uzrakstu vai zīmējumu. Šis ir tiešais tēlnieka A. Kopmaņa darbs šai uzņēmumā; līdz ar to piemineklis ir gatavs uz koniem. Bet [illegible] darba A. Kopmanis vajadzības gadījumos pagatavo arī modeļus ģipša figūrām. A. Kopmanis ar kapu pieminekļu gatavošanu iepazinies jau Latvijā, kur darba paņēmieni gan bijuši vienkāršāki. Lielākā daļa darbu bija jāveic rokām, kas prasīja sevišķu uzmanību. Smilšu pūtēju Latvijā pielietoja tikai Brāļu kapu izbūves darbnīcās.

Pēc iepazīšanās ar darbnīcu un darbu gaitu, J. Kuga ved mūs uz firmas biroju, kas atrodas drusku tālāk — 1357 St. Clair Ave., W. Pa ceļam noskaidrojām, ka šī ir plašākā kapu pieminekļu firma Ontario provincē, un vienīgā, kas atturas no šablonisķām darba metodēm, bet katru detaļu veic attiecīgs speciālists. Līdz ar to Kilvington Bros. gatavotie pieminekļi un piemiņas plāksnes zināmā mērā uzskatāmi kā mākslas darbi paši par sevi. Bez vietējiem kanadieš

Bet Līziņai ir cits padoms: viņa nodomājusi Anneli ņemt līdzi uz Ventspili, tur esot labi iekārtāta meiteņu skola. Tur ieskrāties jau Annelei būtu par vēlu un arī neizdevīgi, bet daudz vairāk viņa panāktu, ja ņemtu privātstundas pie šīs skolas vadītājas. Mājā, ko Preikšats noīrējis, apaksā būs darbnīca, tai blakus veikals, kas jāapkalpo. Dzīvoklis augšā būs savienots ar veikala durvju zvaniņu. Tiklīdz tās ietiņķšķēsies, Annelei ar jaunajām kājām vajadzēs laisties pa kāpnēm lejā. Varbūt tas notiks ļoti bieži, un Annele dažreiz stundām netiks projām, un tad var iznākt, ka viņa ir tā saistīta veikalā, ka pamatīgi sagatavoties uz stundām varēs tikai vakaros, varbūt arī tikai naktīs.

Uz to Annele, pietvikusi aiz prieka, atbildējusi:

„Lai vai mācībām paliek tikai naktis vien, bet ko es tai Ventspilī varēšu mācīties, to es izmācīšos."

Kā Brigadere pati raksta „Akmens sprostā", cits vārds bija Annelei uzausis un mirdzēja kā zelts saules staros:

Tauta!

Turpinājumā: Pie Līziņas kapa.

NĀ

iekļu darbnīcā

skatāmi kā mākslas darbi paši par sevi. Bez vietējiem kanadiešiem firma ļoti daudz pasūtinājumus saņem no žīdiem, kas stingri pieturas pie bībeles priekšrakstiem, ka katrā vietā, kur atrodas cilvēku kauli, jābūt piemiņas zīmei, bet vēlākais 11 mēnešu laikā — pieminekļim. Līdz ar to J. Kuga, kas firmā jau 8 gadus veic pieminekļu metu projektēšanu un arī tehniskos zīmēšanas darbus, bijis spiests mācīties senēbrēju valodu. Kā J. Kuga apliecina, tad tas nav bijis nemaz tik grūti, un galvenokārt šo darbu viņš veicis pašmācības ceļā pēc grāmatām, vārdnīcām un skaņu platēm. Intereses pēc jautāju, kāds žīdiem pašreiz gads, un tūdaļ arī saņemu atbildi — „5718".

Katram pasūtinātam piemineklim vai piemiņas plāksnei J. Kuga vispirms pagatavo metu

pasūtinātājs ar to apmierināts, tad iesākas pašā pieminekļa pagatavošana darbnīcā. Pieminekļu projektēšana ir samērā sarežģīta lieta, jo jāievēro ne tikai pasūtinātāja vēlmes, bet arī katru kapu administrācijas cažādie noteikumi. Katros kapos noteikumi ir īpatnēji, paredzot zināmā vietā noteikta augstuma vai platuma pieminekļus. Ir pat vietas, kur drīkst uzstādīt tikai piemiņas plāksnes, tādēļ J. Kuga iesaka arī latviešiem pie kapu vietu pasūtināšanas sīki iepazities ar vietējiem noteikumiem, lai šajā ziņā nerastos pārpratumi. Firma līdz šim pagatavojusi arī vairākus pieminekļus un piemiņas plāksnes latviešu kapenēm, pie kam pasūtinātājam izdevīgāki griezties tieši pie firmas latviešu pārstāvjiem

Ē. N.

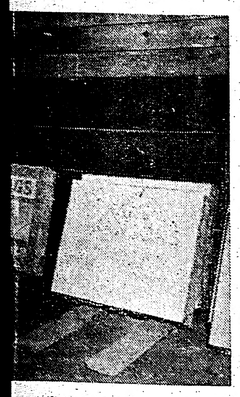

pavēikto darbu. J. Kreiļa uzņ.

ieminekļa meta zīmējumu.

K. Kampe

JAUTĀJUMI VIŅPUS ZINĀTNES

II

Mēs nedomājam, ka morāle ir jādibina uz sirdsapziņu, bet ka tās pamats ir prāts. Sīnī sakarā mums ir jāmeklē pēc teorētiskiem, bet ne praktiskiem pamatiem arī tādām zinātnēm, kā ētikai, politikai, teoloģijai, resp. visām tā sauktajām normātivajām zinātnēm. Brīvi izvēlēti pamati nav loģikas un filozofijas, bet psiholoģijas jautājumi.

Visnoteiktākā zinātne ir matēmatika. Ja Dekarts sacīja: „Cogito, ergo sum" — „Domāju, tātad esmu", — tad vēl drošāki ir teikt: „Rēķinu, tātad esmu". Matēmatika ir zinātņu karaliene. Var šaubīties par daudz lietām; var būt šaubas par matērijas eksistenci, bet nevar apšaubīt, ka 2 x 2 ir 4. Matēmatikas likumi ir neatkarīgi no cilvēka pieredzes. Viņš gan nonāk pie tiem ar pieredzes palīdzību, bet pēc to sasniegšanas resp. sākšanas domāt abstrakti, cilvēka prāts kļūst no pieredzes neatkarīgs.

Skaitļu rinda: 1, 2, 3 . . . ir bezgaliga. Neviens par to nevar domāt citādi. Tāda ir cilvēka prāta struktūra.

Rasels domā, ka mūsu lielākais sasniegums pieder matēmatikai, un tas ir bezgalības jēdziena noskaidrojums. Viņš saka, ka bezgaligais ir tikpat liels kā tā daļa, ka nepāra skaitļu un pāra skaitļu, atsevišķi ņemtu, ir tikpat daudz kā visu skaitļu kopā — tādēļ, ka katru no šīm skaitļu rindām var turpināt līdz bezgalībai. Tas tomēr nav nekāds brīnums: ja tā nebūtu, tad nebūtu bezgalības. Bezgalība nolīdzina visu un izlīdzina visas diferences. Teorētiski mēs varam dalīt materiju līdz bezgalībai — līdz kamēr nekā nebūs pāri.

Pēc Rasela domām Euklida ģeometrija ir novecojusies. Kādēļ tad Rasels nav sarakstījis jaunu ģeometriju? — Savu pašā vai Einšteina? Ja Einšteins saka, ka gaisma neiet pa taisnu līniju, viņš to var pateikt tikai tādēļ, ka prāta konstrukcija taisnu līniju pazīst. Ja mēr runājam par līku līniju, tad jāzina tās līkuma grādi, bet uz ziņāmiem gradiem — kā uz bazi — prāta struktūra nav dibināta. Bez Euklida ģeometrijas arī Einšteins nabūtu bijis spējīgs savu teoriju izteikt.

Tāpat kā skaitļu rinda, laiks un telpa arī ir bezgalīgi, lāzēs nevaram pievienoties Kantam, kas saka, ka prāts dumpojas tiklab pret galīgā kā bezgalīgā jēdzieniem. Pēc savas struktūras prāts dumpojas pret galīgo un no šiem diviem jēdzieniem pieņem tikai bezgalīgo.

Prāta struktūrā ir dots tikai Euklida telpas jēdziens. Ka daba savas parādības novirza no tīrām koncepcijām — nav nekas jauns. Zeme arī nav ģeometriski pareizi apaļa, bet šo novirzīšanos var izrēķināt, tikai pazīstot tās pamats ir prāts. Sīnī sakarā mums ir jāmeklē pēc teorētiskiem, bumbas ģeometrisko formu.

Telpa ir bezgalīga, un bezgalība ietver visu veidu telpas: bezgalība iznīcina starpību starp sfairisku un četrstūrainu telpu.

Laiks un telpa ir ne tikai prāta struktūras komponenti: tie ir reālitātes.

Materija bez telpas nav domājama. Tādēļ, ja materija ir reālitāte, tāda ir arī telpa; tikai telpa ir drošāka reālitāte nekā materija, jo var gan domāt telpu bez materijas, bet materiju bez telpas nevar domāt.

Kauzālitātes procesu, kas ietver visu darbību, ieskaitot evolūciju, nevar domāt bez laika, bet laiku var domāt bez evolūcijas.

Laiks un telpa ir pamatlikumi — universa konstitūcija, ne tikai prāta struktūra, kā Kants to domāja.

Kauzālitāte, mērķis un evolūcija veido kopīgu nodalījumu, pie kuŗa pieder arī jautājums par gribu un tās brīvību. Šopenhauers atzīst gribu kā vienīgo a priori. Nevar domāt par gribu bez mērķa. Bez mērķa gribas netmaz nav. Kur ir kāda aktivitāte, tur ir griba. Evolūcija nav pēdējais mērķis, tā ir tikai līdzeklis kaut kā sasniegšanai. Tas pats attiecas uz dzīvību kā mērķi. Galīgais mērķis ir vistumšākais, bet arī vissvarīgākais jautājums filozofijā.

Kauzālitāte ir prāta struktūrā dota ideja, ka nekas nenotiek pats no sevis, bet ko izraisa kaut kas cits. Šis likums ir atklāts ar pieredzes palīdzību. Ir ļoti svarīgi saprast, ka kauzālitāte nav darbība pati, bet vienīgi likums, pēc kuŗa darbība notiek. Šis likums pastāv arī tad, ja nekādas darbības nav. Tas pats attiecas uz evolūcijas likumu. Ja nav nekā ko uzlabot, tad arī šis likums neizpaužas darbībā. Morāles likumam: „Tev nebūs nokaut" arī nav darbības izpausmes, ja nav neviena, kas grib nokaut un nav ko nokaut. Likumi nav fiziskā pasaule, tiksi pēdējā pēc šiem likumiem darbojas. Šie likumi pēc Spinozas un Rasela ir mūžīgi, un arī reliģija nevar tikt pasludināta, ka pasauli radījis Dievs, bet tanī pašā laikā deklarē, ka Dievs ir mūžīgs. Pēc Spinozas Dievs ir mūžīgie universa likumi, un tos viņš sauc par mūžīgo pasauli. Šie likumi vienmēr ir bijuši un vienmēr būs. No otras puses, fiziskā pasaule ir pārejoša. Spinoza to sauc par laicīgo pasauli. Spinozas mūžīgā pasaule saskan ar Platona idejām un Kanta a priori. Spinozam, tāpat kā jūdu reliģijai, pēdējā attīrām koncepcijām — nav nekas bilde ir mūžība. Likumus, resp. Dievu neviens nav radījis. Mūžības jēdziens jau arī pēc atbildes neprasa, jo tas pats ir atbilde. Tādā kārtā universa likumi, resp., Dievs ir visdrošākā reālitāte. Paliek jautājums: **kādēļ mūžīgai pasaulei ir vajadzīga šī laicīgā pasaule?** Šis „kādēļ" nozīmē mērķi, un mērķis savukārt norāda uz darbību, bet mērķis vienmēr ir ierobežots. Mērķi nevar savienot ar bezgalību, jo mērķa jēdziens runā pretim bezgalības jēdzienam. Bezgaligs mērķis nav mērķis: tās ir absurds. Tādēļ mūžigajiem likumiem resp. Dievam ir jābūt kādam mērķim, ko var sasniegt un kas tātad ir galīgs.

Kauzālitāte ir tikai likums, pēc kuŗa darbība notiek, un tas darbojas kā prieks evolūcijas, tā arī prieks disevolūcijas — prieks progresa tikpat labi, kā prieks šķērsotu ASV robežu, koncertētu tur vēl vairākos latviešu centros un tad atkal atgrieztos Zviedrijā. Par līdzšinējo koncertu gaitu un sastapšanos ar sendienu draugiem un paziņām, tāpat pārējiem tautiešiem, Dunkeļi stāsta ar dziļu aizkustinājumu un uzsver, ka nav cerējuši, ka visur viņus sagaidīs ar tik lielu sirsnību un atsaucību. Īpaši tas sakāms par mazākajiem centriem, kur sirsniba bijusi jo lielāka.

Atceroties Dziesmu svētkus Ņujorkā, A. Dunkels nevar atturēties neizteicis savu sajūsmu par dzirdēto T. Ķeniņa trio Jaundarbu koncertā un tāpat par prof. J. Mediņa kantāti, ko mākslinieks uzskata par lieliem ieguvumiem mūsu mūzikas literātūrā. Atgriežoties Zviedrijā, A. Dunkels sola nodot prof. J. Mediņam vissirsnīgākos sveicienus no visiem Amerikas kontinenta tautiešiem, kas nav aizmirsuši viņu un viņa mākslu.

Aina Zemdega

NEJAUTĀ, KĀDĒĻ

Nejautā, kādēļ
Par krāšņu rozi labāk tīk
Man niecīgs ceļa malas zieds.
Nejautā, kā spēj
Sirds brīdi mīlēt, brīdi nīst,
Kā spēks par nespēku
Var mirklī jārvērsties,
Un prieks par bēdām sāpēt var
Vēl negantāk.
Es nezinu, kādēļ viss manī tā
Ir sapinies un sasējies.
Kā kamolā,
Kam gala nav,
Ne sākuma.

UZ MĀJU PUSI

Pēc koncertiem Toronto un draudzības dienās Niagarā, Zviedrijas viesi Irēna un Alfreds Dukeli devās tālāk uz Kanadas rietumiem ar gala mērķi Vankuveru, lai pēc tad vēlreiz šķērsotu ASV robežu, koncertētu tur vēl vairākos latviešu centros un tad atkal atgrieztos Zviedrijā. Par līdzšinējo koncertu gaitu un sastapšanos ar sendienu draugiem un paziņām, tāpat pārējiem tautiešiem, Dunkeļi stāsta ar dziļu aizkustinājumu un uzsver, ka nav cerējuši, ka visur viņus sagaidīs ar tik lielu sirsnību un atsaucību. Īpaši tas sakāms par mazākajiem centriem, kur sirsniba bijusi jo lielāka.

Atceroties Dziesmu svētkus Ņujorkā, A. Dunkels nevar atturēties neizteicis savu sajūsmu par dzirdēto T. Ķeniņa trio Jaundarbu koncertā un tāpat par prof. J. Mediņa kantāti, ko mākslinieks uzskata par lieliem ieguvumiem mūsu mūzikas literātūrā. Atgriežoties Zviedrijā, A. Dunkels sola nodot prof. J. Mediņam vissirsnīgākos sveicienus no visiem Amerikas kontinenta tautiešiem, kas nav aizmirsuši viņu un viņa mākslu.

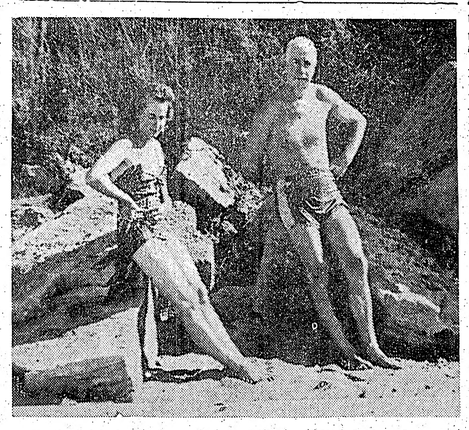

Tādi viņi izskatās, kad nedēļas vidū novelk „darba dungriņus" — fraku un vakartērpu, Alfreds un Irēne Dunkeli, lai atpūstos Kanadas saulē un ūdeņos, šoreiz pie Niagaras.

PA SLAVAS ASIŅAINAJĀM PĒDĀM

LONDONAS DZĪVES IMPRESIJAS

II

SLAVENAIS TAUERS (TOWER)

Vēsturniekam un pagātnes cienītājam interesantākā vieta Londonā ir Londonas Tauers (Tower), kaut arī daudzi londonieši atzīstas, ka nekad neesot tur bijuši. Ar saviem masīviem, draudīgiem mūriem, tas liekas kā Anglijas senatnes simbols, sen pagājušā asiņainā despotisma laikmeta lieciniek. Tā sienas ir asaru un asiņu piesūkušās, bet caur 11 — 15 pēdu biezajiem mūriem gan neviens vaids, neviens sauciens nevarēja aizsniegt ārpasauli! Visvairāk asiņu tur ir lijis Tudoru dinastijas laikā: absolūtās monarchijas izveidošana prasīja upurus.

Pamatu Taueram ir licis jau Vilhelms Iekarotājs XI g. simtenī, bet vēlākie valdnieki to ir pakāpeniski paplašinājuši, kamēr beidzot tā territorija aptvēra 18 akru. Tauers ir bijis cietoksnis, cietums un soda vieta politiskajiem noziedzniekiem resp. ķeniņa ienaidniekiem līdz pat19 g. s. — un, cik savādi tas arī izklausās, īslaicīga ķeniņu rezidence: līdz pat Jēkabam I 17. g. simtenī katrs Anglijas valdnieks mēdza uzurēties Tauerā pirms savas kronēšanas, lai no turienes dotos svinīgā procesijā cauri pilsētai uz Vestminsteru. Politiskie cietumnieki tika ievesti Tauerā pa veclaicīgajiem „Nodevēju vārtiem", lai, pa lielākai daļai, nekad vairs neatgrieztos dzīvē. Pa šiem vārtiem ir ievesta kā cietumniece 16. g. simtenī arī princese Elizabete, kas gan vēlāk atgriezās dzīvē kā ķeniņiene Elizabete I.

Gidi rāda apmeklētājiem tā saukto „Asiņaino torni": tanī, kā domā, Ričards III ir licis nogalināt savus mazgadīgos brāļa dēlus, lai atbrīvotu sev ceļu uz troni. Tālāk ir redzams „Beauchamp" tornis, kur parasti tikuši ieslodzīti sevišķi aristokratiski „noziedznieki", kas ir atstājuši savus ierakstus torņa sienās. Ķeniniene Viktorija ir likusi aplākt ar granita plāksni vietu, kur ir atradies ešafots un ir nolikušas savas galvas sevišķi dižciltīgas personas, kā, piemēram, divas ķeniņa Indriķa VIII sievas — Anna Bolina (Boleyn) un Katrīna Hovarde, kā arī „10 dienu ķeniniene" Dženija Greja (Jane Grey). Personām, kas nepiederēja pie ķeniņu nama, nāves sods ticis izpildīts drusku tālāk citā vietā. Grūti būtu uzskaitīt visu to ievērojamo vīru vārdus, kas ir šeit soditi ar nāvi, — tie ir Anglijas dižciltīgākie vārdi: Tomass Mors („Utopijas" autors), grāfs Esekss, Kārļa I Stuarta padomdevēji, grāfs Straffords un archibīskaps Lauds, vesela rinda skotu augstmaņu, kas bija piedalījušies 1745. g. sacelšanās mēģinājumā.

Tauera territorijā ietilpst arī 2 mazas baznīciņas. Vienā no tām ir notikušas ķeniņienes Marijas Tudores simboliskās laulības. Otrā baznīciņā altāra priekšā ir apbēdītas uz nāvi notiesātās Indriķa VIII sievas, Anna Bolīne un Katrīne Hovarde, Dženija Greja ar savu vīru u. c.

Tauerā ietilpst arī ieroču mūzejs, kuŗa pamats ir despotiskā Indriķa VIII ieroču un bruņu kollekcija, un Anglijas ķeniņu regāliju mūzejs. To lielāko daļu Kromvels licis pārdot vai pārkausēt, bet kad 1660. g. atkal tika atjaunota monarchija Anglijā, tās tika atgūtas vai arī izgatavotas jaunas pēc veco parauga. Tur ir scepteri, zobeni (piemēram, tā sauktais „valsts zobens", kuŗu lieto, atklājot parlamentu, — un Anglijas ķeniņu kroņi. Ķeniņienes Viktorijas kronī esot pavisam 3.000 briljantu: šim krāšņajam kronim vajadzēja būt varenās Britu imperijas simbolam . . . no kuŗas tagad vairs ir palikušas tikai atmiņas.

PAGĀTNES SLAVAS ATSPULGĀ

Otra sirma celtne Londonā, kuŗā, līdzīgi Taueram, var soli pa solim izsekot Anglijas vēsturei, — ir Vestminsteras abeja (Westminster Abbey). Arī tai pamatus ir licis jau ķeniņš Eduards Grēku sūdzētājs XI g. simtenī, bet tā ir veidojusies vairākos gadu simteņos, un to mēdz ieskatīt par vienu no angļu gotikas paraugiem. 900 gados tā ir piedzīvojusi pāri par 50 ķeniņu kronēšanas ceremonijas. Šī vieta ir arī Anglijas ievērojamo vīru atdusas vieta: ja arī ne visi viņi atdusas šeit, tad viņiem vismaz ir uzcelts piemineklis vai piemiņas plāksne. Tur ir arī īpašs dzejnieku stūrītis, kur ir daudzu ievērojamu angļu rakstnieku kapa vietas, sākot ar Čoseru un beidzot ar Hardiju un Kiplingu.

Runājot par Londonas ievērojamām vietām, nevar neminēt arī ķeniņu pili un parlamentu, kā arī Sv. Paula katedrāli, kas esot otrā pēc lieluma baznīca pasaulē (pirmā vieta pienākas Sv. Pētera katedrālei Romā). Anglijas dzīve pagātnē un tagadnē nav domājama bez parlamenta; sakarā ar to nevilus jāatceras, ka pirms kara ungāri ar lepnumu tūristiem rādīja savu plašo un krāšņo parlamenta ēku, piebilstot, ka viņu parlamenta ēku pārspējot vienīgi Anglijas parlaments.

SOHO KVARTĀLĀ

Londona pārsteidz ar daudziem un dažādiem pretstatiem un dīvainībām. Netālu no greznā pilsētas centra rajona ir maza „ārzemnieku saliņa" — daudzinātais Soho kvartāls. Tur ir visdažādāko tautību veikali un restorāni, sākot ar italiešiem un nobeidzot ar indiešiem un ķīniešiem, — lielu un mazi, vienkāršī un grezni, ar greznu publiku un pavisam vienkāršu, pat, varbūt, šaubīgu. Arī svētdienās šis kvartāls nav tik sastindzis, kā pārējā Londona. Anglijas pilsētās vēl arvienu svētdienās nenotiek nekādi sarikojumi — par lielu izbrīnu un nepatiku tūristiem no Eiropas kontinenta. Angļu avīzes stāsta, ka Soho rajonā esot atrodami arī dažādi noziedznieki, bet tā jau ir veca lieta: „Visās zemēs viss ļaunums nāk no ārzemniekiem, un visus nozieguma pastrādā ārzemnieki! . . . "

Soho ielās vasarā norisinoties pat kaut kas līdzīgs karnevālam, par kuŗu angļu avīzes rakstīja ar vieglu ironiju.

Intereses pēc ieeju vienā no ķīniešu restorāniem. Sienu dekorējums un apgaismojums tiešām ieturēti ķīniešu stilā, apkalpotāji ir tikai ķīnieši, arī ēdieni — ķīniešu — neparasti, bet garšīgi, maltīti noslēdz tēja ar pavisam īpatu garšu, pasniegta mazās porcelāna tasītēs bez osiņām, līdzīgās biķerīšiem. Restorāns labi apmeklēts, un tanī skan visdažādākās valodas.

Londona ir tiešām interesanta — kā veca grāmata, kuŗu vajadzētu studēt lēnām, lapas pusi pa lapas pusei.

Austra Augenberga

Zelta tielceli

MODRIS ZEBERIŅŠ

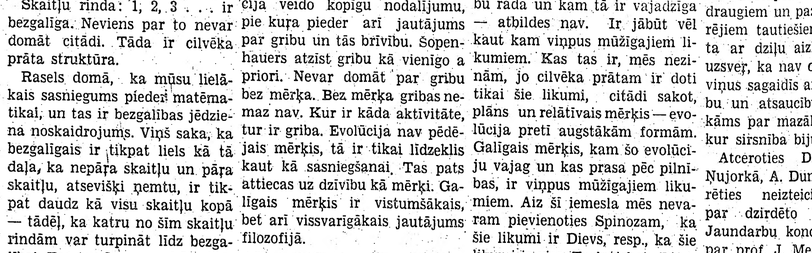

Jāņa Zuntaka viņete

Zirgu staļļa krēslībā Betīna pirmīt bija stāvējusi cieši Lipstam pie rokas piekļērusies.

„Tu dzīvs. Dzīvs . . . " — kā neatmaņā viņa bija runājusi.

„Četrdesmit gadu" — gausi teica Lipsts. „Sirma esi tapusi" — viņš piebilda kā brīnīdamies. „Un pa to laiku . . . viss junkuram Bīriņam. Viņš paņēma tos četrdesmit gadus. Tevi."

„Kas notika, Lipst?"

„Iemaldījos purvā, tevis dzīdamies. Labi cilvēki palīdzēja, aizveda tālu. Bija tas tev pa prātam, Betīn?"

Viņa sadūšojās, pacēla acis. Tā viņi brītiņu lūkojās. Lipsts neredzēja sirmo, veco sievieti, viņš redzēja jauno meiču Betīnu, tur, sen, tālu . . . svešos zelta lieleļos nomaldījušos. Un Betīna kā kārodama kāroja, vai lielā, vecīgā, nopietnā vīra acīs vēl kā spogulī neatplaiksnīsies viņas pašas jauno dienu seja.

Tā viņi brīdi klusēja, tad Betīna vaicāja vienkāršo jautājumu — pēc četrdesmit gadiem. Kā miegā ierunādamās.

„Lipst, — kas būtu noticis, ja mēs to nakti iespējuši izbēgt?"

Viņi abi zināja, ka tā bija viena, tikai viena iespēju nakts. Pirms četrdesmit gadiem. Un viņi zināja, ka cilvēks nespēj izbēgt notikumiem, kuŗi tam nolemti.

„Lielmāt, tu vēl domā par to?"

„Par ko citu veca, nelaimīga sieviete lai domā?" Viņa apķērās zirgam ap kaklu. Šņukstos izskanēja viens vārds pēc otra. Pašas lielākās četrdesmit gadu bēdas. Kas spēj gadu desmitus izlikt saraustītos vārdos?

Bet varbūt sieviete vislabāk zina vislielākās bēdas un atrod tos dažus vārdus. Un tikai sieviete iedomāsies tās izklāstīt cilvēkam, kas četrdesmit gadus viņas dēļ pavadījis aiz purviem. Kas vēl tagad nebija norimis viņu mīlēdams.

„Betīn — un ja nu ir tā, ka es nāku ar ļaunu prātu uz Kalniemu?" — viņš apmulsis, tomēr biedinādams runāja. Vai Betīna tiešām nesaprata vai negribēja saprast?

Kara biedrs Bīriņš viņu pameta postā. Atrāva viņa tiesu. Ierakstīja par negodīgu bēgli rentes kambaŗa grāmatās, likdams zaudēt izpelnīto brīvgrāmatu. Vai Bīriņš nebija appreecējis Betīnu, tapis par kungu, paņēmis viens visu dzīves labumu — un nu? Betīna šņukstēdama sievietes patīgumā klāstīja s a v a s mūža bēdas. Raizes un rūpes par dēlu, kuŗu tik ilgi un grūti sūtījuši augstās skolās. Dabūjuši pestīt no Kēnigsbergas tiesām par trakošanu citu studentu barā ar ieročiem rokās. Un nu dēlu pievilka galms — arī pašas Betīnas neizsapņotais vēlmju sapnis. Vīrs turpretī palika par prastu zemnieku. Vēl meitu viņa laidusi galmā. Tā kļuvusi par liela krievu kunga draudzeni, bet tad krievu kungu aizsūtīja trimdā. Meitas gods pagalam. Un nu Bīriņš jūtot uz galmu rūgtu naidu. Gribot dēlu atsaukt no turienes, lai saimniekojot Kalniemā.

„Betīn — un ja es nenāku kā tava vīra draugs, bet ienaidnieks?" — vaicāja Lipsts.

„Bet tu neesi. m a n s ienaidnieks" — nopūtās Betīna un steidzās projām, aizbildinādamās ar maizes cepienu.

Tas būtu balgi, nepelnīti, netaisni, ja viņai tagad vēl vajadzētu raizēties, bīties no Lipsta.

*

Kad kungi aizjāja, Betīna zināja Lipstu tepat, vai nu sētsvidū vai kalpotāju galā.

Un drūme un bailes nenotima.

Kalpone izgāja, pameta viņu vienu. Un priekšpēdējo maizes klaipu sagatavojot, Betīna dzirdēja smagus soļus aiz muguras.

Viņa neatskatījās. Ar drebošām plaukstām plāja un gludināja miklu. Ievilka krusta zīmi.

Soļi pietuvojās. Apstājās cieši aiz viņas.

„Lielmāt — vele nu lieturēņa krustu."

Betīna uzslējās, pacēla miltiem nolipušās rokas kā sargādamās . . .

Lipsts stāvēja viņai aiz muguras.

„Nēba nu tev kas ļauns. Kunga, dēla bēda. Kur ir junkurs Bīriņš? Pans Jagužinskis?"

„Ķieģeļu ceplī. Kas ir, Lipst? Dieva dēļ . . . "

„Krievu zaldāti esot ceļā. Tava kunga kaļķu vedējs, ratus pametis Ozolmuižas krogā, visu pēcpusdienu triecies šurp jāšus. Zirgs pūtās — nule kā sētsvidū. Taujā pēc kunga. Lai slēpjoties. Krievi meklējot, jājot uz muižu cietināt Bīriņu. Panu Jagužinski. Un mani."

*

29.

Es vācieti danceināju
Uz sarkana ķieģelīša;
Jo vācietis augstu lēca,
Es pakūru uguntiņu.

T. dz.

Joprojām vēl abi kungi kavējās pie cepļa mālu skrīņa. Bīriņa lielajai pilsētas peļņai te zemnieku puiši mina mālus.

„Vai nebūs pavisam otrādi, nekā jūs man visus šos garos gadus esat stāstījis, daudzinājis un ausīs gulējis?" — vaicāja veceais Bīriņš. „Vai jūs, poļi, nebūsit tie Kurzemes zaudētāji, un mēs — paturētāji?"

„Kas tie tādi — mēs?" — savukārt pārvaicāja pans Jagužinskis. „Pie kuŗiem jūs sevi pieskaitīt, Bīriņ?"

Pans Jagužinskis sargājās teikt, ka Bīriņi joprojām vēl nav muižnieku kārtā, kaut arī muižas īpašnieki.

Jēla, rūgteni sūra mālu smaka kāpa no skrīņa. Šīva sviedru dvinga kūpēja no apskrandušām, notraipītām mugurām. Klaušinieku galvas noliektas, kaklu kumbri izspiedušies, mati pinkaini, mālu piciņām piejaukušies. Un kailās kājas mocījās Zemgales māla sikstumā.

„Kas tie tādi — mēs?" — vēlreiz vaicāja Jagužinskis.

„Kurzemnieki!" — paskaļi atsaucās Bīriņš. „K u r z e m e a l l a ž i r p a r s e v i, p a t i s a v s v i d u c i s. Lai nāk kādu ļaužu nākdami: holandieši, latgaļi, pilteņieši, sakši, vidzemnieki — visādi bijuši mūsu lielkungu dienestā, un ventiņš ir tikpat labs kā kalnciemnieks! Un visi ieiet Kurzemes rakstā. Darbu darot! Vai mazums bijis lielkungam Jēkabam sveščemju ļaužu? Devuši tik debestēvs, ķeizars mēris mums mieru! Darbs būtu mūsu! Desmit, divdesmit, divdesmit piecus gadus! Laiku darbam! Nestāvējusi Kurzeme kā nolādēta visu pasaules karakalpu krusteelēs!"

„Joprojām jūs man neatbildāt, Bīriņ. Jelgavā šodien ikviens jūtas kā krusteelēs, kamēr jūsu zemnieki te elsdami truli mīca mālu skrīni. Ir laiks izšķirties!"

Brīdi Bīriņš neteica nekā, tikai viņa lūpās bija ievilcies sūrs zemniecisks smīns, acis zem biezajām uzacīm bija šauri samiegtas un rudi viltīgas.

Tā pans Jagužinskis redzēja Bīriņu viņa latviešu klaušinieku vidū. Rēgaināk viedās ļaužu stāvi tumšajās paspārnēs, cepļu atblāzmā — jo bija jau ap saulrieta laiku.

Vai šie ļaudis tiešm nebija rēgaināki nekā citās muižās? Vai viņi nežibināja acis ļaunāk un īgnāk uz kungu? Vai nebija tā?

Bet pēkšņa klaigāšana un troksnis izcēlās aiz nojumēm, aiz jumtu platajām paspārnēm.

Kāds dauzīja pakārtu lemesi, ātri, vienā laidā, kaut kur sacēlās lieliska balsu murdoņa un jezga.

Bīriņš tā kā salēcās, nosirmojušās uzacis viņa pierē noraustījās.

„Uguni palaiduši? Tā tik vēl trūka!" — viņš iesaucās. „Velni! Tik lielas peļņas laikā!"

Gar garo kaltējamo nojumi abi kungi steidzās uz cepļa pagalmu, kur bija ļaužu biezums; lemesi dauzīja tiešām kā uz ugunsgrēku, bet Jagužinskis tūdaļ redzēja, kālab. Tas nevarēja būt ugunsgrēks, jo trokšņa cēlējs bija Lipsts. Bet kas viņu savukārt dzinis uz Bīriņa ķieģelcepli, kungiem pakaļ?

Un kas nu lika Lipstam kā neprātīgam kāpt cepļa pagalmā uz apgāztas ūdens baļļas un dauzīt ugunsgrēka lemesi?

Lipsts kliedza pilnā, dobjā un dimdošā balsī, bārdai vareni kratoties — un kā jau uztraukuma un skaļas kliegšanas reizēs vārdi nāca sacirsti un īsti tāmnieciski:

„Vīr", puis! Ļauds! Klausies! Nu rung un dakš laiks aka klā! Le grāb vis, kas pa rok, un liek mugurs kope! Krievs jau klā, nāk maitāt taisnīb!"

(Turpinājums sekos)

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

AUGUSTA MĒNEŠA PIRMĀS PUSES ĒDIENU KARTE

Piektdien: Pie na burkānu vira, ceptas lašu šķēles ar kartupeļiem, spinātiem un salātiem.

Sestdien: Sēņu plāceniši, kartupeļu salāti, biezpiena ripiņas.

Svētdien: Pildīti gurķi, rīsu biezenis, jaukti salāti, ķiršu pudiņš.

Pirmdien: Locīnu vira ar kartupeļiem, ceptas jēra gaļas šķēles ar sautētiem kāļiem un selerija salātiem.

Otrdien: Tomāti pildīti ar sēnēm, cepti kartupeļi, svaigu bumbieru kompots.

Trešdien: Vērša gaļas kotletes ar virziņkāpostiem un kartupeļiem, ābolu biezenis.

Ceturtdien: Svaigu kāpostu vira ar jēra gaļu, svaigas plūmes ar cukuru.

Piektdien: Piena vira ar biezpiena kiļķeniem, sautēta karpa ar kartupeļiem un salātiem.

Sestdienī Gaļas sacepums ar gurķu salātiem, svaigu augļu vira ar cepumiem.

Svētdien: Sautēts cālis ar rīsiem un svaigiem zirnīšiem, plūmju kompots ar cepumiem.

Pirmdien: Kartupeļu kiļķeni tomātu mērcē, sautētas vaska pupiņas ar cīsiniem un kartupeļiem, svaigi augļi.

Otrdien: Tomātu vira ar vērša gaļu, biezpiena kiļķeni ar brūnu sviestu.

Trešdien: Sautētas teļa aknas krējuma mērcē, kartupeļu biezenis, lapu un radīsu salāti, svaigu ābolu biezenis.

Ceturtdien: Sēnu vira, teļa karbonāde ar kartupeļiem un sautētiem burkāniem, salāti, svaigi augļi.

Piektdien: Piena vira ar ābolu kiļķeniem, sautēta lidaka tomātu mērcē, kartupeļi, salāti.

Sestdien: Putraimu - kartupeļu biezputra ar grauzdētu speķi, paniņas. Svaigi augļi.

ĶIRŠU PUDIŅŠ

5 šķēles baltmaizes, 1 mārc. ķiršu, 3 olas, ¼ mārc. cukura, mazliet sāls, 1 glāze piena.

Formu iziež ar sviestu, liek mazos gabaliņos sagrieztu baltmaizi, nomazgātus un no kauliņiem atbrīvotus ķiršus. Sakuļ ar pienu, cukuru un sāli, pārlej sakārtojumam. Vāra ūdens peldē vienu stundu. Pasniedz galdā ar vaniļas mērci.

PILDĪTI GURĶI

4 mazāki gurķi; pildījumam: ½ mārc. maltas gaļas, 1 izmērcēta baltmaizes šķēle, 1 ola, mazliet sāls, 3 ēd. kar. sasmalcinātu dilļu; cepšanai: 1 ēd. kar. sviesta, 2 tomāti; mērcei: 1 ēd. kar. miltu, 1 ēd. kar. skāba krējuma.

Nomazgātus gurķus pārgriež gareniski un izdobj. Gurķu iekšas sajauc ar pārējo pildījuma masu un pilda gurķu pusēs. Liek sakarsētā sviestā uz pannas līdz ar tomātiem. Pielej mazliet ūdens un sautē aizvākotus. Gatavus izņem, pietumē mērci, pieliek skābu krējumu. Nem dažus lielākus tomātus, nomazgā, izgriež vidu, iekaisa mazliet cukura, sāli, pielej citrona sulu. Katrā tomātā liek 1 ēd. kar. sasmalcinātu sēņu, uzliek sviesta picīņu un pārkaisa ar rīvmaizi. Cep vidējā karstumā 10—15 minūšu.

TEĻA KARBONĀDE

Karbonādes gabalu sagriež šķēlēs, katrai šķēlei lai būtu 2 ribiņas. Vienu ribu atgriež nost un no otras atkasa gaļu tā, lai ribas gals paliek pie gaļas. Izlasa cīpslas un plēves, bet tā, lai gaļa neizjūk, izdauza ar koka āmuriņu, pārkaisa ar sāli, apvilā sakultā olā, rīvmaizē un cep sviestā gaiši brūnu. Karbonādes saliek uz cepešblodas un pārlej ar brūninātu sviestu. Dod klāt kartupeļus vai kartupeļu biezeni un sautētas saknes.

PIENA VIRA AR ĀBOLU ĶIĻĶENIEM

Virai pienu uzvāra ar ūdeni. Kiļķeniem sakuļ olu, pielej mazliet piena, pieliek novārītus, atdzesētus un caur gaļas mašīnu samaltus kartupeļus, smalki sagrieztus ābolus, sāli, cukuru un miltus pēc vajadzības, liek virā nelielus kiļķenus un vāra gatavus. Beidzot pieliek arī mazliet sviesta.

PIENA VIRA ĀR BIEZPIENA KIĻĶENIEM

Biezpienu izmaļ caur gaļas mašīnu, pieliek olas, miltus, sāli un cukuru pēc garšas. Labi sasmīca un liek nelielas picīņas vārīt sāls ūdenī, beidzot pielej pieņu. Var pielikt arī sviestu un skābu krējumu.

LIBĀNAS CIEDRU ĒNĀ

(Pārnesums no 3. lpp.)

civilizētās pasaules. Ceļiniekiem pasniedz ūdens pīpi — beduīnu draudzības žests. Lai gan dūms garajā pīpē tiek filtrēts un dzesēts caur ūdeni,tomēr tas ir karsts un stiprs rietumnieku gaumei.

Var vērot beduīnu sieviešu māju darbus: kazu vilnas sukāšanu un telšu materiālu pīšanu, dažādu paklāju pagatavošanu, kā arī graudu vētīšanu vējā, lai tos sagatavotu malšanai. Bērni skraida apkārt kailām kājām, netīri, ziņkārīgi. Vērojot šo nomādu vienkāršību un primitīvo dzīvi, tomēr jāatzīst šo cilvēku darbīgums un sirsnība.

TIKŠANĀS AR PREZIDENTU SAMUNU

Amerikāņu žurnālistam viens no interesantākajiem atgadījumiem Libānā bija tikšanās ar republikas prezidentu Kamillu Šamūnu. Kopā ar šo ievērojamo personu un viņa trauslo, šarmanto kundzi bijis tikami pavadīt jaukus mirkļus pārrunās. Cienastā bijuši cepti cāļi, teļa cepetis un libāņu tradicionālais cepums „birma" — sviesta miklas pīrāgi, pildīti ar riekstiem, kā arī viņu tradicionālais dzēriens araks — dzidrs kā kristalls, bet, kad pievieno ūdeni, kļūst pienains.

Pats prezidents runājot tekoši 4 valodas: angļu, franču, turku un arabu. Viņš esot kaisls mednieks, ko varot konstatēt, kad viņš aizrautīgi stāstījis, ka esot bijis ASV — Minesotā; tur esot vislielākākās pīļu medības. Arī kundze runājot tekoši angliski, un uz viņas ierosinājumu nolemts apskatīt Libānas princeses reiz teikmaino rezidenci — Bayt ad Din, kas tagad esot prezidenta vasaras mītne. Braucot kadiljakā, pa ceļam vērojama Dayr al Quamar pilsētiņu, kur senatnē bijusi galvaspilsēta toreizējam Libānas, Rietumsīrijas un Galilejas valdniekam, pie kam šis apgabals esot drūsu (reliģ. sekta dibināta 11. g. s.) zemes centrs. Drūsu pat tagad vēl esot laba tiesa no Libānas iedzīvotājiem. Drūsu nodoms esot šo pilsētu atjaunot, lai tā gūtu 17. g. s. izskatu.

Prezidenta vasaras mītnē — Bayt ad Din — ir plašums un senatniskums: pagalms un pils ciprešu ēnā un strūklaku velgdzē, ar terrasēm un balkoniem, dārzs noslēpumaini romantisks. Šī senā pils, celta un greznota Damaskas architektūras stilā, varot uzņemt ap 500 viesu, un plašajos stallos reiz esot mitinājušies simtiem arabu zirgu, tagad šīs celtnes galvenokārt noderot tūristu apskatei.

DIENVIDLIBĀNĀ

Uz Dienvidlibānu, Izraēlas pierobežu, nevar nokļūt bez speciālām armijas pasēm — drošības iestāžu atļaujām. Kādā kalnu pakājes pilsētiņā Qabb Ilyas ir 2.500 iedzīvotāju — puse kristiešu, puse muhamedāņu. Pēdējie pieci reizes dienā pa skaļruni tiekot aicināti uz lūgšanām. Pilsētiņā šauras, kalnainas ieliņas bez ietvēm. Iedzīvotāji ļoti satiegi, sirsnīgi, reliģiju dažādība neesot par traucēkli, ko it sevišķi varot novērot skolā, kur visi skolēni saliedēti vienā saimē.

Interesanti novērot kalnu sievietes maizes cepšanas darbā. Kalnu maize līdziga mūsu pankūkām; uz klāta galda, kur tā salocīta blakus šķīvim, tā atgādinot servjeti. Šo maizi gatavojot no kviešu miklas, ko izveltnējot ļoti plānu, pat vēl pārstaipot pār rokas delnu caurredzami plānu, tad cepot uzstieptu uz ieapaļas metalla formas, zem kuras pakurta uguns no salmiem; Libānā malka ir ļoti liels retums. Svešniekam šī kalnu maize liekoties bezgaršīga, bet turieniešiem tā esot izšikas pamats, kas it sevišķi garšīga ar pikantām mērcēm un zupām, parasti to ēdot siltu, piedevām pasniedzot speciālu ēģiptiešu zirņu ēļļu vai speciālu indiešu augu ēļļu.

Kalnu saimniecībās dārzos audzējot šādus augļus un saknes: ābolus, kīršus, kartupeļus, sīpolus, pupiņas, un no labībām — kviešus. Lielajās saimniecībās lietojot mašīnas dārzu smidzināšanai, lauku aparšanai, bet parastākais skats šai apkārtnē esot zemnieks, pāris vēršu un primitīvs darba rīks, kas lēnītiņām rušinoties piekalnēs. Zemnieka attīstības līmenis šāda veida lauku apstrādāšanai tas, ka mazās saimniecībās modernās mašīnas neatmaksājoties, un viņiem laika esot diezgan.

Muhamedāņu dievnama iekšpusi negrezno ne gleznas, ne statujas, bet tikai arabeskas ar zelta krāsas izrakstiem no Korāna. Lieku greznumu muhamedāņi ieskata par pagānisma atliekām reliģijā. Ieejot mošejā kurpes jāatstāj pie durvīm. Dievlūdzēji nometušies uz ceļiem upi paklājiem. Pie visu mošeju durvīm daudz ubagu.

Tālākā ceļā redzama lielās Litani upes spēkstacija, kas pavairo elektrisko strāvu trīs reizes, un tā ir iespēja apūdeņot apm. 8.500 akru apkātērtējās zemes. No lielākā kalnāja plašs skats uz Sīriju, Jordānas upi un Izraēlu. Netāl no robežas karavīru grupa, pārmeklējot celiniekiu papirus un bagāžu un ceļot sevišķus iebildumus pret foto kameru, bet, uzrādot drošības iestāžu izsniegto atļauju, varot ceļu turpināt. Libāna ar pārējām arabu valstīm ir konfliktā kopš 1948. gada

***

Jāatzīst, ka Libāna patiesi ir asu pretstatu zeme, bet varbūt tieši tas to padara pievilcīgu, apbrīnojamu un aplūkošanas vērtu. Tur gandrīz ik uz soļa jāsaduras ar veco un jauno, rietumu un austrumu kultūru un tradicijām; tur sastopami muhamedāņi un kristīgie; klusums un satraukums; dāmas tumšos plīvuros un sēru tērpos blakus meitenēm peldkostīmos; bagātie un nabagie. Libāna ap 5000 gadu bijusi zem svešām varām, pa kājām dažādiem iekarotājiem. Tagad tā vēlētos labklājību un mieru, bet draudīgi mākoņi traucas aizklāt tās brīvības sauli, kas šai jaunajā republikā ir pacēlusies tikai rīta cēlienā.

EDMARS MEDNIS CĪNĀS AR SPASKI NEIZŠĶIRTI

Šacha olimpiādes pēdējā — 7. kārta bija saistījusi plašu ievērību ar to, ka tanī ASV studentu šachisti cīnījās pret krievu komandu, ar šacha lielmeistariem Soridzinieku Tālu un Spaski priekšgalā. Ļoti spraiga cīņa risinājās pie otrā galdiņa starp „veciem" pretiniekiem — Edmaru Medni un Spaski, un bija nepieciešami 57 gājieni, lai cīņu varētu uzskatīt par neizšķirtu. Pie 4. galdiņa ridzinieks Čipslis pieveica Feuerstīnu, bet pie 3. galdiņa Seidijs panāca neizšķirtu, tāpat kā Lombardijs.

Galīgā klasifikācijā starp 8 fināllistiem amerikāņi bija ieguvuši 6. vietu, ar 1,5:15,5 p., atstājot aiz sevis Argentīnu un Austrumvāciju.

3., 4. un 5. vietu ar 14:14 p. dala Čechoslovakija, Ungārija un Dienvidslavija, un šeit būtu varējusi ierindoties arī ASV, ja, piem., tās rezerves spēlētājs Soridzinieku Tālu un Spaski priekšgalā. Ļoti spraiga cīņa risinājās pie otrā galdiņa starp „veciem" pretiniekiem — Edmaru Medni un Spaski, un bija nepieciešami 57 gājieni, lai cīņu varētu uzskatīt par neizšķirtu. Pie 4. galdiņa ridzinieks Čipslis pieveica Feuerstīnu, bet pie 3. galdiņa Seidijs panāca neizšķirtu, tāpat kā Lombardijs.

Galīgā klasifikācijā starp 8 fināllistiem amerikāņi bija ieguvuši 6. vietu, ar 1,5:15,5 p., atstājot aiz sevis Argentīnu un Austrumvāciju.

Šacha olimpiādes pēdējā — 7. kārta bija saistījusi plašu ievērību ar to, ka tanī ASV studentu šachisti cīnījās pret krievu komandu, ar šacha lielmeistariem Soridzinieku Tālu un Spaski priekšgalā. Ļoti spraiga cīņa risinājās pie otrā galdiņa starp „veciem" pretiniekiem — Edmaru Medni un Spaski, un bija nepieciešami 57 gājieni, lai cīņu varētu uzskatīt par neizšķirtu. Pie 4. galdiņa ridzinieks Čipslis pieveica Feuerstīnu, bet pie 3. galdiņa Seidijs panāca neizšķirtu, tāpat kā Lombardijs.

Galīgā klasifikācijā starp 8 fināllistiem amerikāņi bija ieguvuši 6. vietu, ar 1,5:15,5 p., atstājot aiz sevis Argentīnu un Austrumvāciju.

Šacha olimpiādes pēdējā — 7. kārta bija saistījusi plašu ievērību ar to, ka tanī ASV studentu šachisti cīnījās pret krievu komandu, ar šacha lielmeistariem Soridzinieku Tālu un Spaski priekšgalā. Ļoti spraiga cīņa risinājās pie otrā galdiņa starp „veciem" pretiniekiem — Edmaru Medni un Spaski, un bija nepieciešami 57 gājieni, lai cīņu varētu uzskatīt par neizšķirtu. Pie 4. galdiņa ridzinieks Čipslis pieveica Feuerstīnu, bet pie 3. galdiņa Seidijs panāca neizšķirtu, tāpat kā Lombardijs.

Galīgā klasifikācijā starp 8 fināllistiem amerikāņi bija ieguvuši 6. vietu, ar 1,5:15,5 p., atstājot aiz sevis Argentīnu un Austrumvāciju.

DV DIENĀM POŠOTIES

DV dienās Kalamazū koncertēs arī jaunie mākslinieki. Uzņēmumā no labās: Jānis Rinkušs (vijole), V. Melliņa (soprāns) un D. Kalnāja (vijole). K. Briģa foto.

SARKANIE SMIEKLI PĒC DARVINA TEORIJAS

Padomju Savienībā sarkanarmijas aprindās cirkulējot sekojošs anekdots:

Pēc nākošā pasaules kara normālām beigām virs chaosā izpostītās zemes lodes gaisā vēl lidinās viena otrai uzbrūkošas lidmašīnas, līdz abas saduras un nokrīt džunglos, kaut kur Āfrikā. No džunglīem tuvojas divi pērtiķi un noskatās uz degošajām lidmašīnām. Pērtiķu tēvinš uzsit mātītei uz pleca, sacīdams: „Nu, ko vecenīt, sāksim atkal no jauna!"

DR. LYON'S
TOOTH POWDER
ZOBU PULVERIS UZTUR JŪSU ZOBUS
BALTĀKUS
Uztur saldenu elpu. Palīdz uzturēt zobus labākā kārtībā, uztur tos aizvien baltus un tīrus. Atcerieties — kalpo ilgākam laikam nekā zobu pasta.
Tikai 33¢

LEGIONĀRI BĒG PIE NEMIERNIEKIEM

Tunisā. Žurnālisti Ziemeļafrikā no tunisiešu un alžīriešu avotiem saņēmuši ticamas ziņas, kas liecina, ka franču ārzemnieku leģionāri, brīvību meklēdami, arvien lielākā skaitā pārbēgot pie nacionālistu nemierniekiem. Lai gan franču militārās iestādes šo ziņu katēgoriski noliedz, kā Tunisija, tā Alžīrija sniedz datus, kas skaidri pierāda, ka katru nedēļu apmēram 5 franču ārzemnieku leģionāri labāk izvēlas riskēt ar dezertēšanu, nekā turpināt dienestu leģionā. Vairākiem preses pārstāvjiem izdevies arī šos pārbēdzējus sastapt un viņus intervēt, kas tikai no jauna apliecina, kā dezertēšana notiek.

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ
OTTO KROLLS,
800 S. Halsted St., Hull House,
Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6 - 5399

Aiz DZELZS priekškara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Skolēnu politiskā audzināšana

„. . . Vairākās skolās paidagogi līdz šim nepiešķīra vajadzīgo uzmanību vai pat pavisam atstāja novārtā idejiski politiskās audzināšanas darbu gan stundās, gan ārpus tām. Bet partija mūs māca, ka mūsu soc. ideoloģijas nenovērtēšana rada apstākļus buržuāziskās ideoloģijas ietekmes pieaugumam. Tāpēc arī pēdējos gados dažu mūsu republikas skolu atsevišķi audzēkņi nokļuva buržuāzisko nacionālistu ietekmē. Vairāki skolēni pat pievērsušies baznīcai. Mūsu skolās nav izskausta buržuāziskā individuālisma un egoisma izpausme . . .

Kandavas vidusskolas vēstures skolotāja Dronka vēl šinī mācību gadā nekā nezināja par 1956. g. publicētajām V. I. Ļeņina vēstulēm partijas 12. kongresam . . .

12. kongress atzīmēja, ka nepietiekami izvērstā idejiski politiskā darba dēļ vāji aug komjauniešu un pionieru rindas, to audzināšanas darbā maz romantisku, bērnus interesējošu pasākumu . . . Politinformācijas un klases audzināšanas stundas noris šabloniski, tajās runā vai nu klases audzinātājs, vai arī kāds iepriekš sagatavots referents, kas bieži vien nolasa no avīzes pārrakstītu vielu. Skolēni šajās nodarbībās gārlaikojas un nekā negūst politisko izšnāšanu paplašināšanā. Rezultātā pat tādu republikā pazīstamu vidusskolu kā Dobeles rajona Jaunpils u. c. skolu audzēkņi daudzos aktuālos politiskajos jautājumos orientējas ļoti slikti . . . Saldus vidusskolā gan izlikta pilsoņu kara leģendārā komandieŗa Vācieša dzimto vietu foto avīze, bet neviens skolēns neko nezināja par viņa dzīvi un darbību . . . Daļa mūsu audzēkņu prot skaisti runāt un rakstīt par padomju patriotismu, tautu draudzību, bet rīkojas pretēji saviem vārdiem, parāda šauru nacionālismu, izvairās no savu tiešo pienākumu izpildes . . .

Diemžēl, jākonstatē, ka skolotāju vidū vēl ir atsevišķi apolītiski noskaņoti, kas neļauj savieni bērniem iestāties komjaunatnē vai pionieru organizācijā. Tā Valmieras 11 vanoņu komjaunviešu 1. vidusskolā mācās 27 skolotāju bērni, kuri nav iestājušies ne komjaunatnes, ne pionieru organizācijā, no tiem 4 skolēnu vecāki strādā šajā pašā vidusskolā par skolotājiem. Līdzīga parādība vērojama arī Saldus vidusskolā, Cieceres septiņgadīgajā skolā u. c. . . . " (Ievadrakstā).

SKOLĒNU SAGATAVOŠANA UZŅEMŠANAI KOMJAUNATNĒ

„. . . Vispirms mēģinu uzzināt audzēkņu uzskatus par dažādām dzīves parādībām un notikumiem. Tas ir diezgan grūts uzdevums, jo pusaudzis nelabprāt runā ar skolotāju par šiem jautājumiem. . . . Visvaldis atnācis uz skolu ar jaunām kurpēm, kas atsūtītas no Amerikas. Dauzi tās apbrīno, cīi tikai skatās, [illegible] ka tās nebūt nav labākas par mūsu pašu ražojumiem. Un tūliņ bērni it kā sadalās divās nometnēs: vieni cenšas apgalvot, ka pie mums tādas kurpes nevarot dabūt, bet citi pierāda, ka Jura jaunākās kurpes, kas pirktas tepat Rīgā, ir varbūt pat vēl glītākas. Sākas strīds — par un pret. Vairāki līdzīgi gadījumi deva man iespēju novērtēt audzēkņu uzskatus, daļēji arī spriest par vecāku nostāju.

Kādā sapulcē izvirziju pārrunas par to, vai mūsu dzīvē vērojama augšupeja. Daļai skolēnu liekas, ka mūsu dzīves līmenis pat pazeminās. Piemēram, Mārcis neesot varējis dabūt 39. numura apavus, kaut gan esot „visu Rīgu izmeklējis", turpretim pirms 2 gadiem tādas kurpes bijušas katrā apavu veikalā. Ervins savukārt neesot atradis treniņa tērpu. Bet tad runā Aleksandrs. Viņš stāsta par tehnikas straujo augšupeju, mīn elektriskos vilcienus, HES . . .

Gan strādājot ar komjauniešiem, gan sagatavojot skolēnus iestājai komjaunatnē, liela nozīme ir zinātniski ateistiskās audzināšanas darbam . . .

Darbā ar vecākiem nācās pārvarēt daudz šķēršļu. Citam bija nepareizi politiskie uzskati, cits bija reliģisko aizspriedumu ietekmē u. t. t. Novēroju, ka daudzi vecāki savus uzskatus neizteica . . .

Pēc komjaunatnes grupas izveidošanās klasē radās nepieciešamība darbu pārkārtot, lai skolēni pārliecinātos par tās lielo lomu. Pabeidzot pirmo ceturksni, klases sapulcē, kad izdevu skolēniem liecības, **komjauniešiem liku apsēsties pie prezidija galda.** Tajā pašā reizē es klasei pateicu, ka komjaunieši būs mani tuvākie palīgi. Viņi palīdzēs klases iekšējā darbā.

Vienmēr un visur centos celt komjauniešu autoritāti klases priekšā. Kopā ar komjauniešiem apspriedām ikviena audzēkņa uzvedību, uzcītību un kārtību . . .

Sākumā mūsu klases 5 komjaunieši nejutās patstāvīgi, viņiem trūka pietiekamas iniciātīvas un izdomas. Dodoties ik dienas uz Olaines sovchozu raža novākšanas talkā, sadalīju klases skolēnus grupās, **katru grupu pārzināja viens komjaunietis.** Komjaunieši nedēļas beigās man atskaitījās par darbu . . ."

(Rīgas 5. vidusskolas skolotāja Z. Līce, „Pad. Latvijas skola" Nr. 4 — 58.)

Komjaunatnes grupa

„Aizvien esmu centusies panākt, lai **visi** manas audzināmās klases skolēni iestātos komjaunatnē, **bet ne vienmēr tas izdodas.** Cenšos panākt, lai skolēni izvirzītu par organizātoriem tos audzēkņus, kuŗus es pati ieskatu par vispiemērotākajiem. Nav gadījies, ka skolēni klases aktīvā izvēlētu ne tos, kuŗus pati esmu izraudzījusies. Lai skolēni labi iejustos skolā jau no pašas pirmās dienas, viņus apsveicu, sagādājot tiem pārsteigumu: ikvienam audzēknim uz sola uzlieku apsveikuma kartītes ar novēlējumu gūt labus panākumus mācībās un sabiedriskajā dzīvē, un arī dažus ziedus.

Manas klases aktīvā ietilpst: klases vecākais, klases vecākā vietnieks, kultorgs, komjaunatnes organizācijas sekretārs, sekretāra vietnieks, radiopārraižu redaktori (3), sienas avīzes redaktors, laboranti fizikā un ķīmijā, sanitāre, atbildīgie par saimniecisko jautājumu kārtošanu, fizkultūras organizātori (1 zēniem, 1 meitenēm), bibliotēkāri (2), skolēni, kas pārzina mācību darba jautājumus (6), kasieris, foto korespondents, politinformāciju vaditājs. Kā redzam, aktīvs ir ļoti liels, gandrīz ikvienam audzēknim ir kāds noteikts uzdevums . . Liekam skolēniem komjaunatnes sapulcē atskaitīties par savu darbu.

Lai komjauniešu dzīve kļūtu romantiskāka, rīkojam klases komjauniešiem izbraukumus ārpus Rīgas . . . Tomēr audzinātājam jādomā ne vien par dažāda darba formām ar komjauniešiem, bet arī **par komjaunatnes rindu pieaugumu,** ko ne katrreiz izdodas panākt. Manā audzinājamā klasē komjauniešu skaits palielinājies no 3 komjauniešiem 8. klasē līdz 22 11. klasē. Svarīgs faktors ir audzēkņu apmeklēšana mājās un sadarbības izvēršana ar vecākiem. Piemēram, nevaram vecmāmiņai uzreiz teikt, ka **mazmeitai jāiestājas komjaunatnē,** it īpaši vēl tad, ja šī vecmāmiņa tic dievam. Piemēru par vecmāmiņu minēju tādēļ ka viņām bērnu audzināšanā ir diezgan liela ietekme, it sevišķi tādos gadījumos, kad vecāki strādā un bērni atstāti vecmāmiņas ziņā.

Trūkums manas klases dzīvē bija tas, ka skolēni nelabprāt kritizēja savus biedrus vai uzklausīja kritiku. Aizvien gadās, ka audzinātājam skolēni sūdzas par vienu vai otru skolotāju. Šajos gadījumos jācenšas rīkoties tā, lai nemazinātu sava darba biedra autoritāti. Tomēr šai sakarā gribu uzsvērt, ka **nedrīkst nostāties bērnu pusē** un vērsties pret kādu skolotāju. Esmu konstatējusi, ka 8. klases audzēkņi vēl nav pieradināti sistēmatislasīt laikrakstus . . ." (M. Smite, Rīgas 3. vidusskolas skolotāja, „Padomju Latvijas skola", Nr. 4. — 58.)

VAI SKOLĒNU KOMITEJA VAJADZĪGA?

„. . . Varētu domāt, ka tajās skolās, kur procentuāli liels komjauniešu skaits, skolēnu komiteja nav vajadzīga. Tomēr tā nav. Kaut arī skolā ir daudz komjauniešu, tomēr zināms skaits skolēnu paliek ārpus organizācijas . . . Dažkārt gadās, ka šie skolēni komjaunajos organizācijai nepakļaujas. Tā, piem., Rīgas 4. vidusskolā, kur arī nav skolēnu komitejas, nesekmīgākie un nedisciplinētākie vecāko klašu skolēni atteicās ierasties uz komjaunatnes komitejas vai tās atsevišķa sektora sēdēm, aizbildinoties, ka viņi neesot komjaunieši. Kaut arī **konflikti** starp komjauniešiem un pārējiem skolēniem nerodas bieži, tie tomēr liecina, ka šāda parādība var neveselīgi ietekmēt audzināšanas procesu un radīt nesaskaņas komjauniešu un pārējo audzēkņu vidū . . . Mums vēl ir sameklē **daudz vidusskolu,** kur komjaunatnes organizācijas ir skaitliski mazas — tikai ap 15-20% komjauniešu no visiem komj. vecuma skolēniem. Tā, piem., Rīgas 50. vidusskolā, kur mācās vairāk nekā **tūkstoš** skolēnu, ir tikai **ap 30 komjauniešu. Nicīgā skaita dēļ** viņi nevar vadīt un organizēt daudzveidīgos ārpusklases pasākumus. Kuldīgas rajona Snēpeles vidusskolā ir ap 100 komjaunatnes vecuma skolēnu, no kuŗiem komjauniešī ir tikai 8 (7 pārnākuši no citām skolām) . . . Skolotāju pasīvā attieksme pret komjaunatni (šajā skolā strādājošo 3 skolotāju bērni nav komjauniešī vai pionieŗi . . . ").

(N. Kudrjavceva, „Padomju Latvijas Skola" Nr. 5. — 58.)

Sarkana loģika

Notikumi Vidējos Austrumos risinās ar lielu sasprindzinātību — katra diena uzrauš jaunas iespējas, bet neviens nevar pateikt, kāds šim saspīlējumam būs atrisinājums. Viens gan ir pārāk skaidrs: tas ir krievu izbilis par to, ka pavisam īsā sniedzamībā tagad stāv angļu un amerikāņu armijas vienības. Uguisgrēka gadījumā dzirkstelē var ielēkt krievu paftas kaujas kos un pārcirst dzīvības dzīslu. Tādēļ arī komūnistu Ņikita visiem spēkiem cenšas panākt runāšanu ar Rietumiem, lai kaut kā likvidētu briesmas viņa zemes robežu tuvumā.

Šķiet, sarkanais cars pašreiz vairāk nodarbināts ar savas valsts drošību nekā ar palīdzības sniegšanu viņa pašas sakūdītajiem Irakas un Libānas revolūcionāriem, kuŗi ripina savu pretējā virzienā gluži tāpat kā tas risinājās oktobra revolūcijas dienās un viņš nokļosojā komūnisma iekārtas laikā.

Kā šī terroriskā vara nevar pastāvēt bez meliem, asinīm un nevainīgu cilvēku iznīcināšanas, tā varas politika nevar iztikt bez „net" un veto, ar kuŗu palīdzību padomju vara ir bremzējusi starptautiskās politikas un valstu attieksmju atveseļošanos. Kad sakarā ar pirmajiem notikumiem Vidējos Austurmos sanāca Drošības padomes sēde, kuŗā viens no galvenajiem runātājiem bija Soboļevs (tas pats, kas Amerikas krastā pauž „svētus" melus par komūnistu režīma veselīgumu?! — A.V.),tas atkal nobremzēja nodomu sūtīt uz „karstuma punktiem" Vidējos Austrumos AN spēkus, pēc kuŗu ierašanās amerikāņu vienības atgrieztos bazēs vai savā zemē. Soboļevs savukārt pastāv uz to, ka vispirms ir jāizvācas amerikāņu spēkiem un tikai pēc tam turp sūtāmi A N spēki.

Pārāk skaidri saprotams, kas notiktos šai maiņas fazē, t.i., starplaikā starp amerikāņu un angļu vienību aizbraukšanu un AN spēku ierašanos. AN pārstāvjiem sarkano loģiku atgādināja brīdī, kad Drošības padomes sēdē runāja Irakas likumīgās valdības pārstāvis, teikdams, ka briesmu brīdī lielais draugs palīdz mazajam un ka nav nekādas agresijas vai intervencijas pazīmes faktā, ja angļi un amerikāņi, oficiāli aicināti, steidzas palīdzēt, lai glābtu neatkarīgu valsti un tās brīvību no bojā ejas, kuŗas sagatavotāji tās pašas idejas satrakoti, zem kuŗas jau 40 gadu smok krievu tauta bez brīvas domāšanas, brīvas un cilvēcīgas dzīves.

Bolševiki amerikāņu rīcību nokvalificē visādiem aizskarošiem epitētiem, bet spēkā uztur savu loģiku. Un, proti, tiesiski pareizs un loģisks esot akts, kas pēc 2.pasaules kara norisinājās Polijā, Čechoslovakijā, Rumānijā, Bulgārijā un Ungārijā, kur, neviena neaicinātas un nelūgtas, varmācīgi iesoļoja milzīgas sarkanarmijas masas un īsā laikā nožņaudza šo valstu brīvību, integritāti un tiesības, pilnīgi sagraujot minēto valstu neatkarību; ar draudiem, terroru un nāves sodiem padarot šīs okupētās valstis par saviem vasaļiem. Sarkano pātagu viņas pēc joprojām un pēc komūnistu

(Nobeigums 8. lpp.)

Trešdien, 1958. gada 30. jūlijā, 61. n-rs.

ZAĻUMU BALLE S
Sestdien, 2. augustā, pl. 7 vakarā. DEJA bez pārtr
Svētdien, 3. august
BĒRNU SVĒTKI S
Saulaines bērnu nometne riko savus gadskārtējos 7. b
kurā piedalīsies nometnes bērni
Bērnu svētku turpinājums ar sporta nodarbībām un
Ieeja pieaugušiem zaļumu ballē $1,- no personas, bēr
svētdienas rītā, $0,50 no personas. Bērniem līdz 16
ieeja brīva.

TUVĀKIE SARĪKOJUMI
SIDRABENĒ
2. augustā — DEJU VAKARS AR SIDRABENES BALLES KARALIENES vēlēšan
9. augustā — KĀRTĒJAIS DEJU VAKARS
10. augustā — SIEVIEŠU UN VĪRIEŠU VOLEJBO TURNĪRS, sākums plkst. 14,00
16. augustā — pl. 17 Ontario latviešu FINĀLSPĒ FUTBOLĀ starp Toronto DV un YMC kluba vienībām. Pēc tam
SPORTA BALL
17. augustā — BĒRNU SPORTA SVĒTKI un Latvi sporta apvienības Kanadā vaditās un kotās Kanadas Latviešu Jaunatnes (līdz gadiem)
MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

VĒRTĪGAS GRĀMATAS
K. Kundziņa redakcijā DIEVA IZREDZĒTI ..... ies.
K. Kundziņa LAIKI UN LIKTEŅI ..... ies.
L. Bērziņa MŪZA RITS ..... ies.
Par atsevišķas grāmatas pārsūtīšanu pa pastu jāpiem 15¢. Ja pasūtina visas trīs, tad pasta izdevumi nav jāma
DV GRĀMATNICA,
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

Meklē
Pudiņu un cepumu pulveri tikai no
DR. OETKER
ERNESTU MILLE
Kārļa dēlu
dziv. Rīgā, Ernestines
Meklē brālis.
Ja kāds ko zinātu, lūdz
LA birojā, of. Nr. 6
DĀVANA DRAUGIEM - EANADI
Knuta Lesiņa
THE WINE O
ETERNITY
(stāsti)
University of Minnesota
apgāds.
Glīti ieseta $4.25.
DV GRĀMATN
123 Huron St., Toro

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toronto, Ont. EM
Vecākais cejojumu un notariāta birojas Kanadā — 35
pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariāl
kumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumenti
kojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

COOK BOOK of Attractive Me
Autore: Ženija Huns, cena $3.95
Pilnīgs apvērsums kulinārā mākslā
Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto, tel. EM 8-0

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅAS
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUM
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.
CHLO - RADIO RAIDĪTA
VIĻŅA GARUMS
LONDON ST. THO

(Rīgas 5. vidusskolas skolotāja Z. Līce, „Pad. Latvijas skola" Nr. 4 — 58.)

Komjaunatnes grupa

„Aizvien esmu centusies panākt, lai visi manas audzināmās klases skolēni iestātos komjaunatnē, bet ne vienmēr tas izdodas. Cenšos panākt, lai skolēni izvirzītu par organizātoriem tos audzēkņus, kuŗus es pati ieskatu par vispiemērotākajiem. Nav gadījies, ka skolēni klases aktīvā izvēlētu ne tos, kuŗus pati esmu izraudzījusies. Lai skolēni labi iejustos skolā jau no pašas pirmās dienas, viņus apsveicu, sagādājot tiem pārsteigumu: ikvienam audzēknim uz sola uzlieku apsveikuma kartītes ar novēlējumu gūt labus panākumus mācībās un sabiedriskajā dzīvē, un arī dažus ziedus.

Manas klases aktīvā ietilpst: klases vecākais, klases vecākā vietnieks, kultorgs, komjaunatnes organizācijas sekretārs, sekretāra vietnieks, radiopārraižu redaktori (3), sienas avīzes redaktors, laboranti fizikā un ķīmijā, sanitāre, atbildīgie par saimniecisko jautājumu kārtošanu, fizkultūras organizātori (1 zēniem, 1 meitenēm), bibliotēkāri (2), skolēni, kas pārzina mācību darba jautājumus (6), kasieris, foto korespondents, politinformāciju vaditājs. Kā redzam, aktīvs ir ļoti liels, gandrīz ikvienam audzēknim ir kāds noteikts uzdevums . . . Liekam skolēniem komjaunatnes sapulcē atskaitīties par savu darbu.

Lai komjauniešu dzīve kļūtu romantiskāka, rīkojam klases komjauniešiem izbraukumus ārpus Rīgas . . . Tomēr audzinātājam jādomā ne vien par dažāda darba formām ar komjauniešiem, bet arī par komjaunatnes rindu pieaugumu, ko ne katrreiz izdodas panākt. Manā audzinājamā klasē komjauniešu skaits palielinājies no 3 komjauniešiem 8. klasē līdz 22 11. klasē. Svarīgs faktors ir audzēkņu apmeklēšana mājās un sadarbības izvēršana ar vecākiem. Piemēram, nevaram vecmāmiņai uzreiz teikt, ka mazmeitai jāiestājas komjaunatnē, it īpaši vēl tad, ja šī vecmāmiņa tic dievam. Piemēru par vecmāmiņu minēju tādēļ ka viņām bērnu audzināšanā ir diezgan liela ietekme it sevišķi tādos gadījumos, kad vecāki strādā un bērni atstāti vecmāmiņas ziņā.

Trūkums manas klases dzīvē bija tas, ka skolēni nelabprāt kritizēja savus biedrus vai uzklausīja kritiku. Aizvien gadās, ka audzinātājam skolēni sūdzas par vienu vai otru skolotāju. Šajos gadījumos jācenšas rīkoties tā, lai nemazinātu sava darba biedra autoritāti. Tomēr šai sakarā gribu uzsvērt, ka nedrīkst nostāties bērnu pusē un vērsties pret kādu skolotāju. Esmu konstatējusi, ka 8. klases audzēkņi vēl nav pieradināti sistēmatiski lasīt laikrakstus . . ." (M. Smite, Rīgas 3. vidusskolas skolotāja, „Padomju Latvijas skola", Nr. 4. — 58.)

VAI SKOLĒNU KOMITEJA VAJADZĪGA?

„ . . . Varētu domāt, ka tajās skolās, kur procentuāli liels komjauniešu skaits, skolēnu komiteja nav vajadzīga. Tomēr tā nav. Kaut arī skolā ir daudz komjauniešu, tomēr zināms skaits skolēnu paliek ārpus organizācijas . . . Dažkārt gadās, ka šie skolēni komjaun. organizācijai nepakļaujas. Tā, piem., Rīgas 4. vidusskolā, kur arī nav skolēnu komitejas, nesekmīgākie un nedisciplinētākie vecāko klašu skolēni atteicās ierasties uz komjaunatnes komitejas vai tās atsevišķa sektora sēdēm, aizbildinoties, ka viņi neesot komjaunieši. Kaut arī konflikti starp komjauniešiem un pārējiem skolēniem nerodas bieži, tie tomēr liecina, ka šāda parādība var neveiselīgi ietekmēt audzināšanas procesu un radīt nesaskaņas komjauniešu un pārējo audzēkņu vidū . . . Mums vēl ir samērā daudz vidusskolu, kur komjaunatnes organizācijas ir skaitliski mazas — tikai ap 15-20% komjauniešu no visiem komj. vecuma skolēniem. Tā, piem., Rīgas 50. vidusskolā, kur mācās vairāk nekā tūkstoš skolēnu, ir tikai ap 30 komjauniešu. Niecīgā skaita dēļ viņi nevar vadīt un organizēt daudzveidīgos ārpusklases pasākumus. Kuldīgas rajona Snēpeles vidusskolā ir ap 100 komjaunatnes vecuma skolēnu, no kuriem komjaunieši ir tikai 8 (7 pārnākuši no citām skolām) . . . Skolotāju pasīvā attieksme pret komjaunatni (šajā skolā strādājošo 3 skolotāju bērni nav komjaunieši vai pionieri . . . ").

(N. Kudrjavceva, „Padomju Latvijas Skola" Nr. 5. — 58.)

ZAĻUMU BALLE SAULAINĒ

Sestdien, 2. augustā, pl. 7 vakarā. DEJA bez pārtraukuma pie moderna mūzikas.

Svētdien, 3. augustā

BĒRNU SVĒTKI SAULAINĒ

Saulaines bērnu nometne rīko savus gadskārtējos 7. bērnu svētkus ar plašu programmu, kuŗā piedalīsies nometnes bērni un arī viesi.

Bērnu svētku turpinājums ar sporta nodarbībām un sacīkstēm pirmdien, 4. augustā.

Ieeja pieaugušiem zaļumu ballē $1,- no personas, bērnu svētkos tiem, kas ieradīsies svētdienas rītā, $0,50 no personas. Bērniem līdz 16 gadiem augšminētos sarīkojumos ieeja brīva.

SAULAINES PĀRVALDE

TUVĀKIE SARĪKOJUMI

SIDRABENĒ

2. augustā — DEJU VAKARS AR SIDRABENES BALLES KARALIENES vēlēšanām
9. augustā — KĀRTĒJAIS DEJU VAKARS
10. augustā — SIEVIEŠU UN VĪRIEŠU VOLEJBOLA TURNĪRS, sākums plkst. 14,00
16. augustā — pl. 17 Ontario latviešu FINĀLSPĒLE FUTBOLĀ starp Toronto DV un YMCA's kluba vienībām. Pēc tam

SPORTA BALLE

17. augustā — BĒRNU SPORTA SVĒTKI un Latviešu sporta apvienības Kanadā vaditās un rīkotās Kanadas Latviešu Jaunatnes (līdz 16 gadiem)

MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

MEKLĒ VECĀKU SIEVIETI PIE DIVIEM MAZIEM BĒRNIEM
Zvanīt CL 1-8175, Toronto

RŪDOLFAM VEISAM
pienākusi vēstule.
Saņemama LA birojā

IZĪRĒJAMAS
DIVAS GAISAS MĒBELĒTAS ISTABAS, atsevišķi vai kopā. Katrā istabā elektriskā plīts. Kopīgs ledusskapis. Auto parkošana. 26 Dearbourne Ave (1 bl. D. no Danforth - Broadview). Tel. HO 3-7884, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ SPIESTUVE TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas u. c.

Pasūtinājumus pieņem:
LA BIROJĀ, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

VAJADZĪGA SEKRETĀRE
Jāprot angļu valoda un mašīnrakstīšana.
Interesentes lūdz rakstīt LA birojā of. Nr. 642.

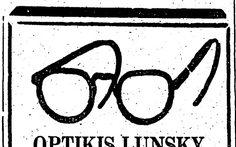

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

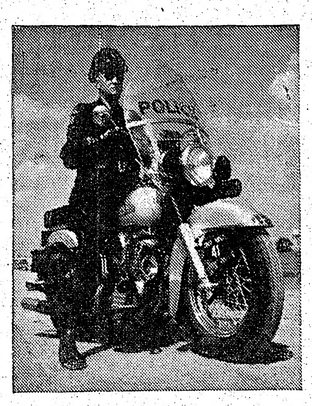

POLICIJAI PAREDZAMA
DARBĪGA NEDĒĻAS NOGALE

Garajā nedēļas nogalē pagājušā gada augustā 28 personas pazaudēja savas dzīvības uz Ontario ceļiem. Simtiem citu tika ievainoti satiksmes negadījumos.
Nākošā nedēļas nogale, liekas, būs ļoti pārblīvēta kā uz ceļiem, tā slimnīcās.

Ontario provinces policijai nebūs brīvdienu. Tā un liels vairums citu policistu strādās pilnu darba laiku, lai pasargātu ielas un ceļus pret līdzīgiem drausmīgiem notikumiem, kas norisa pagājušajā gadā.

Ja jūs ceļosit šai nedēļas nogalē, iegaumējiet, ka 1.800 OPP virsnieku novēros jūsu braukšanu. Rūpējieties, lai būtu istas brīvdienas kā viņiem, tā jums pašiem.

Hon. A. KESLO ROBERTS, Attorney general of Ontario

Bijušā kara dalībniekiem atmiņu atsvaidzināšanai par izpārdošanas cenu

A. SIŅĶA Kurzemes cieņtoksnis (glīti iesieta) I $1,80
" " " II $1,80

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto

VĒRTĪGAS GRĀMATAS

K. Kundziņa redakcijā DIEVA IZREDZĒTI ..... ies. $3.40
K. Kundziņa LAIKI UN LIKTEŅI ..... ies. $3.00
L. Bērziņa MŪŽA RITS ..... ies. $3.40

Par atsevišķas grāmatas pārsūtīšanu pa pastu jāpiemaksā 15c. Ja pasūtina visas trīs, tad pasta izdevumi nav jāmaksā.

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS — CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9038, Toronto.

Frank Vass BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt., 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8—9 vakarā.

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no

Meklē ERNESTU MILLERU, Kārļa dēlu, dzīv. Rīgā, Ernestīnes ielā. Meklē brālis.
Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt LA birojā, of. Nr. 641.

DĀVANA DRAUGIEM - KANADIEŠIEM
Knuta Lesiņa THE WINE OF ETERNITY (stāsti)
University of Minnesota Press apgāds.
Glīti iesieta $4.25.
DV. GRĀMATNĪCA, 123 Huron St., Toronto.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
55 Wellington W., (tuvu pie Bay St.), Toronto, Ont. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojas Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski.

COOK BOOK of Attractive Meals
Autore: Ženija Huns, cena $3.95
Pilnīgs apvērsums kulinārā mākslā
Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto, tel. EM 8-0792

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅAS
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.
CHLO - RADIO RAIDĪTĀJĀ
VIĻŅA GAĻUMS 680
LONDON ST. THOMAS

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NJUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 560 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Vasaras dievkalpojumi: Betlemes baznīcā katru svētdienu, sākums pl. 11.15

Svētdien, 3. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; māc. A. Anševics.

Svētdien, 10. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; māc. R. Zariņš.

Svētdien, 17. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; vikārs.

Svētdien, 24. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; māc. R. Zariņš.

Svētdien, 31. augustā, pl. 11,15 dievkalpojums; V. Klive, M.A., B.D.

Grāmatu galds slēgts.

Bronksas Sv. Toma baznīcā svētdien, 10. augustā, pl. 9 rītā dievkalpojums; māc. R. Zariņš, pie ērģelēm Rita Pētersone.

Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, svētdien, 3. augustā, pl. 2 dienā dievkalpojums.

Nometnē, draudzes lauku īpašumā pie Elka Parka, jūlijā un augustā brīvdabas dievkalpojumi katru svētdienu pl. 11.00.

Draudzes kanceleja draudzes namā atvērta darbdienās, izņemot pirmdienas, no pl. 11-1; otrdienās un piektdienās arī no pl. 6—8 vakarā. Draudzes locekļi savas vajadzības var kārtot svētdienās pēc dievkalpojumiem. Pirmdienās kanceleja slēgta. Tel. SO 8-7721.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Cīņas draudzē, 5015 Wl. Ferdinand St.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdē, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-luc. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Svētdien, 3. augustā, pl. 11,00 no rīta dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 10. augustā, pl. 11 no rīta dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 17. augustā, pl. 11 no rīta dievkalpojums Sidrabenē.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

3. augustā dievkalpojums Saulainē.

10. augustā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

17. augustā dievkalpojums Saulainē.

24. augustā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Brieģis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Oanforth Ave.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 19 Victoria Ave., S.

Svētdien, 3. augustā, plkst. 7 vakarā dievkalpojums. Mācītājs E. Pavasars.

Kristīti: Anna Marija Alise Gelziņš, Osvalda un Leili meitiņa, Guntis Harijs Dāboliņš, Vija un Elgas dēliņš.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūri, telefons NO 2-7975.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. CE 2-2385.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Timminsā svētdien, 3. augustā, plkst. 15 lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēlers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

Māc. A. Voitkus, 49 Hallowell St., Westmount, Montreal 6, P. Q. Tālr. WE 3-1867. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 3. augustā, plkst. 9.00. Spredikis: Paslēptie dārgumi.

Svētdien, 17. augustā, plkst. 9.00. Spredikos R. Goba.

Svētdien, 31. augustā, plkst. 9.00. Spredikis: Tieksme pēc labākā.

Bībeles stunda notiks 6. aug. pl. 8.00 vakarā. Temats: Lūka evaņģelijs.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

LONDONĀ

Londonas ev. - lut. latviešu draudzē Trīsvienības ev. - lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., 3. augustā, pl. 8,30 rītā dievkalpojums; māc. J. Prauliņš.

NIAGARĀ

Niagaras latviešu ev. - lut. draudzē Sv. Jāņa jaunajā baznīcā, 580 Portage Rd., 9. augustā, pl. 18, māc. J. Prauliņš.

Jaunatnes iesvētīšana Londonas latviešu ev. - lut. draudzē 31. augustā, pl. 14.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīga radio raidījums — Bridis ar Dievu, viļņu garums 1350 Oševas raidītājs. Tel. AM 1-6216

Plašākā latviešu grāmatnīca Kanadā piedāvā
JAUNĀKOS IZDEVUMUS

ĢEN. R.BANGERSKA Mana mūža atmiņas, I d., gl. ies.	$4.80
F. ZAUERBRUCHA Mana dzīve	$4.50
I. GUBIŅAS Draugam nepiemērota sieva, stāsti	$2.80
K. LESIŅA Pēdējās mājas, romāns	$4.00
J. KLIDZEJA CILVĒKA BĒRNS, romāns	$3.75
Grāmata par Akseli Munti	$3.60
DR. V. VELSA Hirošimas dienas grāmata	$2.80
V. KRODERA Smīnētāji, stāsti	$3.40
R. Blaumanis, XII sējums.	$3.90
L. BREIKŠA Maldugunis, romāns	$3.00
ED. VIRZAS Straumēni	$4.50
A. NIEDRAS Perles Majores draugs, romāns	$3.40
T. ZELTIŅA Rožu gaitenis, romāns	$3.40
J. BOJERA Laļotu zvejnieki, romāns	$2.80
A. GAILIŠA Lēvijas kundzes grēku sūdze, romāns	$3.00
PERLA BAKA Māte, romāns	$3.00
L. SARMAS Negantnieki, romāns	$4.00
I. VĪKSNAS Es saku paldies, dzejas	$2.85
R. GALENIECES Atzīšanās, dzejas	$2.60

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Pasūtinot vairākas grāmatas, pasta izdevumi nav jāmaksā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līvi, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SMITS GRIB NEITRĀLIZĒT VIDĒJOS AUSTRUMUS

KANADAS ĀRLIETU MINISTRS SMISS IETEIC VIDĒJOS AUSTRUMOS ATKĀRTOT INDOĶINĀ LIETOTOS PAŅĒMIENUS

Otavā. Sākot debates ārpolitikas jautājumos Kanadas parlamentā, ārlietu ministrs Smiss ieteica mēģināt panākt Libānas norobežošanu no ārvalstu politiskiem spiedieniem, tādā veidā speŗot pirmo soli ceļā uz plašu apgabalu neitrālizāciju Vidējos Austrumos. Pēc Kanadas ārlietu ministra domām, Apvienotām Nācijām Vidējos Austrumos vajadzētu uzņemties tādu pašu lomu, kādu tās uzņēmās Indoķinā, kur pamiera pārraudzība Laosā, Kambodžā un Vietnamā bija uzticēta Kanadai, Indijai un Polijai. Laosā, starp citu, situācija tagad tiek ieskatīta par tik stabilu, ka uz Kanadas ieteikuma pamata pamiera pārraugi tur pārtraukuši savu nepilnu četru gadu ilgo darbību.

Izraēla grib runāt līdz

Jeruzālemē. Padomju Savienības ministru prezidentam Hruščevam, vienbalsīgi pieņemot pašizstrādāto priekšlikumu par valdību galvu konferences dalībniekiem, bija piemirsies apsvērt iespēju, ka citām valstīm šai jautājumā varētu būt pašām savas domas. Un, proti, Hruščevs gan bija paredzējis Indijas un arabu valstu piedalīšanos, bet nebija padomājis par Izraēlu. Lai gan valdību galvu konferences dalībnieku sastāvs vēl vienmēr ir neatminēta mīkla, tāpat arī pati konference, pagaidām malā atstātie sāk rādīt zobus. Rietumniekiem draudzīgās arabu valstis domā, ka Hruščeva plānos vieta konferencē paredzēta vienīgi Apvienotās Arabu Republikas prezidentam Naseram. Un tās nedrīkst notikt. Vairāk draudot nekā žēlojoties, savu balsi pacēlusi arī Izraēla, par kuras līdzdalību valdību galvu konferencē neviens nebija padomājis. Un, proti, Izraēlas valdība paziņojusi, ka gadījumā, ja tā netiktu pieaicināta Ņujorkā paredzētajā konferencē, tā neatzīs par savu pienākumu padoties konferencē pieņemtiem lēmumiem.

FRANCIJA KĻŪST PIEKĀPīGĀKA

Parīzē Katēgoriskais nē, ar kādu pagājušā nedēļā Francijas ministru prezidents de Golls apturēja katru valdību galvu konferences varbūtību Apvienoto Nāciju ietvaros, nedēļas nogalē jau bija pieņēmis daudz maigāku veidu. Šādu pārmaiņu radīšanā lieli nopelni Ziemeļatlantijas organizācijas pastāvīgai padomei Parīzē, kas sanāca uz ārkārtēju sēdi šī gada 25. jūlijā. Padomes sēdes laikā lieliski paveicās Sav. Valstu, Anglijas un Francijas Vidējo Austrumu politikas saskaņošana, kuŗas rezultātā ministru prezidenta de Golla opozicija valdību galvu konferencei Apvienotajās Nācijās manāmi samazinājās.

Gatavojas Irakas republikas atzīšanai

Londonā. Atzīt jaundibināto Irakas republiku gatavojas daudzas valstis. Tās ,kas savu ārpolitiku vada pēc Sav. Valstu, Anglijas un Francijas parauga, vēl pagaidām kavējas, kamēr daudzas citas, iedamas pašas savu ceļu, ieskata par pareizāku atzīt revolūcionāro valdību, kas izteikusi vēlēšanos paturēt draudzīgas attieksmes ar visu pasauli.

Gatavojoties Bagdades pakta valstu konferencei Londonā, Pakistanas ministru prezidents lika saprast, ka viņa valdība nopietni domā par Irakas republikas atzīšanu. Par šādu soli jau galīgi izšķirusies Saudi Arabija.

PADOMJU SAVIENĪBA BRĪDINA TURCIJU

Ankarā. Maskavas radio ziņo, ka Padomju Savienības valdība oficiāli brīdinājusi Turciju nemēģināt jaukties Irakas republikas iekšējās darīšanās. Savā laikā valdīja doma (bet ne vairs tagad), ka Turcija un Jordāna varētu mēģināt atjaunot gāzto Irakas monarchiju. Padomju Savienība, acīmredzot, lai gan ar lielu nokavēšanos, atzinusi par vajadzīgu izmantot augšminēto situāciju, lai kārtējo reizi nobridinātu Turciju. Turcijas Apvienoto Nāciju delegāts par to tikai paraustījis plecus un paskaidrojis, ka tas nav nekas jauns un nav jāņem pārāk nopietni.

DV nodaļām, kam būtu vajadzīgi mērķi šaušanas sacīkstēm vai treniņiem, tie pieprasāmi DV KV Jaunatnes un sporta daļas vadītājam J. Breikšam, 174 Main St. W., apt. 22, Hamilton, Ont.

TREŠDIEN, 30. JŪLIJĀ

Prof. Bobsons, kas savā laikā tik precīzi noteica Tuvo Austrumu notikumu krizi, ir pārliecināts, ka ar šodienu pasaules politikas veidotāji jau sāks ieņemt pozicijas nākošajam lielajam konfliktam, kas prasīs daudz asiņu un posta. Marss norāda, ka Rietumi ir darījuši pareizi, spēkam atbildot ar spēku. Šodiena ir loti nozīmīga tiem, kas slimojuši ar dažādām allerģijas kaitēm. Jauni medicīnas atklājumi sola drīzumā sagādāt tiem pilnīgu atvieglojumu. Labs medus būs vienmēr laba zāle tiem, kas mokās ar šīm „vasaras slimībām". Ūdenī un ūdens tuvumā nav vietas pārgalvībai. Nepārvērtējiet savus spēkus. Vakara stundās piedomājiet par cilvēkiem, kas jums ir tuvi un mīļi.

Laimīgie skaitļi — 6 un 9.

CETURTDIEN, 31. JŪLIJĀ

Mēness un Jupiters šodien vedinās jūs uz pesimistiskām domām un liks būt piesardzīgiem kā saimnieciskā, tā arī tuvākās nākotnes veidošanas jautājumos. Apdomība ir laba lieta, bet pārāk liela piesardzība var jūs atturēt no svarīgu un nepieciešamu soļu speršanas. Bez riska nekas un nekur nav sasniegts. Paredziet arī savos nākotnes plānos vietu riska momentam. Tie, kas tagad vada savas atvaļinājuma dienas, lai atceras, ka atpūta nepieciešama ne tikai miesai, bet arī garam.

Laimīgie skaitļi — 2 un 5.

PIEKTDIEN, 1. AUGUSTĀ

Venēras stāvoklis debesu telpā ievērojami ietekmēs kā jaunu, tā vecu cilvēku jūtu dzīvi. Gados jaunākie var rēķināties ar mazām mīlas dēkām, greizsirdības uzplūdumiem un pat asarām. Gados vecākiem sirdsēstus šodien sagādās pārdomas, ka viss nav tā veidojies, kā iecerēts. Neskumstiet, ja arī jums jāatzīstas, ka par lielāko pašsizliedzību un upuriem jūs kādā dienā kā atmaksu saņemat nepateicību un pat pārmetumus.

Ģimenes dzīvē laulātiem šodien būs jāatzīst, ka bez pēriena neviens bērns nav izaudzis. Ja fiziskais pēriens vairs nepalīdz, dodiet pērienu stūrgalvim ar labi pārdomātiem vārdiem. Mēle esot ass ierocis. Pārbaudiet to!

Laimīgie skaitļi šodienai ir 5 un 6. Vēsājiet sudraba rotas.

Jūsu Ēriks Jēkabsons

Mūsu laikraksta pārstāvis
ANGLIJĀ
G. ZARIŅŠ,
11 Alexandra Gdns,
London, N. 10. Tel. TUD 0871,
pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā

MŪSU ĀTRĀKAIS

Mineāpoles Starta vieglatlēts Ivars Kauls, kas šogad skrējis 100 m 10,8 un 400 m 49,0 sek., ir mūsu ātrākais svešumā. (Sp. A.)
Foto A. Graudiņš

„DRAUDZĪBAS BALVU" IZCĪNĪTĀJI:

1. rindā ASV meistars — Saginavas sieviešu volejbola vienība jau otro gadu pēc kārtas uzvarēja turnīrā, šogad finālā p veicot Hamiltonas spēlētājas. Aizmugurē Kanadas latviešu meistarvienība Hamiltonas „Sparta" pārliecinoši izcīnīja uzvaru turnīrā, nezaudējot nevienu spēli. Aizmugurē vidū, balvu dāvinātāji — J. Gauše, L. Līdums un O'Keefe's firmas direktors Džims Gibsons. ɟ. Līgera uzņ.

KOMŪNISTU KUMĒDIŅI STOKHOLMĀ

Komūnistu „Pasaules miera kongresa" atklāšana notika 16. jūlijā Stokholmā. No zviedru puses šī komūnistu propagandas cirkus dalībniekus apsveica rakstnieks Arturs Lundkvists, šis „miera padomes" viceprezidents un Ļeņina prēmijas laureāts, un riksdaga loceklis — mācītājs Bertils Mūgords, kādas šīs padomes komitejas loceklis.

Pēc atklāšanas runām un kongresa prezidija ievēlēšanas tūlīt iesākās gaidītā brīvās pasaules nonievāšana, kur kā pirmā startēja M-me Nēru no Indijas, uzbrūkot ASV par intervenciju Libānā. Saprotams, ka šādai runai varēja aplaudēt metropolīts Nikolajs no Maskavas ar kollēgu no Rumānijas, Ilja Erenburgs, kā arī Ķīnas, Burmas u. c. zemju komūnisma istie un mazāk vai vairāk naivie kalpotāji.

Soreiz kongresā nebija tā kādreizējais atbalstītājs, Nobeļa prēmijas laureāts Bertrands Rasels, kas, sakarā ar nāves sodiem Ungārijas brīvības cīnītājiem publiski deklarēja atteikšanos no turpmākās piedalīšanās, kamēr kongress „nepieņem rezolūciju un nenosoda valdību, kas nonāvē viru pēc tam, kad tam garantēta neaiskaramība." Zviedrijas valdības labvēlība, dodot atļauju šādam kongresam, ir stiprā kontrastā ar Zviedrijas arodbiedrību savienības (LO) nostāju, kas norobežojas no tā ar saprotamu motivāciju, ka kongress „radies komūnistu iniciātivā, radot platformu viņu ārpolitikas un partijpolitiskiem nolūkiem".

UNGĀRI PROTESTĒ

Šī komūnistu „miera kongresa" gaidās jau laikus iepriekš Stokholmā no Ņujorkas ieradās ungāru nacionālās komitejas loceklis ASV, Dr. Bela Fabians. Savu ierašanās nolūku viņš pieteica ungāru protesta sanāksmē, sakarā ar „miera padomes" sasaukto kongresu. Bez tam viņa apciemojuma nolūkos ietilpst atbalsta meklēšana Eiropas zemēs, lai panāktu slepeno procesu un nāves sodu pārtraukšanu ungāru brīvības cīnītājiem. Dr. Fabiana preses konferences daļu noraidīja arī Zviedrijas televizijā.

Brīvo ungāru apvienības, Igauņu nacionālās padomes un Poļu studentu Zviedrijā organizētā protesta sanāksme notika Stokholmas pilsoņu nama zālē, kas atrodas iepretī viesnīcai, kuŗā apmetušies „miera kongresa" delegāti. Par spīti atvaļinājuma laikam, sanāksme bija pulcinājusi pilnu zāli apmeklētāju.

Dr. B. Fabians pieminēja padomju varas darbus Irakā, notikumus Polijā, asins izliešanas Ungārijā — visi šie piemēri varētu būt pietiekami, lai atvērtu acis tie optimisti, kas arvienu vēl cer uz mierīgu koeksistenci ar padomju režīmu. Kamēr komūnistiskie „miera apustuļi" spredikō par mieru Stokholmā, padomju divīzijas visapkārt Varšavai lasa padevības lekcijas Polijas Gomulkam. Viņam nepaklausot, poļu tautas liktenis var būt līdzīgs ungāru.

„Kāda ir jūsu atbilde, Ilja Erenburg, Žan - Pol Sartre „miera kongresā" — nāciet un klausieties, kas man ir stāstāms, un pasakiet vēlāk, vai tie ir meli!" skanēja Fabiāna izaicinājums.

Pēc revolūcijas Ungārijā ir izpildīti 2.140 nāves sodi, 5.5000 personas atrodas cietumos un koncentrācijas nometnēs. 70.000 deportēti, no kuŗiem pat 5.000 strādnieki „aizdoti" sarkanās Ķīnas valdībai.

Par Nadža un Maletera likteni Fabians konstatēja, ka to tiesāšana, ja tāda vispār notikusi, un tāpat soda izpildīšana izdarīta Maskavā, uz ko norāda tiesas lēmuma formulējums.

„Mēs turpināsim mūsu pagrīdes cīņu, kamēr mēs būsim tikpat brīvi kā zviedru tauta šodien!" nobeidza Dr. Fabians.

Vēl runāja no igauņiem Dr. Augusts Reijs, poļu studentu prāts Adams Heimovskis, ungārs Josefs Verbois un rumānis — barons Georgs Serdici.

Pēdējais runātājs, zviedru reprezentants, pazīstamais baltiešu un visu apspiesto tautu draugs prof. Birgers Nērmans, deva skaistu izskaņu šai protesta demonstrācijai apliecinādams:

„Tas nav nekāds gods Zviedrijai, ka „pasaules miera" kongress notiek mūsu zemē. Mūsu pieļāvība iepretī komūnistu segorganizācijām sāk radīt zviedru vārdam sliktu skaņu brīvajā pasaulē. Jūs, bēgļi, kas stāvat aiz šīs protesta demonstrācijas, esat tādēļ darījuši zviedriem lielu pakalpojumu. Ne tā saucamajam „miera kongresam" pieder zviedru tautas simpatijas, tās lielākam vairumam sirdis visā pilnībā ir pie jums. Ar šo protesta sanāksmi zviedru tautas patieso nostāju sapratīs arī ārzemēs!"

Sanāksme noslēdzās ar atklātu vēstuli un protesta iesniegumu „pasaules miera kongresam", aicinot to parādīt patiesu miera gribu, panākot sarkanās armijas atvilkšanu no okupētajām zemēm, jo patiess miers var vienīgi būt, atdodot brīvību okupētajām tautām.

Pēc šīs protesta sanāksmes uz Pilsoņu nama kāpnēm pie brīvās Ungārijas karoga atskanēja Ungārijas himna, un demonstranti devās gājienā uz „miera padomes" kongresa vietu. Šo nodomu izjauca policija, jo šādam demonstrācijas gājienam nebija izprasīta policijas atļauja, kādēļ karogi bija jāsatin un gājienam jāizklīst.

Pie „miera kongresa" telpu ieejas ungāri bija izlikuši rakstus „Komūnisms = sarkanais fašisms", un uzņēmumus, kuŗos simbolizēta apspiestā Ungārija. Sindikalistu jaunatnes organizācija pie ieejas izdalīja Bertranda Rasela deklarāciju 6 valodās, par kuŗu jau iepriekš minēts.

E. Everts

LABI IZDEVUSIES NOMETNE

Skrundas skautu vienība 18., 19. un 20. jūlijā nometņoja 5 jūdzes ziemeļos no Moskigenas. Nometnošanas vieta bija izvēlēta savrupā vietā, meža vidū. Dalībnieki sāka ierasties 18. jūlija pēcpusdienā, lai veiktu nometnes iekārtošanu un telšu uzstādīšanu, ko vadīja vad. A. Kangars. Pirmo reizi kopējā vienības nometnē piedalījās arī nodaļas skauti no Grand Hevenas. Par nometnes vadītāju darbojās vienības priekšnieks vad. Ed. Avots, komandanta pienākumus veica vad. A. Rieksts. Enerģiski kopējā darbā piedalījās jaunie vadītāju vietnieki U. Plics, D. Lazda, L. Kalniņš, Fr. Jansons un A. Ābele, kas vadīja sporta nodarbības. 19. jūlijā notika nometnes oficiālā atklāšana, bet svētdienas rītā svētbrīdis, kuŗu vadīja vad. A. Rieksts. Izveda šķēršļu gājienu mazskautiem un skautiem, veiklības rotaļas un sporta nodarbības, tāpat pētniecības gājienu un skautu mākas sacensības.

Patikamu pārmaiņu dažādu nodarbību starplaikos sagādāja peldēšanās Mičigenas ezerā. Lielo ugunskuru 19. jūlija vakarā vadīja vad. A. Kangars ar palīgu vad. v. L. Kalniņu. Sacensībās mazskautiem šķēršļu gājienā uzvarēja Ozolu saime (Grand Hevena), šķēršļu gājienā skautiem — Lūšu kops, un dziesmu karā mazskautiem — Bērzu un Egļu saimes. Šīs sacensības bija sevišķi saistošas, jo mazajiem dziedoņiem labi vajadzēja zināt 18 tautas dziesmas un nodziedāt no katras divus pantus. To viņi tiešām veica varoņīgi un ar latvisku drosmi. Pētniecības gājienā roveriem vajadzēja izpētīt Moskigenas ostu, ievākt ziņas par tās vēsturi un varbūtējo ostas izbūvi un paplašināšanu.

Nometnes saimniecību vadīja J. Celmiņš un L. Celmiņa, kas rūpējās, lai visi būtu paēduši, un gods godam — ēstgriba visiem bija laba un ēdamā nepietrūka. Svētdienas vakarā nometnes dalībnieki atgriezās Grand Rapidos.

CETURTAIS AMERIKĀŅU SATELITS GAISĀ

VAŠINGTONĀ. SAV. VALSTU BRUŅOTO SPĒKU VADĪBA PAZIŅOJUSI, KA PIE ARMIJAS NODARBINĀTIE ZINĀTNIEKI NEDĒĻAS NOGALĒ SEKMĪGI IZŠĀVUŠI LĪDZ ŠIM SMAGĀKO AMERIKĀŅU SATELITU.

Trīsdesmit astoņu mārciņu smagais mākslīgais mēness bez kļūmēm iegājis paredzētajā orbitā un tagad katras 112 minūtes apriņķo zemes lodi. Pašreiz gaisā atrodas 4 mākslīgie mēneši. Pēc amerikāņu zinātnieku sprieduma jaunais satelits savā tuvākā vietā atrodas pāri par simts jūdžu no zemes, kamēr tā maksimālais augstums pārsniedz vienu tūkstoti jūdžu.

Vašingtona paskaidro, ka sateliti apgādāti ar vismodernākajiem instrumentiem kosmisko izstarojumu pētīšanai, tas dos datus, kas nepieciešami, pirms vispār var sākt domāt par cilvēka sūtīšanu izplatījumā. Sagaida, ka tuvākajā laikā amerikāņu zinātnieki mēģinās izšaut raķeti uz mēnesi.

MASKIJU DABA UN DELIKATESES

Pagājušajā nedēļā pie izslavētās Moon River gandrīz dabūju savu pirmo maskiju. Bet tā kā „gandrīz" neskaitās, tad maskiju frontē esmu vēl pilnīgi „jaņos", un diezin vai šovasar maz tiksu laukā. Izbrauciens tomēr nebija veltīgs, jo no mūsu indiāņu pavadoņa Budžagana šo to noderīgu gadījās iegaumēt un turpat kaimiņos varēju pats savām acīm vērot, kā divi amerikāņi no Detroitas izvilka ap 25 vai 30 mārciņu smagus maskijus.

Zivs, ko arī mēs, latvieši, esam pasākuši saukt par maskiju, ir īsta „kanadiete", un tās nosaukums ir pilnīgi kanadisks, resp. indiāņu izcelsmes. Maskijs savu nosaukumu ieguvis no 2 indiāņu vārdiem — „mashk", kas nozīmē „savādāks" vai „cita izskata", un „kinjone", kas, latviski pārtulkots, nav nekas cits, kā līdaka. Tātad maskijs tiešā tulkojumā būtu „savādāka vai cita izskata līdaka". Citas indiāņu ciltis maskiju sauc arī par maskinodze. Zinātniskais maskija nosaukums ir Esox Masquinongy.

Maskiju no mazās māsas līdakas diezgan viegli atšķirt. Līdakai visas žaunas klātas zviņām. Maskijam zviņas sniedzas tikai līdz žaunu priekšpusei. Arī krāsā ir atšķirība. Līdakas pamatkrāsa ir zaļgani pelēka ar daudziem neregulāriem balti dzelteniem plankumiem, kas parasti ir gareni — virzienā no galvas uz asti. Maskija krāsa ir vairāk iepelēka ar daudziem sidrabainiem plankumiem un tumšām ovālām strīpām, kas iet virzienā no muguras uz pavēderi. Nav jau viegli tā bez dzīva parauga vārdos aprakstīt svešu zivi, bet ceru, ka vismaz galvenās atšķirības zimes būšu piemin nējis.

Pats lielākais maskijs šai kontinentā izvilkts 1949. gada oktobrī Viskonsinā un svēris gandrīz 70 mārciņas. Kanadas lielākais maskijs, kas izmakšķerēts pie Kenoras Eagle Lake, svēris 61 mārc. 9 unces, bijis 59 collas garš un „jostas vietā" 31 collas resns.

Pagājušā gadu simta beigās un šī gadu simta sākumā maskiji zvejoti ar tikliem, un, ja zvejošana tā turpinātos, tad maskiju būtu palicis tikpat maz kā īsto Kanadas indiāņu. Likuma aizsardzībā maskiji ir atkal atkopušies un savairojušies it lielā skaitā. Ontario ūdeņos vienīk gadu makšķernieki savelk maskijus apm. 75.000 mārc. kopsvarā. Mūsu indiāņu teku zinātājs varēja pastāstīt, ka valodas par to, it kā vasaras mēnešos maskiji „metot zobus", un šajā laikā bezzobainās mutes dēļ nekeroties, esot pilnīga aplamība. Šis valodas, droši vien, cēlušās tādēļ, ka katra nolūzusa vai nolietota zoba vietā maskijam drīz ataug jauns zobs. Vasarā maskiji grūtāki ķeras tikai tāpēc, ka ūdeņi ir pilni ar šai rijīgajai zivij nepieciešamo barību. Maskijs pārtiek galvenokārt no mazām un it prāvām zivtiņām. Viņš nesmādē ne sakeri, ne asari, ne arī mazos šaineŗus.

Uz kāro zobu paņem arī pa vardei vai pāris vēžus. Maskijs ir tik rijīgs, ka pirmajā dzīvības gadā jau sasniedz 2 mārc. dzīvsvarā. Divus gadus vecs maskijs ir jau ap 20 collu garš un sver 4 mārc. 3 gadus vecs ir 26 collu garš un sver 5 mārc., 4 gadus vecs — 28 collu garš un sver ap 7 mārc. 10 gadu vecumā rija jau ir 41 collu garš un sver 21 mārciņu, bet 14 gadu vecs tēvainis ir 48 collu garš un sver 32 mārciņas. Te jāpiezīmē, ka, lai pieņemtos 1 mārciņu dzīvsvarā, maskijs aprij ap 15 mārciņu dažādas ūdenī peldošas delikateses. Maskija caurmēra mūža garums ir ap 20 gadu.

Soreiz drusku pakavējos pie maskija dzīves statistikas tādēļ, ka „no pavisam drošiem avotiem" esmu ieguvis informāciju par ēsmu, uz ko vislabāk maskijus ķert. Principā neatzīstu daudzo firmu lētos un dārgos vizuļus, ja sava daļa taisnības būs faktam, ka tie domāti vairāk makšķernieku, ne zivju piemānīšanai. Mūsu indiāņu taku zinātājs Budžagans apgalvo, ko apstiprina vairāki laimīgie makšķernieki, kas dabūjuši pa savam maskijam, ka pašu labākā ēsma esot tā saucamā „supersonic" mākslīgā zivtiņa. Tā ir padārga — maksā ap $1.50 gabalā, bet esot īstais „killers". Vakar izdevu $4.50, un pagad mana somā ir 3 supersoniskās. Lai nu maskiji piesargās!

VELNS NAV NEMAZ TIK MELNS

Tautietis J. Murevskis raksta: „Kas tā par lietu, ka daudzi mēģina visus makšķerniekus pataisīt par tīriem Antiņiem vai labākā gadījumā par nelabojamiem alkoholiķiem, kas jau savu normu izdzēruši un bez sirdsapziņas pārmetumiem uzdzer pa virsu vēl virsnormu. Iespējams, ka dažs labs no tiem zivis ir redzējuši tikai konservu bundžās un ceļ neslavu makšķerēšanas sporta ordenim.

Ja kādā inženieru, ārstu vai citā sanāksmē galdā parādās glāze alus, tad neviens nedomās šo profesiju pārstāvjus tūlīt notitulēt par pudeles brāļiem. Tāpat kā katrā barā, arī makšķerniekiem ir savas melnās avis, bet man liekas, ka tieši makšķernieku vidū atturībnieku skaits būs daudz lielāks nekā kurā katrā citā amatieŗu vai profesionāļu organizācijā. Mūsu nelabvēļi dažreiz arī spēcīgi pārcenšas. Tā man pirms kāda laika nācās dzirdēt vārdus, kuŗu teicējs kādam visiem labi pazīstamam makšķerētājam piedēvēja „makšķerēšanu stipros ūdeņos". Sagadīšanās dēļ pazīstu kā teicēju, tā viņu, kas it kā „makšķerējot stipros ūdeņos". Pēdējais ir pilnīgs atturībnieks, bet teicējs pats ir virs, kas „mīl salaist uz rupjo šeibi", un par piedzeršanos pat saņēmis pelnītu sodu no policijas. Negribu apgalvot, ka visi makšķernieki būtu pilnīgi eņģeļi, bet patiesības labā der iegaumēt, ka velns nemaz nav tik melns. Bieži vien tie, kas to melno velnu uz sienas zīmē, ir melnāki par pašu velnu."

SARKANĀ LOĢIKA

(Pārnesums no 6. lpp.)

„Loģikas" viss iegūtais ir jāpatur uz visiem laikiem. Komūnistu uztverē brutāla vardarbība ir tiesisks akts, bet tiesiska izdarība ir agresija vai intervencija.

Tas pats, kā mums labi zināms, notika Baltijas valstīs. Ar meliem, viltību, terroru un tanku masās padomju vara visnetiesiskākā veidā sagrāva mūsu valstu neatkarību. Kā neiedomājams sarkasms un cinisms mums vēl šobrī ausīs skan pirms astoņpadsmit gadiem iebrucējas varas deklarācija latviešu tautai: „. . . Padomju vara neiejauksies Latvijas valsts iekšējās lietās un nekaitēs tās integritātei" u. t. t. Tā bija iemidzināšana pirms nāves.

Ne par milimetru šī vara vēl šodien nav atkāpusies no savas loģikas un noziedzīgās jurisdikcijas, operēdama ar savu komūnistisko uztveri arī tur, kur krustojas tautu likteņi un uz spēļu galda likta to brīvība un tiesiskā pastāvēšana. Mēs nezinām, kā norims lielais nemiers Vidējos Austrumos, bet mēs atkal esam vērotāji tam, ar ko vienmēr operē pasaules varas kārā padomju valsts, kuŗai netrūkst paņēmienu, politisku melu un viltības, kā izcīnīt savu „taisnību". Vai tikai soreiz milža vezums neuzskries kādam cinim?

A. V.

ZIVĪM VĀJA ATMIŅA

Zivīm ir loti īsa atmiņa. Ja esat kādu zivi izbaidījis, tad nekad nesakiet: „Te jau nav vairs ko makšķerēt." Atsēdieties, uzpīpējiet, un nogaidiet minūtes 10, kamēr zivs un jūsu nervi nomierinās. Variet būt droši, ka šajā laika sprīdī zivs neseno incidentu —makšķernieka parādīšanos upes krastā, būs jau aizmirsusi.

A. Pelēkais